

RIGO Research en Advies
Woon- werk- en leefomgeving
www.rigo.nl

RAPPORT

Leefbaarheid Pijnacker-Nootdorp

Lemon-onderzoek 2021

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij RIGO. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. RIGO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

RAPPORT

Leefbaarheid Pijnacker-Nootdorp

Lemon-onderzoek 2021

Opdrachtgever

Contactpersoon

P. van der Sman

Projectnummer

P42950

Datum

19 juli 2021

Auteurs

Esther Cozijnsen; Esther.Cozijnsen@rigo.nl; 020 522 11 63

Veerle Veraart; Veerle.Veraart@rigo.nl

Roos Hoeve; Roos.Hoeve@rigo.nl

Inhoud

1	Onderzoeksopzet	3
1.1	Leefbaarheidsmonitor Pijnacker-Nootdorp	3
1.2	De vragenlijst	3
1.3	De wijkindeling	3
1.4	Werkwijze en respons	4
1.5	De onderzoeksgroep	5
1.6	De analyse	7
2	De fysieke woonomgeving	9
2.1	Kwaliteit van de woningen in de wijk	9
2.2	De woonomgeving	10
2.3	Groenvoorzieningen	11
2.4	Speelvoorzieningen	12
2.5	Algemene voorzieningen	13
2.6	Conclusie fysieke woonomgeving	14
3	Sociale woonomgeving	16
3.1	Betrokkenheid bij de wijk	16
3.2	Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen	17
3.3	Omgang bewoners met verschillende culturele achtergronden	18
3.4	Conclusies sociale woonomgeving	19
4	Veiligheid	20
4.1	Overlast van (het gedrag van) anderen	20
4.2	Criminaliteit	21
4.3	Veiligheidsgevoel	22
4.4	Conclusies veiligheid	23
5	Ongenoegens	25
5.1	Overlast van activiteiten	25
5.2	Vervuiling	26
5.3	Verkeersoverlast	27
5.4	Conclusies ongenoegens	29

6	Totaaloordeel	30
6.1	Totaaloordeel	30
6.2	Totaaloverzicht	31
7	Wijkprofielen	33
7.1	Pijnacker-Centrum/dorp	33
7.2	Pijnacker- Noord	34
7.3	Koningshof	35
7.4	Klapwijk	36
7.5	Tolhek	37
7.6	Keijzershof Erven	38
7.7	Keijzershof Boszoom	39
7.8	Ackerswoude	40
7.9	Oude Leede/Zuidpolder	41
7.10	Pijnacker-Noordpolder	42
7.11	Pijnacker Oost	43
7.12	Nootdorp-Centrum/West	44
7.13	Vrouwtjeslant/ Nieuweveen	45
7.14	Achter het Raadhuis	46
7.15	S-Gravenhout	47
7.16	De Venen Oost	48
7.17	De Venen Centrum	49
7.18	De Venen Craeyenburch	50
7.19	Buitengebied Nootdorp	51
7.20	Oud Delfgauw	52
7.21	Emerald Noord	53
7.22	Emerald Centrum	54
7.23	Emerald Zuid	55
7.24	Aandachtspunten per wijk	55
Bijlage 1	Cijfers voorgaande metingen	57
Bijlage 2	Analyse	66
Bijlage 3	Opmerkingenoverzicht	69
Bijlage 4	Vragenlijst	70

1 Onderzoekopzet

1.1 Leefbaarheidsmonitor Pijnacker-Nootdorp

Om de twee jaar wordt in de gemeente Pijnacker-Nootdorp het leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd. In het voorjaar van 2021 is voor de tiende keer een enquête uitgezet onder de bewoners van de gemeente. De resultaten daarvan worden in dit rapport beschreven.

In dit hoofdstuk komen de inhoud en de opzet van het onderzoek aan bod. Allereerst wordt ingegaan op de vragenlijst en de onderliggende leefbaarheidsthema's. Vervolgens komen de wijkindeling, werkwijze, behaalde respons en onderzoeksgroep aan bod. Tot slot wordt een korte toelichting gegeven op de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd.

1.2 De vragenlijst

Om de leefbaarheid in de gemeente Pijnacker-Nootdorp te meten is gebruik gemaakt van een vragenlijst die ingaat op vier leefbaarheidsthema's: de fysieke woonomgeving, de sociale woonomgeving, ongenoegens en veiligheid. Daarnaast is gevraagd naar een totaaloordeel over de eigen wijk. Hieronder is weergegeven welke onderwerpen in de vragenlijst aan bod zijn gekomen. De bewoners is gevraagd voor al deze aspecten een rapportcijfer te geven, waarbij een 1 zeer negatief is en een 10 zeer positief. In bijlage 4 van dit rapport is de vragenlijst opgenomen.

figuur 1-1 Overzicht onderwerpen vragenlijst

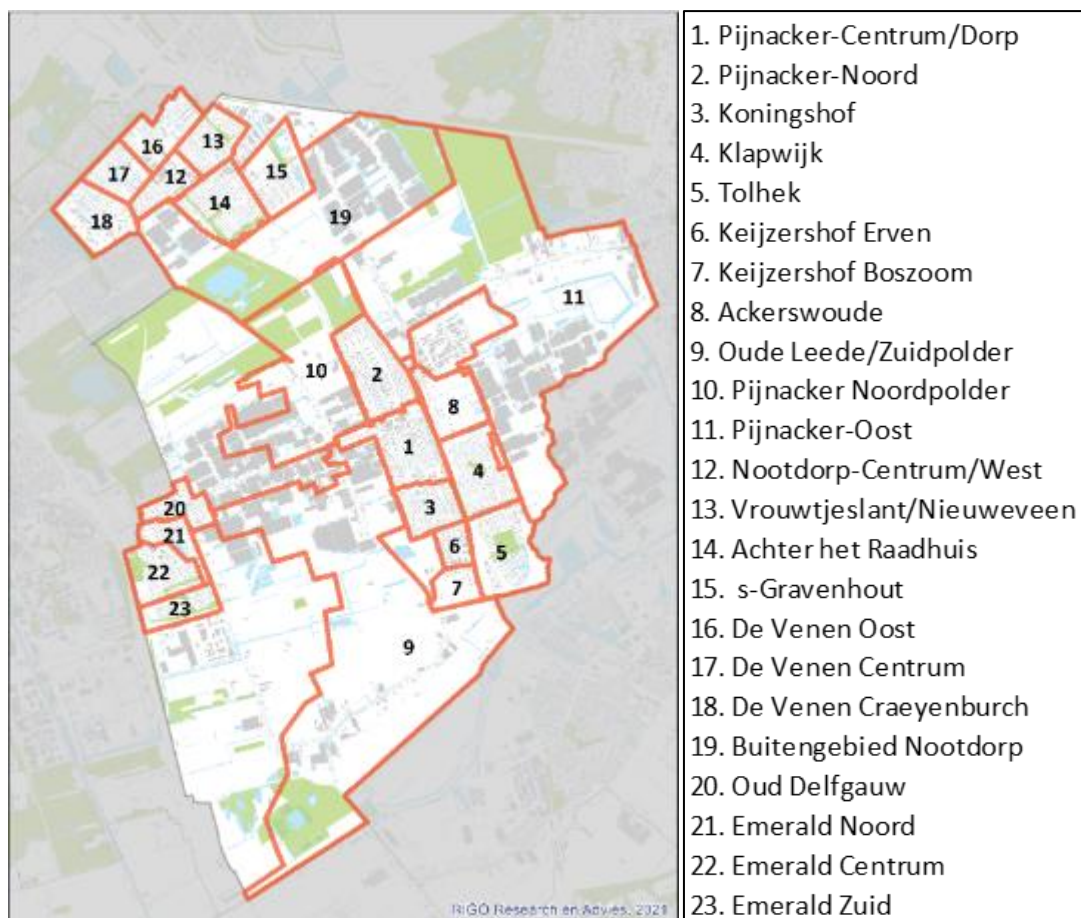
Fysieke woonomgeving	Veiligheid
Kwaliteit woningen	Overlast van anderen
Woonomgeving	Criminaliteit
Groenvoorzieningen	Veiligheidsgevoel
Speelvoorzieningen	Ongenoegens
Algemene voorzieningen	Overlast van activiteiten
Sociale woonomgeving	Vervuiling
Betrokkenheid bewoners	Verkeersoverlast
Omgang inkomensgroepen	Totaaloordeel
Omgang culturele verschillen	Totaal leefbaarheid

De respondenten hebben ook de mogelijkheid gekregen om opmerkingen te plaatsen bij twee onderwerpen naar keuze. In de bijlage van dit rapport is een overzicht opgenomen met daarin het aantal opmerkingen per wijk, onderverdeeld naar de verschillende onderwerpen. De opmerkingen zelf zijn aan de gemeente overhandigd.

1.3 De wijkindeling

In het onderzoek van 2021 zijn dezelfde wijken meegenomen als in 2019. De wijkindeling ziet er als volgt uit.

figuur 1-2 Wijkindeling

De wijken Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker-Noordpolder, Pijnacker-Oost en Buitengebied Nootdorp zijn buitengebieden.

1.4 Werkwijze en respons

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn, verspreid over alle wijken, 6.135 huishoudens benaderd voor deelname aan het onderzoek. De vragenlijst kon zowel schriftelijk als online ingevuld worden. Per wijk is een aselechte steekproef getrokken van in beginsel 250 huishoudens. In wijken met minder dan 250 adressen zijn alle huishoudens aangeschreven. In de wijken waar de respons de vorige keer relatief laag was, is dit aantal verhoogd afhankelijk van het responspercentage in 2019. In een aantal wijken was de respons in eerste instantie aan de lage kant. In die wijken is een herinneringsbrief verstuurd. Bovendien is het goed om te benoemen dat het onderzoek plaatsvond in maart en april van 2021, tijdens de lockdown vanwege de Covid-19-pandemie.

De vragenlijst is uiteindelijk door 2.333 huishoudens ingevuld. Dit is bijna gelijk aan het aantal deelnemende huishoudens in 2019. Daarvan is 46% op papier ingevuld en 54% online. Bij de vorige meting werd de meerderheid schriftelijk ingevuld. In totaal komt de respons op 38%, wat ongeveer gelijk is aan de respons bij de vorige meting en hoger dan het gemiddelde bij dit type onderzoek. In onderstaande tabel is te zien hoeveel huishoudens er per wijk benaderd zijn en hoe de respons over de wijken verdeeld is. De respons is voor alle wijken voldoende om tot betrouwbare resultaten te komen.

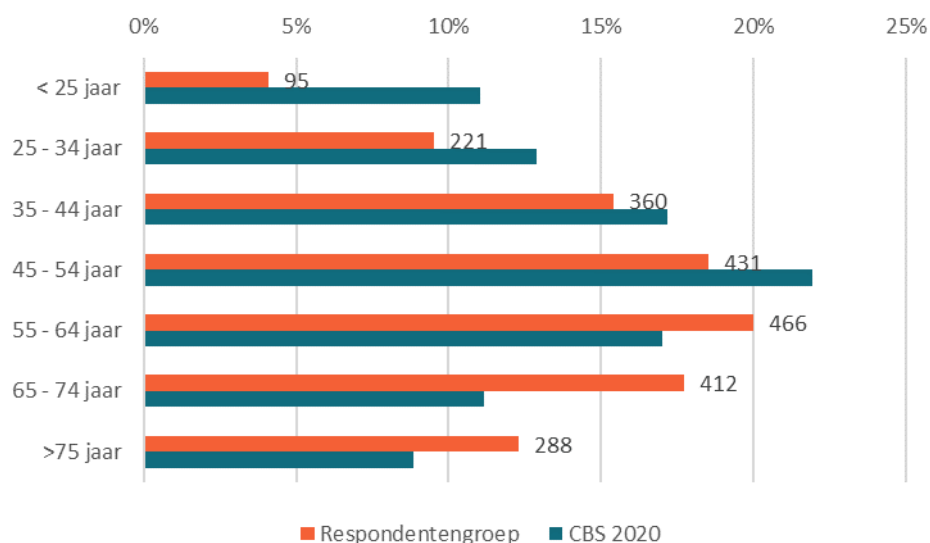
tabel 1-1 *Overzicht respons per wijk*

	Respons				Totaal	
	aantal hh 2020	Uitgezet 2021	Online	Schrijf- telijk	n	%
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	1.855	250	36	61	97	39%
2. Pijnacker-Noord	1.905	250	43	62	105	42%
3. Koningshof	1.015	250	45	59	104	42%
4. Klapwijk	1.450	250	87	42	129	52%
5. Tolhek	1.390	250	68	33	101	40%
6. Keijzershof Erven	920	250	44	49	93	37%
7. Keijzershof Boszoom	820	270	79	28	107	40%
8. Ackerswoude	765	270	69	36	105	39%
9. Oude Leede/Zuidpolder	335	335	44	51	95	28%
10. Pijnacker Noordpolder	175	175	31	25	56	32%
11. Pijnacker-Oost	265	265	67	49	116	44%
12. Nootdorp-Centrum/West	985	250	62	61	123	49%
13. Vrouwstjeslant/Nieuwe-veen	1.175	250	57	58	115	46%
14. Achter het Raadhuis	1.575	250	50	47	97	39%
15. s-Gravenhout	595	250	53	39	92	37%
16. De Venen Oost	685	300	50	51	101	34%
17. De Venen Centrum	1.170	350	89	39	128	37%
18. De Venen Craeyenburch	615	350	61	34	95	27%
19. Buitengebied Nootdorp	210	210	42	39	81	39%
20. Oud Delfgauw	830	270	48	49	97	36%
21. Emerald Noord	600	270	54	46	100	37%
22. Emerald Centrum	1.205	270	42	58	100	37%
23. Emerald Zuid	740	300	48	48	96	32%
Totaal gemeente	21.180	6.135	1.269	1.064	2.333	38%

1.5 De onderzoeksgroep

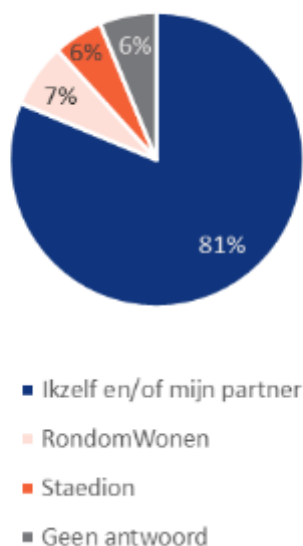
In figuur 1-3 is de verdeling van de respondentgroep in leeftijdsgroepen afgezet tegen de leeftijdsopbouw van de bevolking in Pijnacker-Nootdorp (bron: CBS 2021). Het aandeel jongeren van 18 tot 25 jaar is in de respondentgroep, net als bij de vorige meting, relatief laag vergeleken met de gemeentelijke verdeling. Het aandeel 65-plussers is daarentegen relatief hoog. De meeste vragenlijsten zijn ingevuld door bewoners tussen 55 en 64 jaar.

figuur 1-3 Leeftijdsopbouw respondenten versus verdeling CBS 2021

Het grootste deel van de respondenten (81%) is eigenaar-bewoner van een koopwoning. In werkelijkheid is ongeveer 70% van de woningvoorraad in Pijnacker-Nootdorp een koopwoning (CBS, 2020). Zo'n 13% van de respondenten huurt een woning van één van de twee corporaties; RndomWonen en Staedion. In werkelijkheid is zo'n 20% van de woningvoorraad in Pijnacker-Nootdorp een corporatiehuurwoning (CBS, 2020). Daarnaast heeft zes procent van de respondenten geen antwoord ingevuld.

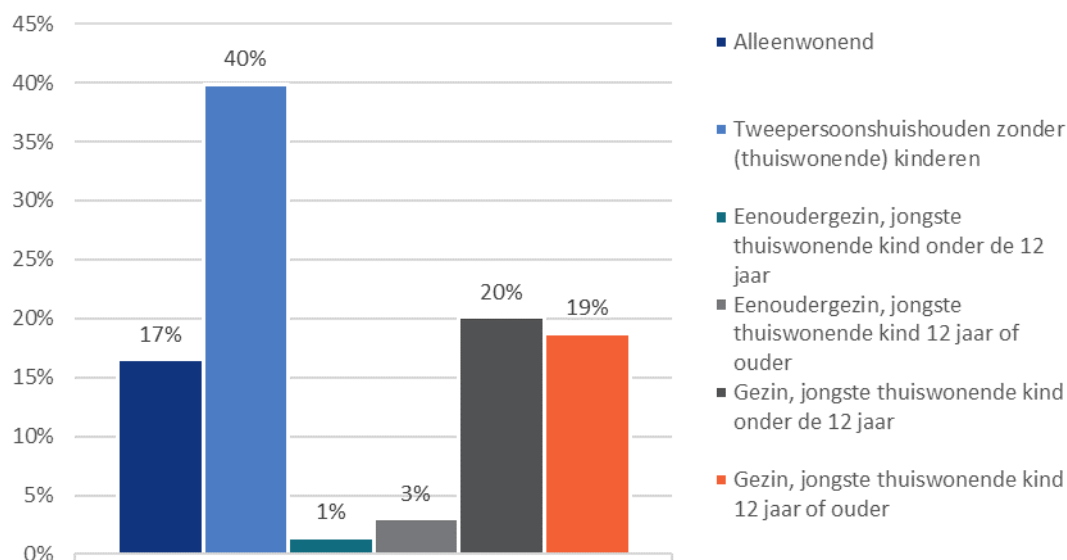
figuur 1-4 Eigendom woning van respondenten

40% procent van de respondenten vormen een tweepersoonshuishouden zonder kinderen. Deze groep is iets oververtegenwoordigd, in werkelijkheid behoort 28% van de huishoudens in Pijnacker-Nootdorp tot deze groep (CBS, 2020). Bijna één op de vijf respondenten (17%) is alleenwonend. In werkelijkheid is deze groep iets groter, namelijk 25% (CBS 2020). De min-

ste respondenten komen uit eenoudergezinnen (4%). Van de huishoudens in Pijnacker-Nootdorp behoort 8% tot deze groep. De overige huishoudens maken deel uit van een meerpersoonshuishouden met thuiswonende kinderen.

figuur 1-5 Huishoudsamenstelling van respondenten

1.6 De analyse

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd. Voor een uitgebreidere (technische) toelichting op de statistische analyses verwijzen we naar bijlage 1 van dit rapport.

Voor elk leefbaarheidsaspect in dit onderzoek wordt per wijk en voor de gemeente als geheel het gemiddelde van alle respondenten berekend. Vervolgens wordt gekeken naar de verschillen tussen de cijfers op wijkniveau en het gemeentelijk gemiddelde.

Om aan te geven of er betekenisvolle verschillen zijn, wordt de statistische term significantie gehanteerd. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95 procent kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans groter dat de uitkomst op toeval berust.

Als sprake is van significante verschillen, wordt dat in de tabellen met **rode** en **groene** cijfers weergegeven, wat respectievelijk betekent dat het cijfer voor de wijk of kern significant lager of hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde.

Omdat dit onderzoek een vervolgmeting betreft, worden de nieuwe cijfers uit 2021 vergeleken met de cijfers uit 2019. Deze cijfers worden in de tabellen in het rapport weergegeven. De significante verschillen worden weergegeven met groene ▲ en rode ▼ pijltjes. Deze pijltjes wijzen respectievelijk op een significante voor- of achteruitgang ten opzichte van het voorgaande onderzoek.

Opmerkingen van respondenten

Aan het einde van de vragenlijst is de bewoners de mogelijkheid geboden om twee opmerkingen te maken over de leefbaarheidsaspecten die in de enquête aan bod zijn gekomen. Deze opmerkingen geven extra achtergrondinformatie met betrekking tot de beleving van de

bewoners. In totaal hebben de respondenten 2.705 opmerkingen geplaatst, waarvan enkele als citaat in dit rapport zijn opgenomen. In de bijlage is een overzicht te vinden van het aantal opmerkingen dat per aspect door de bewoners van de verschillende wijken is gemaakt.

Leefbaarheidsmonitor meet beleving

Voordat u start met het lezen van de uitkomsten, plaatsen we nog een belangrijke algemene opmerking. De leefbaarheidsmonitor geeft **de beleving van de leefbaarheid** weer. Er dient benadrukt te worden dat beleving en feitelijke situatie niet altijd overeenkomen. De resultaten uit dit leefbaarheidsonderzoek geven de gevoelens van bewoners weer en niet in hoeverre deze gevoelens in overeenstemming zijn met feitelijke cijfers.

2 De fysieke woonomgeving

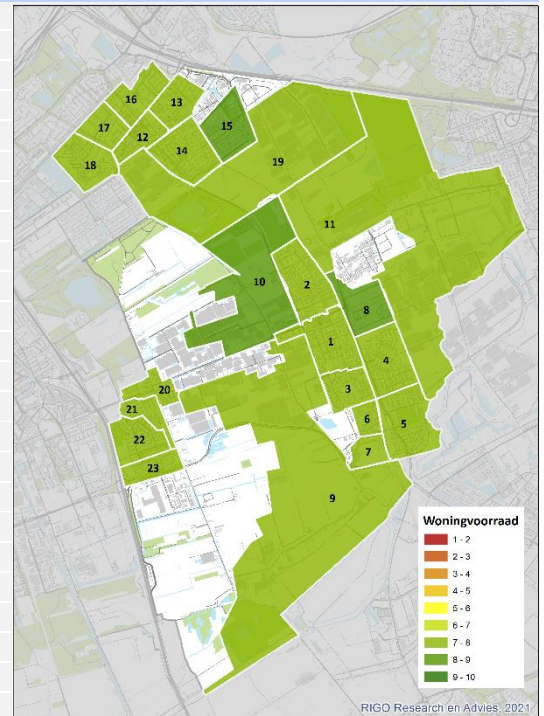
Onder de fysieke woonomgeving verstaan we de inrichting en het onderhoud van de buitenruimte, de bebouwing in de omgeving en de aanwezigheid van voorzieningen in de wijk. De bewoners van de verschillende wijken is gevraagd hun oordeel te geven over de volgende aspecten van de fysieke woonomgeving: de kwaliteit van de woningen, de kwaliteit van de woonomgeving, de groenvoorzieningen, de speelvoorzieningen en het algemene voorzieningenniveau, waarbij het gaat om winkels, scholen en zorg. De resultaten worden in dit hoofdstuk per aspect en per wijk doorgenomen.

2.1 Kwaliteit van de woningen in de wijk

In 2021 waarden de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp de kwaliteit van de woningen in de wijk gemiddeld hetzelfde als in 2017 en 2019, namelijk met een gemiddeld totaalcijfer van 7,8.

WONINGVOORRAAD	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,7	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,8	7,8
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,5	7,5	7,5	7,7	7,8	7,5	7,5	7,6
2. Pijnacker-Noord	7,9	7,2	7,3	7,3	7,5	7,4	7,3	7,4
3. Koningshof	7,6	7,4	7,2	7,6	7,6	7,6	7,5	7,8
4. Klapwijk	7,6	7,5	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4	7,6
5. Tolhek	7,6	7,5	7,5	7,7	7,7	7,7	7,8	7,7
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	7,9	7,6	7,7	7,8	7,6	7,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	7,9	7,6	7,7	8,0	8,2	8,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	8,0	8,3	8,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,8	7,8	7,8
10. Pijnacker Noordpolder	8,2	7,7	7,7	7,8	8,1	8,1	8,3	8,2
11. Pijnacker-Oost ²	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,5	7,7	7,8
12. Nootdorp-Centrum/West	7,0	7,0	7,1	7,3	7,2	7,3	7,3	7,4
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	7,7	7,4	7,5	7,2	7,6	7,7	7,5	7,7
14. Achter het Raadhuis	8,0	7,7	7,9	7,9	7,9	8,0	7,8	8,0
15. s-Gravenhout	8,3	8,4	8,4	8,4	8,6	8,4	8,5	8,6
16. De Venen Oost ³	7,8	7,6	7,7	7,5	7,7	7,8	7,9	7,9
17. De Venen Centrum ³	7,8	7,6	7,7	7,5	7,7	7,9	7,4	7,7
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	7,7	7,6	7,6	7,8	7,8	8,0
19. Buitengebied Nootdorp	7,9	7,8	7,6	7,9	7,7	8,1	7,8	7,6
20. Oud Delfgauw	7,4	7,4	7,5	7,6	7,4	7,7	7,2	7,7
21. Emerald Noord ⁴	7,8	7,5	7,5	7,4	7,9	7,8	8,0	7,9
22. Emerald Centrum ⁴	7,8	7,5	7,5	7,4	7,9	7,7	8,0	7,8
23. Emerald Zuid ⁴	7,8	7,5	7,5	7,4	7,9	7,9	8,0	7,9

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting		▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel					6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting		▼	significanter lager dan de gemeente als geheel					6,0

De kwaliteit van de woningvoorraad wordt in alle wijken van de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordeeld met een ruime voldoende. Geen van de wijken krijgt een gemiddeld cijfer dat hoger of lager is dan de score van de meting uit 2019. De wijken Pijnacker-Noord en Nootdorp-Centrum/West scoren met een 7,4 het laagste op het gebied van kwaliteit van de woningvoorraad. Deze wijken scoren lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast zijn er in 2021 ook veel wijken die hoger scoren dan het gemeentelijk gemiddelde, namelijk Ackerswoude (8,3), Pijnacker Noordpolder (8,2) en 's-Gravenhout (8,6).

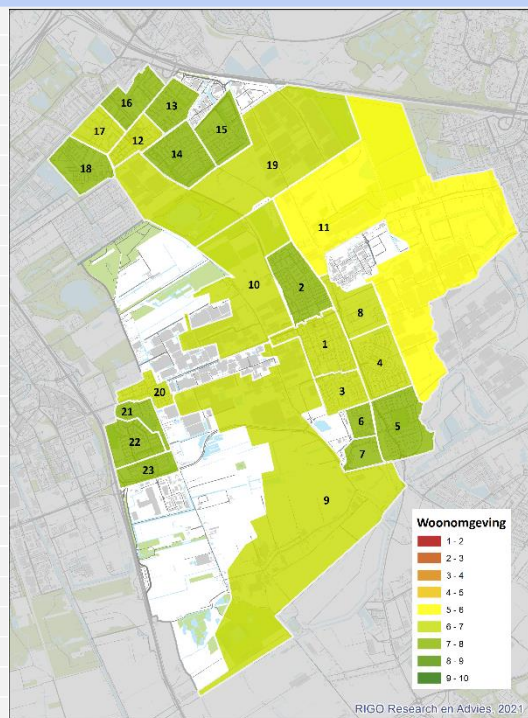
In totaal zijn er 44 opmerkingen toegevoegd over de kwaliteit van de woningen. Een respondent uit Pijnacker-Noord beschrijft: *'Pijnacker Noord is nogal verouderd. Schuren en garages zakken weg in de grond. Er wordt veel aandacht besteed aan nieuwbouw maar misschien kan er wat hulp komen bij de wat oudere huizen in Pijnacker.'* Verzakking is een thema dat in meerdere opmerkingen terugkomt. Er zijn ook positieve opmerkingen over de kwaliteit van de woningen.

2.2 De woonomgeving

Aan de bewoners is gevraagd hoe zij de woonomgeving in de wijk beoordelen. Hieronder wordt de inrichting van straten en pleintjes, bestrating en verlichting verstaan. De gemiddelde totaalscore voor de gemeente Pijnacker-Noord is gelijk aan de score van de vorige meting, namelijk een 7,0.

WOONOMGEVING	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,5	6,3	6,6	6,8	7,0	7,0	7,0	7,0
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,6	6,2	6,3	6,8	6,9	6,8	6,7	7,0
2. Pijnacker-Noord	6,3	5,5	6,1	6,3	6,7	7,1	7,3	7,4
3. Koningshof	6,3	6,0	6,7	7,2	7,0	6,8	7,0	6,6
4. Klapwijk	7,0	6,8	6,7	6,8	6,9	6,9	6,7	6,9
5. Tolhek	6,5	6,3	6,8	7,0	6,9	7,2	7,3	7,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,7	6,7	7,1	7,0	6,9	7,1
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,7	6,7	7,1	6,8	7,1	7,3
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	5,9	6,4	6,6
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,1	6,1	6,8	6,9	6,5	7,0	6,6	6,6
10. Pijnacker Noordpolder	6,9	6,4	6,7	7,0	6,7	7,0	6,5	6,8
11. Pijnacker-Oost ²	5,5	5,4	5,5	5,7	5,7	6,1	5,6	6,0
12. Nootdorp-Centrum/West	6,0	6,0	6,6	6,8	7,1	6,7	6,4	6,8
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,2	6,3	6,9	7,1	7,1	7,7	7,5	7,6
14. Achter het Raadhuis	7,2	7,1	7,4	7,3	7,5	7,5	7,4	7,6
15. s-Gravenhout	5,8	7,4	7,5	7,6	7,8	7,7	7,9	7,7
16. De Venen Oost ³	5,9	5,7	6,1	7,0	7,1	6,8	7,1	7,2
17. De Venen Centrum ³	5,9	5,7	6,1	7,0	7,1	6,9	6,8	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	5,7	6,4	7,4	7,1	7,4	7,2
19. Buitengebied Nootdorp	6,9	6,7	6,4	6,7	6,7	6,8	6,7	6,5
20. Oud Delfgauw	6,2	6,3	6,7	7,2	6,9	7,3	6,7	6,8
21. Emerald Noord ⁴	6,9	6,8	6,9	7,0	7,6	7,3	7,4	7,4
22. Emerald Centrum ⁴	6,9	6,8	6,9	7,0	7,6	7,4	7,4	7,2
23. Emerald Zuid ⁴	6,9	6,8	6,9	7,0	7,6	7,4	7,3	7,4

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk			
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen			
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significanter lager dan de gemeente als geheel	6,0

In de wijk Pijnacker-Oost wordt de woonomgeving met een 6,0 het laagst gewaardeerd door de respondenten. Ook de waardering van de bewoners van de wijk Buitengebied Nootdorp (6,5) is beneden gemiddeld. Veel wijken worden door de respondenten boven gemiddeld positief beoordeeld voor de woonomgeving. De wijken Pijnacker-Noord (7,4), Vrouwtjeslant/Nieuweveen (7,6), Achter het Raadhuis (7,6), 's-Gravenhout (7,7), Emerald Noord (7,4) en Emerald Zuid (7,4) scoren hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

Er zijn veel opmerkingen geplaatst over de woonomgeving, namelijk 196. De meeste opmerkingen komen van respondenten uit de wijk Koningshof. Een van de meest genoemde thema's is de staat van de bestrating. Af en toe wordt dit in combinatie met de slechte toegankelijkheid of begaanbaarheid voor rollators, rolstoelen en kinderwagens genoemd.

Twee andere veelgenoemde thema's zijn te weinig groen en straatmeubilair, zoals bankjes, verlichting en prullenbakken.

De top 3 van de genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

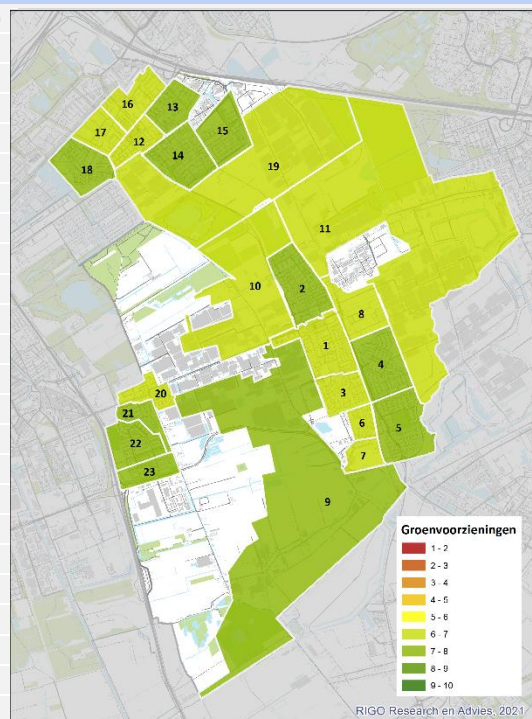
1	Slechte bestrating
2	Te weinig groen
3	Het missen van straatmeubilair (bankjes, verlichting en prullenbak etc.)

2.3 Groenvoorzieningen

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp beoordelen het aanbod en het onderhoud van de groenvoorzieningen in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 7,0. Dit cijfer is hoger dan de score in de voorgaande meting. Destijds was het cijfer een 6,8.

GROENVOORZIENINGEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,2	6,2	6,4	6,6	6,8	6,8	6,8	▲ 7,0
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,1	5,9	5,9	6,2	6,7	6,6	6,3	6,9
2. Pijnacker-Noord	6,0	5,7	6,0	6,1	6,5	6,6	6,8	7,1
3. Koningshof	6,7	6,1	6,4	7,2	6,6	6,3	6,7	6,6
4. Klapwijk	6,9	6,9	6,7	7,0	7,0	7,2	7,0	7,2
5. Tolhek	5,7	5,5	6,4	6,7	6,6	7,0	7,0	7,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	5,8	6,0	6,5	6,6	6,3	6,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	5,8	6,0	6,5	6,1	6,5	6,9
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	5,1	5,9	6,2
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,7	6,6	6,6	6,8	6,7	7,1	6,9	7,1
10. Pijnacker Noordpolder	6,6	6,5	6,7	6,7	6,4	7,2	6,5	6,9
11. Pijnacker-Oost ²	5,4	5,3	5,6	5,8	5,5	6,7	6,6	6,6
12. Nootdorp-Centrum/West	5,7	5,7	6,5	6,4	6,9	6,7	6,7	6,9
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	6,9	6,4	6,7	6,7	7,1	7,7	7,3	7,6
14. Achter het Raadhuis	7,1	6,9	7,4	7,2	7,5	7,4	7,4	7,6
15. 's-Gravenhout	4,9	6,6	6,9	7,1	7,2	7,5	7,4	7,5
16. De Venen Oost ³	5,5	5,6	5,7	6,3	6,6	6,7	6,9	6,9
17. De Venen Centrum ³	5,5	5,6	5,7	6,3	6,6	6,6	6,8	6,6
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	5,3	6,2	7,2	6,9	7,1	7,2
19. Buitengebied Nootdorp	7,0	6,9	6,8	7,0	6,9	6,9	6,5	6,9
20. Oud Delfgauw	5,6	5,7	6,5	6,7	6,5	7,2	6,4	6,9
21. Emerald Noord ⁴	6,1	6,1	6,6	6,6	7,1	7,1	7,1	7,3
22. Emerald Centrum ⁴	6,1	6,1	6,6	6,6	7,1	7,2	7,0	7,1
23. Emerald Zuid ⁴	6,1	6,1	6,6	6,6	7,1	7,0	6,8	7,4

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel						6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significanter lager dan de gemeente als geheel						6,0

Vier wijken worden door de bewoners hoger beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn de wijken Vrouwteslant/Nieuweveen (7,6), Achter het Raadhuis (7,6), 's-Gravenhout (7,5) en Emerald Zuid (7,4). De wijken Ackerswoude (6,2) en De Venen Centrum (6,6) worden lager dan het gemeentelijk gemiddelde beoordeeld.

Er zijn 251 opmerkingen geplaatst over de groenvoorzieningen. Daarmee staat dit aspect op de derde plek van aspecten met de meeste opmerkingen. Met name veel opmerkingen komen uit de wijken Ackerswoude en Keijzershof Erven. Een respondent uit deze laatste wijk zegt *'Het is fijn dat er steeds meer bomen geplant worden, maar dat kan nog veel meer. Ook is het mooi als de gemeente inzet op het stimuleren van groene tuinen en plantsoenen.'*

De top 3 van de genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

1	Te weinig groen
2	Onvoldoende onderhoud
3	Geen vervanging gekomen voor verwijderd groen (bijvoorbeeld na herinrichting).

2.4 Speelvoorzieningen

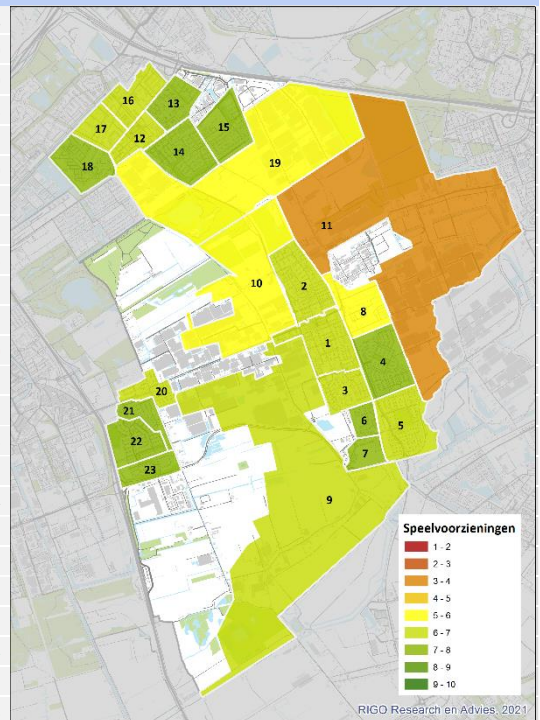
Wat betreft het aanbod en het onderhoud van de speelvoorzieningen geven de bewoners de gemeente Pijnacker-Nootdorp gemiddeld een score van een 6,8. Deze score ligt hoger dan in 2019.

SPEELVOORZIENINGEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	5,7	5,8	6,2	6,4	6,6	6,6	6,6	▲ 6,8
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,7	5,2	5,7	6,3	6,6	6,1	6,8	7,0
2. Pijnacker-Noord	5,8	5,6	5,6	5,9	6,4	6,8	6,9	7,0
3. Koningshof	6,4	6,7	6,7	7,3	7,2	6,8	7,2	6,8
4. Klapwijk	7,0	6,9	6,7	6,8	7,0	6,9	7,1	7,2
5. Tolhek	5,2	6,0	6,3	6,8	6,5	7,0	7,1	7,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,9	6,5	6,8	6,9	6,9	7,2
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,9	6,5	6,8	6,2	6,6	7,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	4,7	5,6	5,6
9. Oude Leede/Zuidpolder	5,5	5,4	5,5	5,8	5,8	5,9	5,6	6,1
10. Pijnacker Noordpolder	4,9	3,9	5,1	5,2	5,1	5,5	4,7	5,1
11. Pijnacker-Oost ²	3,3	3,4	3,8	4,0	3,9	3,9	3,6	4,0
12. Nootdorp-Centrum/West	4,9	4,9	6,0	6,0	6,2	6,2	6,0	6,1
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	6,8	6,2	6,6	6,9	7,1	7,4	7,4	7,5
14. Achter het Raadhuis	6,8	6,8	7,4	7,3	7,3	7,7	7,5	7,6
15. s-Gravenhout	5,0	6,8	7,2	7,2	7,5	7,2	7,6	7,7
16. De Venen Oost ³	5,2	5,0	5,8	6,2	6,2	6,4	6,5	6,4
17. De Venen Centrum ³	5,2	5,0	5,8	6,2	6,2	6,6	6,5	6,5
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,3	6,5	7,2	6,8	6,9	7,1
19. Buitengebied Nootdorp	4,8	5,1	4,0	4,3	5,2	5,2	5,3	5,1
20. Oud Delfgauw	5,1	5,6	6,7	7,1	6,7	7,1	6,9	6,9
21. Emerald Noord ⁴	6,3	6,6	6,6	7,2	7,3	7,1	7,3	7,4
22. Emerald Centrum ⁴	6,3	6,6	6,6	7,2	7,3	7,3	7,1	7,3
23. Emerald Zuid ⁴	6,3	6,6	6,6	7,2	7,3	7,1	7,1	7,6

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk

5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen

significant verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

Zeven wijken scoren hoger dan het gemeentelijke gemiddelde. Zes wijken scoren onder het gemiddelde van Pijnacker-Nootdorp als totaal. De bewoners van het buitengebied Pijnacker-Oost geven hun wijk op dit aspect de laagste score, namelijk een 4,0. De speelvoorzieningen scoren het hoogst in 's-Gravenhout met een 7,7.

In totaal zijn er 148 opmerkingen geplaatst over de speelvoorzieningen. De wijken Vrouwtjeslant/Nieuweveen, De Venen Oost, Ackerswoude en Keijzershof Boszoom hebben elk 10 of meer opmerkingen. Bijvoorbeeld in de wijk Ackerswoude geven respondenten aan dat er te weinig diversiteit is aan speelvoorzieningen en het aanbod niet goed aansluit bij het aantal kinderen in de wijk. Een respondent uit De Venen Oost geeft aan: *‘Er is voor de zeer jonge kinderen geen grote speelgelegenheid, het zou fijn als er in Nootdorp een echte grote speeltuin komt voor (zeer) jonge en de oudere kinderen.’*

De top 3 van de genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

1	Te weinig speelvoorzieningen (voor een bepaalde leeftijdsgroep)
2	Onveilig of vervuild
3	Geen onderhoud

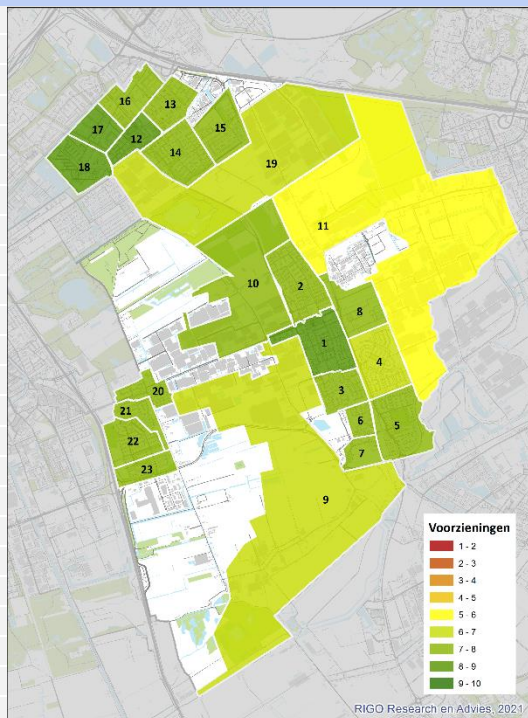
Er zijn ook positieve opmerkingen over de speelvoorzieningen.

2.5 Algemene voorzieningen

Onder de algemene voorzieningen worden voorzieningen verstaan als scholen, winkels, openbaar vervoer e.d. In de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordelen bewoners de kwaliteit van deze voorzieningen gemiddeld met een 7,6. Dit cijfer is hoger ten opzichte van de vorige meting (7,4).

ALGEMENE VOORZIENINGEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,0	6,9	7,0	7,2	7,3	7,4	7,4	▲ 7,6
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,7	7,7	7,8	7,9	8,1	7,9	8,0	8,2
2. Pijnacker-Noord	7,2	7,0	7,1	7,4	7,3	7,7	7,5	7,4
3. Koningshof	6,7	6,8	6,7	7,1	7,1	7,3	7,4	7,4
4. Klapwijk	6,0	6,2	5,9	6,3	6,4	6,9	6,4	6,8
5. Tolhek	6,8	6,5	6,6	7,1	7,2	7,4	7,6	7,5
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,3	6,8	8,1	7,6	7,7	7,8
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,3	6,8	8,1	7,7	7,8	7,6
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,3	7,3	7,5
9. Oude Leede/Zuidpolder	5,4	6,0	6,1	6,4	6,7	6,7	6,4	6,5
10. Pijnacker Noordpolder	6,5	6,7	6,6	7,4	7,3	7,4	7,2	7,3
11. Pijnacker-Oost ²	6,0	5,9	6,1	6,1	6,0	5,7	5,9	5,7
12. Nootdorp-Centrum/West	7,7	7,7	8,1	8,0	7,8	8,0	7,9	8,3
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	7,5	7,4	7,4	7,5	7,6	7,7	7,6	7,9
14. Achter het Raadhuis	7,4	7,4	7,5	7,6	7,3	7,8	7,6	7,9
15. s-Gravenhout	6,8	6,9	7,3	7,5	7,1	7,4	7,5	7,7
16. De Venen Oost ³	8,1	7,7	7,7	8,2	7,7	7,8	8,0	8,0
17. De Venen Centrum ³	8,1	7,7	7,7	8,2	7,7	8,0	8,1	8,3
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	7,4	7,5	7,6	7,5	7,5	▲ 8,1
19. Buitengebied Nootdorp	6,9	7,1	6,6	6,8	6,4	6,9	7,1	7,0
20. Oud Delfgauw	6,3	6,0	6,4	6,8	6,8	7,1	6,8	7,2
21. Emerald Noord ⁴	7,0	7,0	6,9	7,1	7,4	7,6	7,7	7,7
22. Emerald Centrum ⁴	7,0	7,0	6,9	7,1	7,4	7,6	7,5	7,6
23. Emerald Zuid ⁴	7,0	7,0	6,9	7,1	7,4	7,3	7,4	7,4

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk			
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen			
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significanter lager dan de gemeente als geheel	6,0

In zeven wijken scoren de algemene voorzieningen hoger dan in de gemeente als geheel. De wijken Nootdorp-Centrum/West en De Venen Centrum scoren de hoogste cijfers, namelijk een 8,3. De respondenten in De Venen Craeyenburch geven de algemene voorzieningen een hoger cijfer dan in 2019 met een 8,1. Net als in 2019 waarden de bewoners van het buitengebied Pijnacker-Oost de algemene voorzieningen het laagst (5,7). Er zijn nog vier andere wijken die beneden gemiddeld scoren, dat zijn Klapwijk (6,8), Oude Leede/Zuidpolder (6,5), Buitengebied Nootdorp en Oud Delfgauw (7,2).

Over de voorzieningen in de wijken zijn 90 opmerkingen geplaatst. Uit Klapwijk komen veruit de meeste opmerkingen. Deze opmerkingen gaan over verschillende onderwerpen, zoals winkels, medische voorzieningen, sportgelegenheden, scholen, afvalcontainers en openbaar vervoer.

2.6 Conclusie fysieke woonomgeving

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn over het algemeen tevreden met (de kwaliteit van) de fysieke woonomgeving. Op alle aspecten, zoals de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en voorzieningen, scoort de gemeente gemiddeld een cijfer rond de 7. De kwaliteit van de woningen in de wijk en de algemene voorzieningen scoren het hoogst in de gemeente.

Vrouwteslant/Nieuweveen, Achter het Raadhuis en 's-Gravenhout scoren op vier van de vijf aspecten bovengemiddeld hoger. Pijnacker-Oost en Buitengebied Nootdorp scoren op drie van de vijf aspecten lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting in 2019 wordt de fysieke woonomgeving in alle wijken nagenoeg gelijk beoordeeld. Er zijn nauwelijks verschillen zichtbaar. Gemiddeld krijgt de gemeente als geheel van haar bewoners wel hogere cijfers voor de groen-, speel en algemene voorzieningen dan in 2019.

3 Sociale woonomgeving

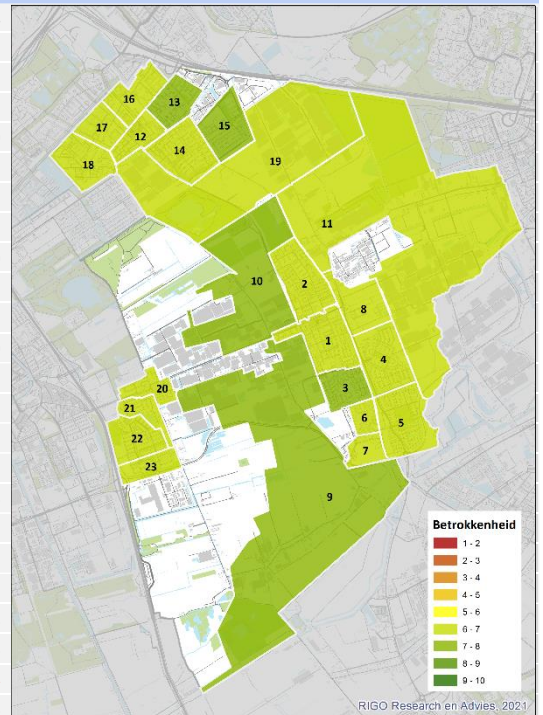
In dit onderzoek zijn met betrekking tot de sociale woonomgeving drie aspecten bevestigd: de betrokkenheid van de bewoners bij de wijk, de omgang tussen bewoners van verschillende inkomensgroepen en de omgang tussen bewoners met verschillende culturele achtergronden. Deze drie aspecten bepalen voor een groot deel hoe er in de wijken wordt samengeleefd en hoe de sfeer in de wijken is. In dit hoofdstuk wordt de beleving van de bewoners op deze drie aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de resultaten van twee jaar geleden.

3.1 Betrokkenheid bij de wijk

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp beoordelen de betrokkenheid bij de wijk in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 6,8. Dat is vergelijkbaar met de cijfers uit voorgaande jaren.

BETROKKENHEID	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,5	6,3	6,4	6,4	6,5	6,7	6,7	6,8
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,1	6,1	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,7
2. Pijnacker-Noord	6,6	6,3	6,6	6,1	6,6	6,8	6,4	6,5
3. Koningshof	6,9	6,7	6,6	7,1	7,0	7,1	7,2	7,5
4. Klapwijk	6,8	6,4	6,6	6,4	6,8	6,9	6,9	7,0
5. Tolhek	6,1	5,7	6,1	6,1	6,2	6,0	6,3	6,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,0	6,3	6,5	6,6	6,1	6,2
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,0	6,3	6,5	6,0	6,5	6,1
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	6,8	7,2	7,0
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,4	7,3	7,2	7,2	7,1	7,7	7,7	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	7,2	6,5	6,7	6,4	7,2	6,6	7,7	7,2
11. Pijnacker-Oost ²	6,6	6,3	6,5	6,7	6,4	6,7	6,6	7,0
12. Nootdorp-Centrum/West	5,9	5,9	6,0	6,0	6,2	6,4	6,3	6,5
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,2	5,5	6,0	5,9	6,4	6,8	6,7	7,2
14. Achter het Raadhuis	6,1	6,0	6,3	6,4	6,1	6,3	6,5	6,9
15. s-Gravenhout	6,2	6,9	6,7	6,8	7,1	7,0	7,1	7,2
16. De Venen Oost ³	6,5	6,3	5,9	6,2	6,2	6,4	6,3	6,6
17. De Venen Centrum ³	6,5	6,3	5,9	6,2	6,2	5,9	5,6	6,3
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,2	6,1	6,0	6,3	6,4	6,7
19. Buitengebied Nootdorp	6,7	7,1	6,9	7,1	6,7	7,1	7,1	6,7
20. Oud Delfgauw	6,4	6,5	6,7	6,9	6,7	6,8	6,6	6,8
21. Emerald Noord ⁴	6,4	6,1	6,1	6,1	6,4	6,8	6,9	6,6
22. Emerald Centrum ⁴	6,4	6,1	6,1	6,1	6,4	7,0	6,7	6,4
23. Emerald Zuid ⁴	6,4	6,1	6,1	6,1	6,4	6,9	6,7	6,6

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting		▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel					6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting		▼	significanter lager dan de gemeente als geheel					6,0

In vijf wijken wordt de betrokkenheid van de bewoners het minst positief beoordeeld en lager dan het gemeentelijke gemiddelde, namelijk in Tolhek (6,2), Keijzershof Erven (6,2), Keijzershof Boszoom (6,1), De Venen Centrum (6,3) en Emerald Centrum (6,4).

De respondenten uit Koningshof (7,5), Oude Leede/Zuidpolder (7,7), Vrouwtjeslant/Nieuweveen (7,2) en s-Gravenhout (7,2) geven de betrokkenheid een hoger cijfer dan in de gemeente als geheel. Ten opzichte van de voorgaande meting zijn geen verschillen zichtbaar.

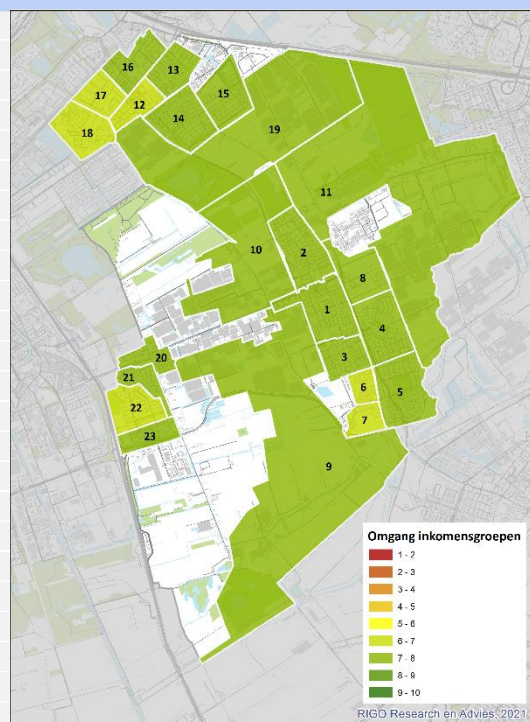
In totaal hebben 41 respondenten een opmerking geplaatst over de betrokkenheid van bewoners bij de buurt. Het merendeel van deze respondenten geeft aan dat er weinig betrokkenheid is bij de wijk. Een ander groot deel zegt geen beeld te hebben bij de betrokkenheid van andere buurtbewoners of zelf ook niet betrokken te zijn.

3.2 Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen

De mate waarin bewoners met verschillende inkomens prettig met elkaar omgaan scoort in de gemeente gemiddeld een 7,2. Dit is vergelijkbaar met de cijfers van voorgaande jaren.

OMGANG INKOMENSGROEPEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,1	6,9	6,9	7,0	7,1	7,1	7,1	7,2
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,8	6,9	7,0	7,4	7,5	7,0	7,2	7,3
2. Pijnacker-Noord	7,7	6,7	7,1	6,9	6,9	7,1	7,0	7,1
3. Koningshof	7,2	7,0	7,0	7,0	7,3	7,2	7,1	7,6
4. Klapwijk	7,1	6,7	6,7	6,8	6,8	7,0	7,0	7,4
5. Tolhek	6,6	6,8	6,5	6,9	6,7	6,8	6,9	7,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,2	6,5	7,0	6,9	6,4	6,7
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,2	6,5	7,0	6,7	7,2	6,8
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,5	7,4	7,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,5	7,6	7,5	7,7	7,5	7,8	7,7	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	7,5	7,2	7,1	7,6	8,0	7,5	7,8	7,9
11. Pijnacker-Oost ²	7,4	7,1	7,1	7,2	7,1	7,1	7,1	7,6
12. Nootdorp-Centrum/West	6,9	6,9	6,6	7,0	6,9	6,8	6,9	6,9
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	7,0	6,7	7,0	6,7	7,1	7,2	7,0	7,3
14. Achter het Raadhuis	6,9	6,9	6,9	7,3	7,2	7,2	7,1	7,2
15. s-Gravenhout	6,9	7,1	7,1	7,3	7,6	7,3	7,3	7,4
16. De Venen Oost ³	6,9	6,5	6,4	6,6	6,8	7,0	7,2	7,3
17. De Venen Centrum ³	6,9	6,5	6,4	6,6	6,8	6,6	6,2	6,7
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,3	6,4	6,4	6,8	6,7	6,9
19. Buitengebied Nootdorp	7,5	7,8	7,7	7,7	7,2	7,5	7,5	7,4
20. Oud Delfgauw	7,0	7,1	7,2	7,5	7,1	7,2	6,8	7,3
21. Emerald Noord ⁴	6,8	6,4	6,6	6,7	7,0	7,1	7,2	7,1
22. Emerald Centrum ⁴	6,8	6,4	6,6	6,7	7,0	7,2	6,9	7,0
23. Emerald Zuid ⁴	6,8	6,4	6,6	6,7	7,0	7,1	7,1	7,2

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk			
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen			
significant verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

De bewoners van de wijk Pijnacker Noordpolder waarden de mate van omgang tussen verschillende inkomensgroepen het hoogst met een 7,9. Ook de wijken Koningshof (7,6), Oude Leede Zuidpolder (7,7) en Pijnacker-Oost (7,6) scoren hoger dan het gemeentelijke gemiddelde. De wijk Koningshof scoort ook hoger dan in 2019.

De wijken Keijzershof Erven (6,7), Keijzershof Boszoom (6,8) en De Venen Centrum (6,7) krijgen een lager cijfer dan de gemeente als geheel.

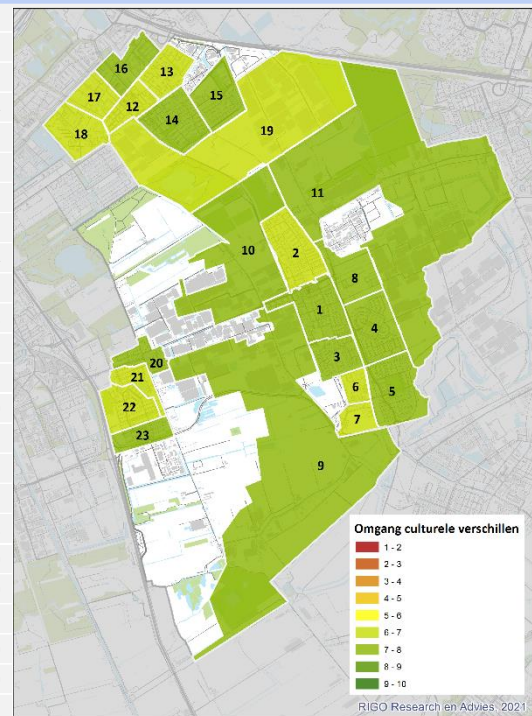
Er zijn 34 opmerkingen gemaakt over de omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen. De meerderheid van deze respondenten geven aan dat de vraag hierover moeilijk te beantwoorden is. Ook zeggen respondenten dat er sprake is van een zeer homogene bevolking in de wijk. Zoals een respondent verwoordt: *‘Er wonen weinig verschillende inkomensgroepen in mijn buurt. Mag best wat diverser zijn, maar dat zal door het soort woningen niet erg veranderen.’*

3.3 Omgang bewoners met verschillende culturele achtergronden

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp waarderen de mate waarin bewoners met verschillende culturele achtergronden prettig met elkaar omgaan gemiddeld met een 7,1. Het gemiddelde cijfer op dit aspect is toegenomen ten opzichte van 2019.

OMGANG CULTURELE GROEPEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,8	6,6	6,6	6,7	6,8	6,9	6,9	7,1
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,6	6,7	6,8	7,0	7,0	6,6	6,8	7,2
2. Pijnacker-Noord	6,4	6,3	6,6	6,3	6,7	6,6	6,8	6,9
3. Koningshof	6,9	6,7	6,7	6,9	7,0	6,7	7,0	7,4
4. Klapwijk	6,9	6,6	6,5	6,6	6,7	6,9	6,8	7,3
5. Tolhek	6,6	6,7	6,5	6,8	6,9	6,8	7,1	7,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,5	6,4	6,8	6,8	6,4	6,9
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,5	6,4	6,8	6,7	7,2	6,9
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,1	7,3	7,4
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,2	6,7	6,9	7,1	6,9	7,5	7,3	7,3
10. Pijnacker Noordpolder	6,7	5,9	6,5	7,2	7,4	7,0	7,5	7,8
11. Pijnacker-Oost ²	6,7	6,5	6,1	6,2	6,9	6,5	6,6	7,1
12. Nootdorp-Centrum/West	6,5	6,5	6,1	6,9	6,6	6,4	6,6	6,7
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,9	6,4	6,8	6,4	6,8	6,7	6,7	7,0
14. Achter het Raadhuis	7,0	7,1	6,8	7,1	6,9	7,1	6,9	7,1
15. s-Gravenhout	6,8	7,1	6,8	7,2	7,5	7,4	7,4	7,5
16. De Venen Oost ³	6,9	6,7	6,2	6,6	6,4	7,0	7,0	7,2
17. De Venen Centrum ³	6,9	6,7	6,2	6,6	6,4	6,4	6,4	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,3	6,3	6,4	6,8	6,7	7,0
19. Buitengebied Nootdorp	7,1	6,9	6,8	6,6	6,6	6,9	7,0	7,0
20. Oud Delfgauw	6,7	6,7	6,8	7,1	6,9	6,9	6,6	7,2
21. Emerald Noord ⁴	6,7	6,5	6,5	6,7	7,0	7,0	7,0	7,0
22. Emerald Centrum ⁴	6,7	6,5	6,5	6,7	7,0	7,0	6,8	7,0
23. Emerald Zuid ⁴	6,7	6,5	6,5	6,7	7,0	6,9	7,0	7,1

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significant verbeterd t.o.v. de vorige meting							significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting							significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

De bewoners van de wijken Nootdorp-Centrum/West beoordelen hun wijk op dit vlak het laagste met een 6,7. Die score is lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast zijn er twee wijken die bovengemiddeld scoren, namelijk Pijnacker-Noordpolder (7,8) en 's-Gravenhout (7,5).

Respondenten uit Klapwijk geven de omgang tussen bewoners met verschillende achtergronden een hoger cijfer dan twee jaar geleden (7,3).

In totaal zijn er 57 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de omgang van bewoners met verschillende culturele achtergronden in de wijk. Veel respondenten zeggen hier geen beeld van of ervaring mee te hebben. Ook zijn er bewoners die zeggen dat ieder in zijn eigen bubbel leeft, er geen uitwisseling is of integratie. Een respondent zegt: *'Het goed samenleven is niet altijd omdat we elkaar goed kennen. Maar soms eerder omdat we goed langs elkaar heen kunnen leven waarbij we geen last hebben van elkaar.'* Andere respondenten zijn negatiever over de omgang tussen bewoners met verschillende achtergronden in de wijk.

3.4 Conclusies sociale woonomgeving

Binnen het thema sociale woonomgeving zijn in dit onderzoek drie aspecten uitgevraagd, namelijk de betrokkenheid van de bewoners en de omgang tussen bewoners met verschillende inkomens dan wel verschillende culturele achtergronden. Op alle drie de aspecten wordt de gemeente met een cijfer rond de 7 beoordeeld. Bewoners van Pijnacker-Nootdorp waarderen de omgang met verschillende culturele achtergronden hoger dan twee jaar geleden.

Met name op het aspect betrokkenheid bij de wijk zijn de verschillen tussen de wijken groter. De wijken Koningshof, Oude Leede/Zuidpolder, s-Gravenhout en Pijnacker Noordpolder scoren bovengemiddeld op twee van de drie aspecten. De wijken Keijzershof Erven en Keijzershof Boszoom en De Venen Centrum worden beneden gemiddeld gewaardeerd op twee van de drie aspecten.

Het thema sociale woonomgeving heeft de minste opmerkingen gekregen ten opzichte van de andere drie thema's, fysieke leefomgeving, veiligheid en ongenoegens.

4 Veiligheid

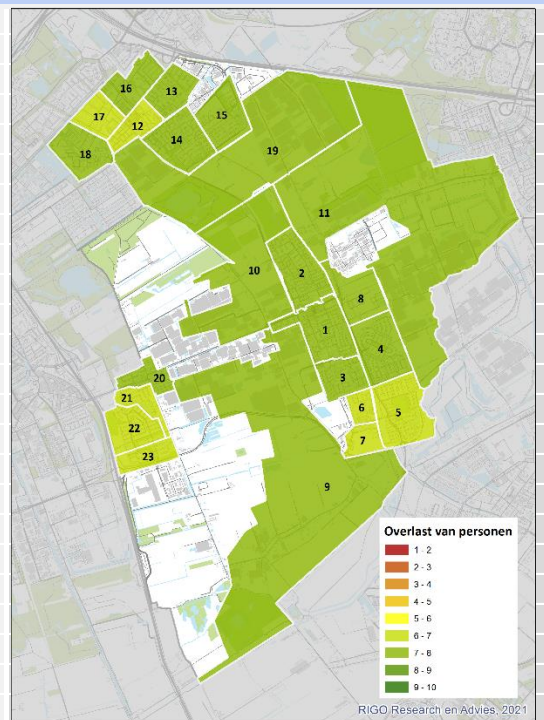
De veiligheid in de wijken in Pijnacker-Nootdorp is in dit onderzoek door de bewoners beoordeeld op basis van drie aspecten: overlast van (het gedrag van) anderen, de mate waarin criminaliteit aanwezig is en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Per aspect worden de resultaten in dit hoofdstuk beschreven en vergeleken met de meting van 2019.

4.1 Overlast van (het gedrag van) anderen

Bij overlast van (het gedrag van) anderen kan gedacht worden aan zaken als geluidsoverlast van wijkbewoners en overlast van rondhangende jongeren. Het gemiddelde cijfer dat inwoners geven voor overlast van (het gedrag van) anderen komt in 2021 uit op een 7,1. Dit cijfer is door de jaren heen nagenoeg hetzelfde gebleven.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

OVERLAST VAN ANDEREN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,8	6,7	6,8	7,1	7,2	7,2	7,1	7,1
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,3	6,5	6,5	6,9	6,8	7,0	7,1	7,2
2. Pijnacker-Noord	6,9	7,1	7,2	7,1	7,2	6,9	7,3	7,3
3. Koningshof	7,2	6,6	7,1	7,5	7,3	7,3	7,3	7,5
4. Klapwijk	6,6	6,1	5,9	6,7	6,9	7,1	7,3	7,6
5. Tolhek	7,0	6,8	6,3	6,8	7,1	7,0	7,2	7,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	7,3	7,2	7,6	7,0	7,2	6,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	7,3	7,2	7,6	7,0	7,0	7,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,5	7,5	7,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,6	7,4	7,7	8,1	7,7	8,0	7,7	7,9
10. Pijnacker Noordpolder	7,6	7,7	7,7	8,1	8,2	8,0	7,9	7,6
11. Pijnacker-Oost ²	7,3	7,5	7,3	7,6	7,2	7,6	7,4	7,4
12. Nootdorp-Centrum/West	5,7	5,7	5,5	6,2	6,8	6,6	6,5	6,6
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,8	6,4	6,9	6,6	7,0	7,3	7,1	7,5
14. Achter het Raadhuis	7,0	7,0	7,0	7,4	7,4	7,5	7,4	7,6
15. s-Gravenhout	6,9	6,9	6,9	7,2	7,5	7,1	7,6	7,4
16. De Venen Oost ³	6,0	6,3	6,1	6,6	7,0	7,0	6,9	7,2
17. De Venen Centrum ³	6,0	6,3	6,1	6,6	7,0	6,6	6,1	6,1
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,1	6,5	6,2	6,9	6,8	7,1
19. Buitengebied Nootdorp	7,1	7,2	7,4	7,3	7,4	7,4	7,7	7,3
20. Oud Delfgauw	6,3	7,2	7,6	7,9	7,5	7,7	6,9	7,5
21. Emerald Noord ⁴	6,6	6,4	6,2	6,5	7,3	7,0	7,3	6,9
22. Emerald Centrum ⁴	6,6	6,4	6,2	6,5	7,3	7,0	7,0	6,4
23. Emerald Zuid ⁴	6,6	6,4	6,2	6,5	7,3	7,0	6,8	7,0

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk

5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen

significant verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

In de wijken De Venen Centrum (6,1) en Emerald Centrum (6,4) wordt de overlast van anderen als het zwakst beoordeeld. Met name Emerald Centrum laat een daling zien in de overlastbeleving, van een 7,0 in 2019 naar een 6,4 in 2021. Een daling in de score betekent in dit geval dat er meer overlast van (het gedrag) van anderen wordt ervaren.

Drie wijken scoren hoger dan het gemeentelijk gemiddelde op de overlastbeleving van (het gedrag van) anderen: Klapwijk (7,6), Oude Leede/Zuidpolder (7,9) en Achter het Raadhuis (7,6). Deze drie wijken laten een toename in de score voor overlast door anderen zien ten opzichte van 2019. Een toename betekent in dit geval dat er minder overlast van (het gedrag) van anderen wordt ervaren.

Veel bewoners hebben een opmerking geplaatst over de overlast van het gedrag van anderen, namelijk in totaal 216 opmerkingen. Veel opmerkingen worden gemaakt over jongeren die rondhangen, hard met scooters door de buurt rijden of afval achterlaten. Bijvoorbeeld uit de wijk Emerald Noord zegt een bewoner: *'Het valt mij op dat er regelmatig jongeren rondom het winkelcentrum "de Emerald" hangen en rondrijden op de parkeerplaats op scooters.'*

Onderwerpen die het vaakst genoemd zijn binnen dit thema zijn:

1	Hangjongeren
2	Hondenpoep dat niet wordt opgeruimd
3	Geluidsoverlast burelen

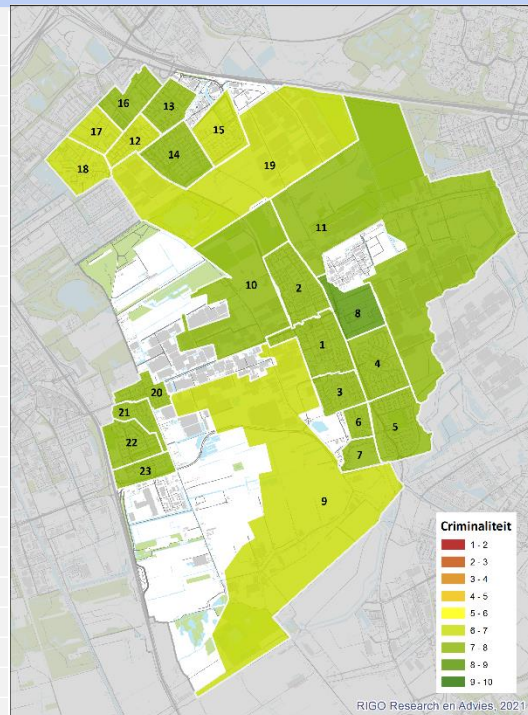
4.2 Criminaliteit

Een tweede aspect dat samenhangt met de veiligheidsbeleving van bewoners is de mate van criminaliteit in wijken. Uit onderstaande tabel blijkt dat het gemeentelijk gemiddelde van de score op criminaliteit in 2021 verbeterd is ten opzichte van de vorige meting in 2019. De gemiddelde score is toegenomen van een 7,0 in 2019 naar een 7,3 in 2021. Dit is ook de hoogste score sinds het begin van de metingen in 2003. Dit betekent dus dat de (beleving van) criminaliteit is afgenomen.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

CRIMINALITEIT	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,1	6,8	6,5	6,6	6,9	7,0	7,0	▲ 7,3
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,0	6,8	6,5	6,6	7,2	7,0	7,3	7,6
2. Pijnacker-Noord	7,0	6,9	6,6	7,0	7,2	7,0	7,4	7,5
3. Koningshof	7,1	7,0	6,0	6,3	7,2	6,9	6,9	7,4
4. Klapwijk	6,6	5,7	5,4	6,0	6,4	6,5	6,8	7,4
5. Tolhek	7,5	6,2	6,1	6,2	6,8	6,9	6,5	7,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	7,4	7,1	7,0	7,0	7,2	7,3
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	7,4	7,1	7,0	7,1	7,5	7,3
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,7	8,2	8,1
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,5	6,9	7,0	7,1	5,9	7,1	6,2	7,0
10. Pijnacker Noordpolder	7,4	7,3	7,2	7,6	6,6	7,0	6,7	7,6
11. Pijnacker-Oost ²	7,3	7,2	6,9	7,1	6,8	6,7	7,3	7,1
12. Nootdorp-Centrum/West	6,3	6,3	5,6	6,1	7,1	6,4	6,8	6,9
13. Vrouwetjeslant/Nieuweveen	7,1	6,8	6,7	6,6	7,5	7,0	7,5	7,7
14. Achter het Raadhuis	7,2	7,5	7,2	6,3	7,3	6,3	7,5	7,5
15. s-Gravenhout	7,9	7,4	6,7	5,9	6,4	6,6	6,1	6,9
16. De Venen Oost ³	6,4	7,0	6,2	6,3	6,7	6,8	7,5	7,6
17. De Venen Centrum ³	6,4	7,0	6,2	6,3	6,7	6,9	6,4	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,8	6,1	6,6	7,0	6,8	6,8
19. Buitengebied Nootdorp	7,2	7,2	7,0	6,7	6,7	6,6	7,2	6,6
20. Oud Delfgauw	7,0	7,3	7,0	7,1	7,1	7,9	6,8	▲ 7,9
21. Emerald Noord ⁴	7,2	6,5	6,2	6,4	7,2	7,4	7,2	7,4
22. Emerald Centrum ⁴	7,2	6,5	6,2	6,4	7,2	7,3	7,0	7,1
23. Emerald Zuid ⁴	7,2	6,5	6,2	6,4	7,2	7,0	6,3	▲ 7,4

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk			
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen			
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significanter lager dan de gemeente als geheel	6,0

In twee wijken wordt het aspect criminaliteit minder goed beoordeeld ten opzichte van de gemeente als geheel: De Venen Centrum krijgt een 6,8 en het Buitengebied van Nootdorp krijgt een 6,6.

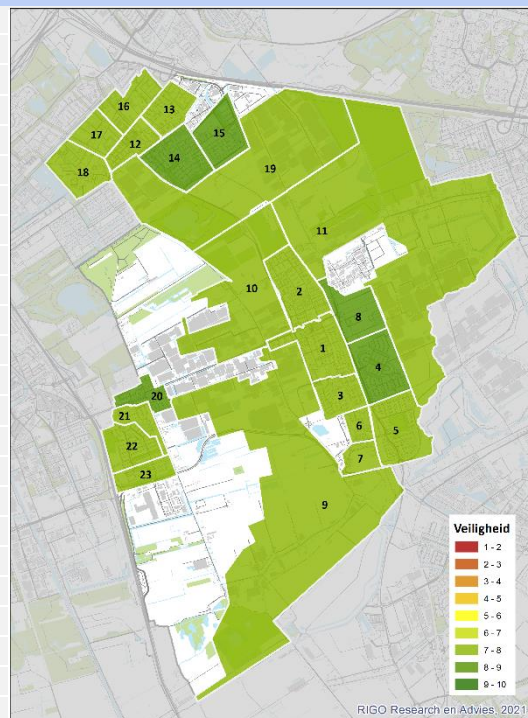
Daarnaast zijn er twee wijken waarop het leefbaarheidsaspect criminaliteit een hoger rapportcijfer krijgt ten opzichte van score in de gemeente als geheel: Ackerswoude krijgt een 8,1 en Oud Delfgauw scoort een 7,9. In de wijk Oud Delfgauw is de score op criminaliteit ook verbeterd ten opzichte van de vorige meting, van een 6,8 in 2019 naar een 7,9 in 2021. Dit geldt ook voor de wijk Emerald Zuid, deze wijk scoorde in 2019 nog een 6,3, maar krijgt in 2021 een hogere beoordeling op criminaliteit met een 7,4.

Over de mate van criminaliteit zijn 52 opmerkingen gemaakt. De opmerkingen gaan over verschillende vormen van criminaliteit, zoals inbraken, auto-inbraken, drugs gerelateerde activiteiten en vandalisme. Een bewoner van De Venen Craeyenburch zegt: *'Er zijn veel inbraken in de wijk, geen enkele toezicht/ controle. Geen inbraak preventie, geen camera's, buurtwacht of wat dan ook.'*

4.3 Veiligheidsgevoel

Het algemene veiligheidsgevoel van bewoners in Pijnacker-Nootdorp wordt gemiddeld in de gemeente beoordeeld met een 7,9 in 2021. Dit is een hogere score dan tijdens de vorige meting in 2019 (7,7). Het is tevens de hoogste score sinds het begin van de metingen in 2003.

VEILIGHEIDSGEVOEL	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,7	7,4	7,3	7,3	7,5	7,6	7,7	▲ 7,9
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,5	7,4	7,2	7,5	7,7	7,6	7,6	7,8
2. Pijnacker-Noord	7,5	7,2	7,2	7,3	7,4	7,6	7,6	7,8
3. Koningshof	7,6	7,3	7,1	7,4	7,2	7,5	7,7	7,9
4. Klapwijk	7,4	6,8	6,6	7,2	7,2	7,5	7,6	▲ 8,1
5. Tolhek	8,0	7,5	7,2	7,4	7,4	7,7	7,8	8,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	7,8	7,7	7,8	7,8	7,6	7,8
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	7,8	7,7	7,8	7,7	8,2	8,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,9	8,4	8,2
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,4	7,3	7,6	7,4	7,1	7,7	7,3	7,5
10. Pijnacker Noordpolder	7,8	7,4	7,4	7,8	6,6	7,5	7,5	8,0
11. Pijnacker-Oost ²	7,7	7,0	7,1	7,4	7,1	7,1	7,4	7,4
12. Nootdorp-Centrum/West	6,7	6,7	6,6	7,0	7,5	7,2	7,4	7,5
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	7,7	7,4	7,4	7,2	8,1	7,6	7,8	8,0
14. Achter het Raadhuis	8,0	7,7	7,8	7,3	7,8	7,5	8,0	8,2
15. s-Gravenhout	8,0	7,8	7,8	7,5	7,8	7,8	7,8	8,2
16. De Venen Oost ³	7,4	7,3	6,9	7,2	7,4	7,4	7,8	8,0
17. De Venen Centrum ³	7,4	7,3	6,9	7,2	7,4	7,3	7,4	7,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	7,4	7,1	7,3	7,4	7,6	7,6
19. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,6	7,3	7,2	7,2	7,4	7,5	7,3
20. Oud Delfgauw	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,4	▲ 8,1
21. Emerald Noord ⁴	7,8	7,5	7,1	7,0	7,8	7,9	7,9	7,9
22. Emerald Centrum ⁴	7,8	7,5	7,1	7,0	7,8	7,9	7,9	7,8
23. Emerald Zuid ⁴	7,8	7,5	7,1	7,0	7,8	7,8	7,5	7,9
1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significant verbeterd t.o.v. de vorige meting			▲				significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting			▼				significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

Er zijn twee woonwijken waar het veiligheidsgevoel in 2021 hoger wordt beoordeeld dan in 2019. De wijk Klapwijk gaat van een 7,6 in 2019 naar een 8,1 in 2021. De wijk Oud Delfgauw gaat van 7,4 in 2019 naar een 8,1 in 2021.

Daarnaast zijn er drie wijken die hoger scoren dan het gemiddelde in de gemeente als geheel. Deze drie wijken scoren alle drie een 8,2 op het aspect veiligheidsgevoel (Ackerswoude, Achter het Raadhuis en 's-Gravenhout).

Tevens zijn er drie woonwijken die lager beoordeeld worden op het veiligheidsgevoel dan de score in de gemeente als geheel. De wijk Pijnacker-Oost scoort een 7,4, de wijk Nootdorp-Centrum/West scoort een 7,5 en de wijk Buitengebied Nootdorp scoort een 7,3. Overigens zijn dit nog steeds ruime voldoende.

In totaal hebben 67 bewoners een opmerking gemaakt over het veiligheidsgevoel. Met name slechte verlichting en hangjongeren geven respondenten een onveilig gevoel. Zoals een bewoner uit Oude Leede/ Zuidpolder omschrijft: *'De Polderweg is heel slecht verlicht wat een onveilig en onprettig gevoel geeft.'*

4.4 Conclusies veiligheid

Bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp hebben voor dit onderzoek hun oordeel mogen geven over de volgende veiligheidsaspecten: de overlast van (het gedrag) van andere personen, criminaliteit en het veiligheidsgevoel. Op alle aspecten scoort de gemeente een ruime voldoende, met een gemiddeld rapportcijfer tussen de zeven en acht.

De wijk De Venen Centrum valt op in negatieve zin als het gaat om beleving van criminaliteit en overlast door anderen, op deze aspecten scoort de wijk lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Het Buitengebied Nootdorp scoort ook lager dan het gemeentelijk gemiddelde op twee aspecten: criminaliteit en veiligheidsgevoel.

Klapwijk en de wijk Oud Delfgauw vallen in positieve zin op bij het thema veiligheid. Zij scoren elk op een aspect hoger dan bij de voorgaande meting en scoren ook elk op een aspect hoger dan het gemiddelde in de gemeente als geheel.

5 Ongenoegens

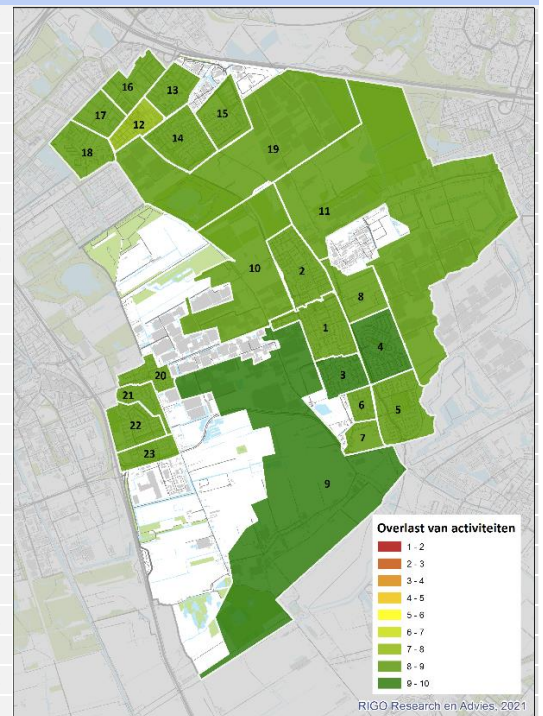
In het onderzoek zijn drie aspecten beoordeeld door bewoners die aantonen welke ongenoegens bewoners ervaren. Deze ongenoegens kunnen storend werken en een negatieve invloed hebben op de ervaren leefbaarheid. Het gaat om de volgende drie aspecten: overlast van activiteiten, vervuiling en verkeersoverlast.

5.1 Overlast van activiteiten

Als het gaat om overlast van activiteiten kan gedacht worden aan overlast van evenementen, van horeca, markten en andere dergelijke activiteiten in de publieke ruimte. De gemiddelde score die bewoners van Pijnacker-Nootdorp geven, voor de gemeente als geheel, is een 8,7. Dit is een verbetering ten opzichte van het jaar ervoor, waarin een 8,5 werd gegeven. Het is tevens de hoogste score sinds het begin van de metingen in 2003.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

OVERLAST VAN ACTIVITEITEN	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	8,5	8,5	8,5	8,2	8,5	8,5	8,5	▲ 8,7
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,2	8,1	7,8	8,0	8,0	8,0	8,1	8,3
2. Pijnacker-Noord	7,9	8,6	8,2	7,7	7,7	8,1	8,2	8,7
3. Koningshof	8,9	8,9	8,8	8,5	8,8	8,8	8,8	9,1
4. Klapwijk	8,9	8,9	8,8	8,0	8,5	8,5	8,8	9,1
5. Tolhek	8,9	9,0	8,9	8,3	8,7	9,0	9,1	8,9
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	8,9	8,4	8,6	8,6	8,6	8,7
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	8,9	8,4	8,6	8,7	8,7	9,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	8,5	8,6	9,0
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,8	8,7	9,2	8,7	9,0	8,9	8,7	9,2
10. Pijnacker Noordpolder	8,7	8,4	8,3	8,2	8,8	8,2	8,9	8,5
11. Pijnacker-Oost ²	8,4	8,5	8,6	8,5	8,7	8,5	8,6	8,6
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,4	7,4	7,7	7,8	7,5	7,6	7,9
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,8	8,0	7,8	8,5	8,6	8,6	8,7
14. Achter het Raadhuis	8,4	8,5	8,6	8,2	8,6	8,7	8,4	8,7
15. s-Gravenhout	8,8	8,7	8,8	8,2	8,7	8,5	8,7	8,8
16. De Venen Oost ³	8,3	8,5	8,6	8,0	8,7	8,5	8,0	8,6
17. De Venen Centrum ³	8,3	8,5	8,6	8,0	8,7	8,5	8,5	8,5
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	8,8	7,9	8,2	8,6	8,4	8,9
19. Buitengebied Nootdorp	7,9	8,0	8,1	8,2	8,2	8,0	8,3	8,3
20. Oud Delfgauw	8,9	8,9	8,8	8,3	8,6	8,9	8,1	8,8
21. Emerald Noord ⁴	8,4	8,5	8,4	8,2	8,6	8,5	8,8	8,7
22. Emerald Centrum ⁴	8,4	8,5	8,4	8,2	8,6	8,5	8,5	8,8
23. Emerald Zuid ⁴	8,4	8,5	8,4	8,2	8,6	8,8	8,5	8,9

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk

5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen

significant verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

Ondanks de hoge gemiddelde score in de gemeente als geheel, zijn er nog drie woonwijken die hoger scoren dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijken Koningshof en Klapwijk scoren op het aspect overlast van activiteiten een 9,1. De wijk Oude Leede/Zuidpolder scoort een 9,2 op dit aspect.

Er is één wijk die lager beoordeeld wordt dan het gemiddelde in de gemeente op het leefbaarheidsaspect overlast van activiteiten en dat is de wijk Nootdorp-Centrum/West. Deze wijk scoort een 7,9.

Slechts 37 opmerkingen zijn geplaatst over de overlast van activiteiten. De meeste opmerkingen gaan over geluidsoverlast en verkeersoeverlast, zoals de mate van verkeer of hardrijdend verkeer. Bijvoorbeeld een bewoner van Emerald Centrum ervaart overlast van het laden en lossen bij Albert Heijn. De bewoner zegt: *‘Openingstijden zijn steeds vroeger en ook langer open. Veel overlast van lawaai vrachtwagens en het personeel is luidruchtig buiten.’*

5.2 Vervuiling

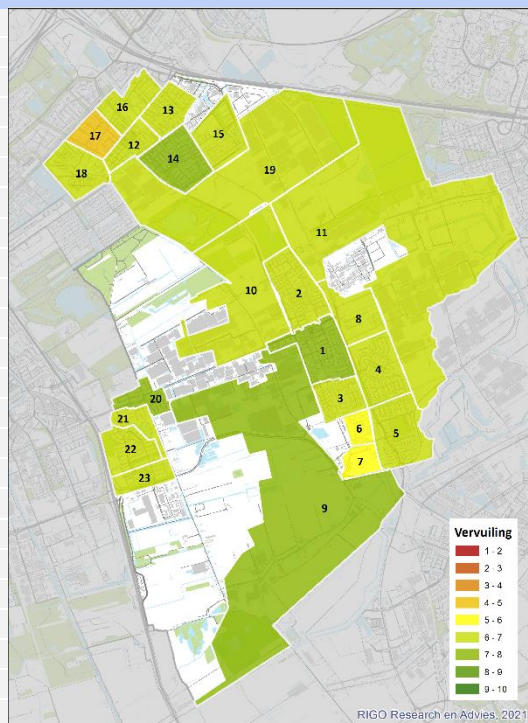
Aan bewoners van Pijnacker-Nootdorp is gevraagd hoe zij het aspect vervuiling ervaren. Het gaat over overlast met betrekking tot zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatste vuilnis, ongedierte en hondenpoep.

Gemiddeld beoordelen bewoners dit aspect voor de gemeente als geheel met een 6,5 in 2021. Dit is nagenoeg gelijk aan voorgaande jaren.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

VERVUILING	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	6,6	6,3	6,5	6,5	6,7	6,6	6,5	6,5
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,2	6,1	6,4	6,7	6,4	6,4	6,6	7,1
2. Pijnacker-Noord	6,4	6,2	6,6	6,6	6,7	6,8	6,4	6,3
3. Koningshof	7,0	6,5	7,0	7,0	7,3	7,2	7,1	6,9
4. Klapwijk	6,9	6,8	6,4	6,7	6,9	6,8	6,6	6,7
5. Tolhek	6,6	5,8	6,4	6,2	6,8	6,5	6,6	6,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	5,8	5,4	5,9	5,7	5,4	5,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	5,8	5,4	5,9	5,0	6,0	5,5
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	6,5	6,5	6,4
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,1	6,7	7,1	7,5	7,3	7,6	7,1	7,8
10. Pijnacker Noordpolder	7,1	7,2	7,4	7,7	7,2	7,6	7,8	7,0
11. Pijnacker-Oost ²	6,6	6,1	6,4	6,8	6,9	6,4	6,9	6,5
12. Nootdorp-Centrum/West	6,2	6,2	5,9	6,4	6,6	6,5	6,4	6,4
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,6	5,7	6,2	6,4	6,9	6,9	6,8	7,0
14. Achter het Raadhuis	6,8	6,6	7,0	7,0	7,3	7,4	7,3	7,5
15. s-Gravenhout	5,8	6,7	7,2	7,0	7,4	7,4	7,1	7,0
16. De Venen Oost ³	6,2	5,7	5,9	5,3	5,8	6,5	6,6	6,7
17. De Venen Centrum ³	6,2	5,7	5,9	5,3	5,8	5,1	4,8	5,0
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	5,5	5,5	5,5	6,0	6,1	6,3
19. Buitengebied Nootdorp	6,9	7,2	7,3	7,2	6,7	6,7	7,2	6,6
20. Oud Delfgauw	6,9	6,2	6,7	6,5	6,9	7,4	6,5	7,3
21. Emerald Noord ⁴	5,8	5,4	5,6	5,6	6,8	6,3	6,6	6,3
22. Emerald Centrum ⁴	5,8	5,4	5,6	5,6	6,8	6,7	6,4	6,3
23. Emerald Zuid ⁴	5,8	5,4	5,6	5,6	6,8	6,9	6,2	6,3

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting		▲	significanter hoger dan de gemeente als geheel					6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting		▼	significanter lager dan de gemeente als geheel					6,0

Er zijn vijf woonwijken die hoger scoren dan de gemeente als geheel: Pijnacker-Centrum/Dorp (7,1), Oude Leede/Zuidpolder (7,8), Vrouwtjeslant/Nieuweveen (7,0), Achter het Raadhuis (7,5) en Oud Delfgauw (7,3).

Daarnaast zijn er ook een aantal wijken die lager scoren dan het gemiddelde in de gemeente op het aspect vervuiling. De wijk Keijzershof Erven krijgt van bewoners een 5,6. De wijk Keijzershof Boszoom een 5,5. De wijk de Venen Centrum scoort het laagst, met een 5,0 op dit aspect.

Maar liefst 494 opmerkingen hebben betrekking op vervuiling. Daarmee is vervuiling het op één na meest genoemde aspect onder de opmerkingen. Veel respondenten ervaren overlast van hondenpoep op straat en zwerfafval. Daarnaast geven bewoners aan dat er te weinig afvalcontainers zijn, waardoor meer afval naast de containers wordt gezet. Een bewoner uit de wijk Koningshof valt op dat *‘sinds bewoners hun restafval naar (kleine) ondergrondse containers moeten brengen, [vaker] grote spullen (zoals houten pallets) aan de kant van de weg worden gedumpt. Als dit gemeld wordt bij de gemeente, wordt dit gelukkig vrij snel opgehaald. De parkeerplek bij het Baken waar verschillende containers staan, staat regelmatig vol met overtollig glas, rondwarrelend papier en grofvuil.’*

De top 3 van de genoemde onderwerpen binnen het thema vervuiling ziet er als volgt uit:

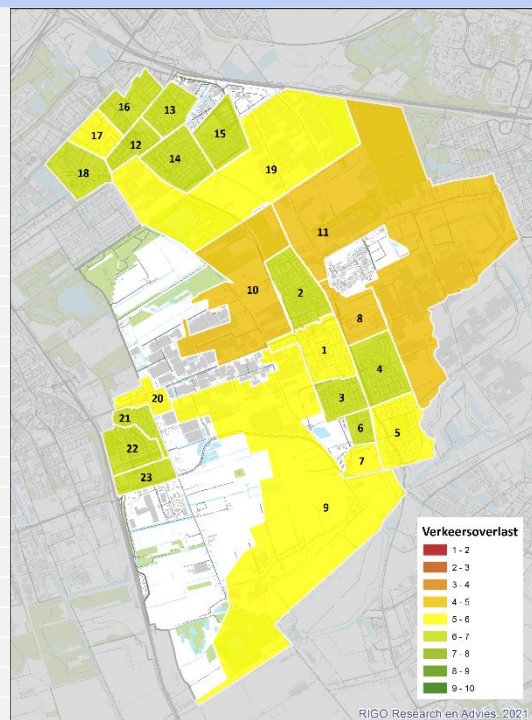
1	Hondenpoep
2	Zwerfafval
3	Te weinig (van bepaalde) containers

5.3 Verkeersoverlast

Er is aan bewoners gevraagd in welke mate zij overlast ervaren van het verkeer, bijvoorbeeld van verkeersdrukke, verkeersgeluiden en rij- en parkeergedrag. Gemiddeld scoort de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel op dit aspect een 6,1 in 2021. Dit is gelijk aan de score van 2019.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

VERKEERSOVERLAST	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	5,5	5,6	5,9	6,3	6,4	6,2	6,1	6,1
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,4	5,2	5,8	6,3	6,4	5,6	5,7	5,9
2. Pijnacker-Noord	6,1	6,4	6,2	6,6	5,9	6,7	6,5	6,7
3. Koningshof	6,2	6,0	6,5	7,0	7,1	6,8	6,5	7,0
4. Klapwijk	6,0	5,7	6,2	6,4	6,2	6,6	5,9	6,3
5. Tolhek	5,3	5,2	5,7	5,9	6,2	6,2	6,0	6,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	6,0	6,4	6,1	6,0	5,9	6,1
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	6,0	6,4	6,1	5,7	6,1	5,7
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	5,1	5,2	4,7
9. Oude Leede/Zuidpolder	5,2	5,9	6,0	6,4	6,0	6,4	5,4	5,7
10. Pijnacker Noordpolder	5,4	5,6	5,3	6,2	6,1	6,5	4,5	4,8
11. Pijnacker-Oost ²	4,2	4,8	5,2	5,5	5,6	5,0	4,8	4,3
12. Nootdorp-Centrum/West	5,2	5,2	5,1	5,9	6,0	6,1	6,0	6,4
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	6,1	5,9	6,3	6,5	7,0	6,8	6,4	6,7
14. Achter het Raadhuis	7,0	5,8	6,3	6,5	6,9	6,8	6,7	6,7
15. s-Gravenhout	5,4	5,8	6,2	6,6	7,0	6,5	6,9	6,5
16. De Venen Oost ³	5,0	4,4	5,4	6,1	6,4	6,2	6,1	6,7
17. De Venen Centrum ³	5,0	4,4	5,4	6,1	6,4	6,2	5,4	5,7
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	6,2	6,8	7,1	6,6	6,9	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	4,5	5,7	5,6	5,6	6,5	5,5	6,3	5,4
20. Oud Delfgauw	4,1	5,1	5,6	5,7	5,5	6,1	5,5	5,6
21. Emerald Noord ⁴	5,7	5,7	5,2	6,1	6,6	7,0	7,1	7,0
22. Emerald Centrum ⁴	5,7	5,7	5,2	6,1	6,6	6,6	6,7	6,9
23. Emerald Zuid ⁴	5,7	5,7	5,2	6,1	6,6	6,6	6,4	6,7

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk

5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen

significant verbeterd t.o.v. de vorige meting	▲	significant hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significant verslechterd t.o.v. de vorige meting	▼	significant lager dan de gemeente als geheel	6,0

Er wordt in verschillende wijken hoger gescoord dan het gemeentelijk gemiddelde op dit aspect. Dit geldt voor de wijken Vrouwjeslant/Nieuweveen, Achter het Raadhuis, Emerald Zuid en De Venen Oost en Pijnacker-Noord (alle vijf scoren zij een 6,7), Emerald Centrum (6,9) en Koningshof en Emerald Noord (beide een 7,0).

Vier wijken springen er in negatieve zin uit. De wijk Pijnacker-Oost scoort een 4,3 op dit aspect. De wijk Ackerswoude wordt beoordeeld met een 4,7 door bewoners. Pijnacker Noordpolder krijgt een 4,8 en het Buitengebied Nootdorp scoort een 5,4. Drie van de vier wijken scoren op dit aspect ook lager dan tijdens de vorige meting in 2019, al is dat verschil niet significant.

De meeste opmerkingen gaan over het aspect verkeersoverlast, namelijk 786 opmerkingen. De top 3 van de genoemde onderwerpen binnen dit thema ziet er als volgt uit:

1	Te hard rijden
2	Onvoldoende parkeerplekken en parkeergedrag
3a	Overlast vrachtverkeer
3b	Overlast door verkeerslawaaï en verkeersdrukke

Het overlast van verkeer komt volgens respondenten veelal door veel zwaar verkeer, verkeerslawaaï en (toenemende) drukke. Vaak is het een combinatie van de drie factoren. De

grootste ergernis is hardrijdend verkeer. Een bewoner uit Klapwijk verwoordt het als volgt: *'We wonen in een wijk waar de 30 kilometer zone van toepassing is, helaas rijden een groot aantal mensen veel te hard. We hebben een verkeersdrempel maar iedereen vliegt er overheen. Misschien plantenbakken [plaatsen] om de mensen langzamer te laten rijden.'*

5.4 Conclusies ongenoegens

De grootste ongenoegens in Pijnacker-Nootdorp zijn de aspecten vervuiling en verkeersoverlast. Op deze leefbaarheidsaspecten worden de meeste onvoldoendes gegeven. Dat geldt vooral voor het aspect verkeersoverlast in bepaalde wijken, met als laagste score een 4,3 in de wijk Pijnacker-Oost. Gemiddeld gezien scoort de gemeente als geheel op deze aspecten een kleine voldoende, dat komt overeen met voorgaande jaren.

Het aspect overlast door activiteiten steekt er in positieve zin bovenuit. Dit aspect krijgt in geen enkele wijk een onvoldoende van bewoners en het laagste cijfer komt uit op een 7,9 voor de wijk Nootdorp-Centrum dat nog steeds een dikke voldoende is. Het gemeentelijk gemiddelde rapportcijfer op dit aspect is door de jaren van monitoring heen steeds hoger geworden, met als hoogste score in het jaar 2021 met een 8,7. Een mogelijke verklaring van deze hoge score kan gevonden worden in de huidige coronamaatregelen die ervoor gezorgd hebben dat er per definitie minder activiteiten in de publieke ruimte hebben plaatsgevonden in 2020 en 2021, waardoor de kans op overlast daarvan ook kleiner is geworden.

Over het thema ongenoegens zijn de meeste opmerkingen geplaatst. Bijna de helft van de opmerkingen, in totaal 1.311 opmerkingen, hebben betrekking op overlast van activiteiten, vervuiling of verkeersoverlast.

6 Totaaloordeel

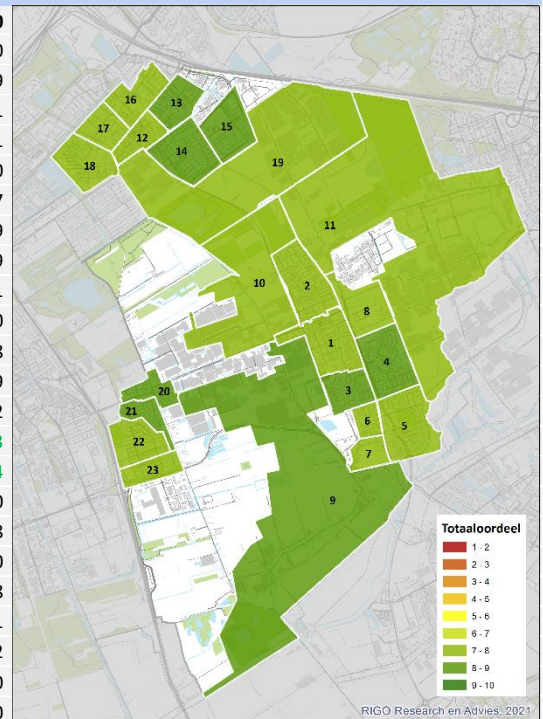
Naast de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten is aan de bewoners gevraagd een totaalcijfer voor de leefbaarheid in de eigen wijk te geven. In dit hoofdstuk komen deze resultaten aan bod en wordt een totaaloverzicht gegeven van de scores per wijk voor alle leefbaarheidsaspecten.

6.1 Totaaloordeel

In 2021 beoordelen bewoners van Pijnacker-Nootdorp de leefbaarheid in de gemeente gemiddeld met een dikke voldoende, een 8,0. Dit is een hogere score dan ten opzichte van de vorige meting in 2019 en het is ook de hoogste score sinds het begin van de metingen in 2003.

TOTAALORDEEL	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Totaal gemeente	7,8	7,6	7,7	7,7	7,9	7,9	7,9	▲ 8,0
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,4	7,7	7,7	7,9	8,2	7,9	7,9	8,0
2. Pijnacker-Noord	7,7	7,3	7,7	7,5	7,8	7,8	8,0	7,9
3. Koningshof	7,8	7,8	7,7	8,0	8,1	8,1	8,0	8,1
4. Klapwijk	7,8	7,5	7,4	7,5	7,8	7,9	7,8	▲ 8,1
5. Tolhek	7,5	7,4	7,6	7,7	7,7	8,1	7,9	8,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	7,4	7,3	7,6	7,8	7,5	7,7
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	7,4	7,3	7,6	7,6	8,0	7,9
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	7,6	8,0	7,9
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,0	7,9	8,1	8,2	8,1	8,2	8,2	8,1
10. Pijnacker Noordpolder	8,0	7,8	7,7	8,0	8,2	8,4	8,2	8,0
11. Pijnacker-Oost ²	7,6	7,6	7,5	7,9	7,7	7,7	7,8	7,8
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,4	7,4	7,4	7,8	7,9	7,7	7,9
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	8,5	7,6	8,0	7,6	8,1	8,1	8,1	8,2
14. Achter het Raadhuis	8,0	7,9	8,1	8,1	8,1	8,4	8,0	8,3
15. s-Gravenhout	7,5	8,1	8,1	8,2	8,3	8,3	8,5	8,4
16. De Venen Oost ³	7,5	7,3	7,2	7,5	7,7	7,9	8,0	8,0
17. De Venen Centrum ³	7,5	7,3	7,2	7,5	7,7	7,6	7,4	7,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	7,3	7,2	7,6	7,6	7,8	8,0
19. Buitengebied Nootdorp	8,0	7,9	7,9	8,2	7,8	7,9	8,1	7,8
20. Oud Delfgauw	7,7	7,6	7,7	8,0	7,7	8,2	7,6	8,1
21. Emerald Noord ⁴	7,8	7,6	7,5	7,5	7,9	8,0	8,1	8,2
22. Emerald Centrum ⁴	7,8	7,6	7,5	7,5	7,9	7,9	8,0	8,0
23. Emerald Zuid ⁴	7,8	7,6	7,5	7,5	7,9	7,9	7,9	8,0

1/2/3/4 t/m 2015 vormden wijken met gelijke nummers samen één wijk								
5 Deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van voormalige wijk De Venen								
significanter verbeterd t.o.v. de vorige meting			▲				significanter hoger dan de gemeente als geheel	6,0
significanter verslechterd t.o.v. de vorige meting			▼				significanter lager dan de gemeente als geheel	6,0

Alle wijken in de gemeente scoren op het totaaloordeel van de leefbaarheid hoger dan een 7,5 in 2021. Drie wijken steken er in positieve zin bovenuit. Klapwijk scoort in 2021 met een 8,1 hoger ten opzichte van de meting in 2019. De wijken Achter het Raadhuis en 's-Gravenhout scoren allebei hoger dan het gemiddelde in de gemeente als geheel.

In totaal hebben 70 bewoners een opmerking geplaatst bij het totaaloordeel. Dit zijn over het algemeen positieve opmerkingen of algemene mededelingen of overige toevoegingen. Een respondent uit de wijk Keijzershof Boszoom vat samen: *'Keijzershof (nieuwste gedeelte) is een prettige wijk, zeer goed bereikbaar met mooie woningen. Daarnaast vlakbij supermarkt, bakker en kapper. Ik woon hier erg fijn.'*

6.2 Totaaloverzicht

In onderstaande tabel zijn alle scores van 2021 van de leefbaarheidsaspecten uit het onderzoek op een rij gezet, naar gemeentelijk gemiddelde en per wijk. Waar in de vorige meting (2019) nog op een hoop aspecten per wijk lager werd gescoord ten opzichte van de meting daarvoor, is dat in deze meting voor geen van de aspecten het geval.

Gemiddeld in de gemeente wordt in 2021 op acht aspecten hoger gescoord ten opzichte van de meting in 2019. Het totale leefbaarheidsoordeel voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp komt op een 8,0, een ruime voldoende. Het totaaloordeel per wijk laat ook positieve cijfers zien, geen enkele score onder de 7,5. Op basis van de beoordelingen van bewoners kan geconcludeerd worden dat Pijnacker-Nootdorp over het algemeen een fijne gemeente is om in te wonen met een goede sociale en fysieke leefomgeving.

Een aantal opvallende zaken uit het totaalbeeld:

- Het aspect speelvoorzieningen valt op met de meeste wijkcores onder het gemeentelijk gemiddelde. Dit geldt voor de vier wijken in de buitengebieden, waarin speelvoorzieningen logischerwijs niet of nauwelijks aanwezig zijn. Daarnaast vallen de wijken Ackerswoude en Nootdorp-Centrum/West op met scores onder het gemeentelijke gemiddelde.
- Het aspect verkeersoverlast scoort het laagst op het gemeentelijk gemiddelde met een 6,1. Er wordt door bewoners wisselend gedacht over dit aspect. Sommige wijken scoren hoger dan het gemeentelijk gemiddelde en andere wijken juist lager. Op dit aspect worden wel de meeste vieren gegeven als rapportcijfer, voor de wijken Ackerswoude, Pijnacker Noordpolder en Pijnacker Oost.
- Er is één wijk waar op zes aspecten een significant lager rapportcijfer wordt gegeven dan het gemiddelde in de gemeente: de wijk De Venen Centrum. Dit is overigens wel een verbetering ten opzichte van de vorige meting in 2019, toen deze wijk op negen aspecten significant lager scoorde dan het gemeentelijk gemiddelde.
- Het aspect overlast door activiteiten wordt het meest positief beoordeeld, net als in de meting van 2019. De overlast die men ervaart zelfs significant minder overlast van activiteiten ten opzichte van de meting in 2019. Een mogelijke verklaring hiervoor kan gezocht worden in het feit dat in het jaar 2020 en 2021 door de coronamaatregelen per definitie een stuk minder evenementen zijn georganiseerd, waardoor ook de kans op overlast kleiner is geworden.
- Er zijn twee wijken die er in het totaalbeeld in positieve zin bovenuit steken. De wijk Klapwijk kan aangemerkt worden als de sterkste stijger op positieve aspecten ten opzichte van de vorige meting. De wijk gaat er op drie aspecten in positieve zin op vooruit, in vergelijking met de meting van 2019. De wijk Achter het Raadhuis scoort op de meeste (9 in totaal) aspecten in 2021 hoger dan het gemiddelde in de gemeente. Vlak daarna komt de wijk 's-Gravenhout dat op acht aspecten hoger scoort in 2021 dan het gemeentelijk gemiddelde.

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang culturele groepen	Overlast van anderen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast van activiteiten	Vervuiling	Verkeersoverlast
Totaal gemeente	▲ 8,0	7,8	7,0	▲ 7,0	▲ 6,8	▲ 7,6	6,8	7,2	▲ 7,1	7,1	▲ 7,3	▲ 7,9	▲ 8,7	6,5	6,1
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,0	7,6	7,0	6,9	7,0	8,2	6,7	7,3	7,2	7,2	7,6	7,8	8,3	7,1	5,9
2. Pijnacker-Noord	7,9	7,4	7,4	7,1	7,0	7,4	6,5	7,1	6,9	7,3	7,5	7,8	8,7	6,3	6,7
3. Koningshof	8,1	7,8	6,6	6,6	6,8	7,4	7,5	▲ 7,6	7,4	7,5	7,4	7,9	9,1	6,9	7,0
4. Klapwijk	▲ 8,1	7,6	6,9	7,2	7,2	6,8	7,0	7,4	▲ 7,3	7,6	7,4	▲ 8,1	9,1	6,7	6,3
5. Tolhek	8,0	7,7	7,1	7,2	7,0	7,5	6,2	7,1	7,2	7,0	7,1	8,0	8,9	6,2	6,0
6. Keijzershof Erven	7,7	7,6	7,1	6,6	7,2	7,8	6,2	6,7	6,9	6,6	7,3	7,8	8,7	5,6	6,1
7. Keijzershof Boszoom	7,9	8,0	7,3	6,9	7,2	7,6	6,1	6,8	6,9	7,0	7,3	8,0	9,0	5,5	5,7
8. Ackerswoude	7,9	8,3	6,6	6,2	5,6	7,5	7,0	7,3	7,4	7,3	8,1	8,2	9,0	6,4	4,7
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,1	7,8	6,6	7,1	6,1	6,5	7,7	7,7	7,3	7,9	7,0	7,5	9,2	7,8	5,7
10. Pijnacker Noordpolder	8,0	8,2	6,8	6,9	5,1	7,3	7,2	7,9	7,8	7,6	7,6	8,0	8,5	7,0	4,8
11. Pijnacker-Oost	7,8	7,8	6,0	6,6	4,0	5,7	7,0	7,6	7,1	7,4	7,1	7,4	8,6	6,5	4,3
12. Nootdorp-Centrum/West	7,9	7,4	6,8	6,9	6,1	8,3	6,5	6,9	6,7	6,6	6,9	7,5	7,9	6,4	6,4
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	8,2	7,7	7,6	7,6	7,5	7,9	7,2	7,3	7,0	7,5	7,7	8,0	8,7	7,0	6,7
14. Achter het Raadhuis	8,3	8,0	7,6	7,6	7,6	7,9	6,9	7,2	7,1	7,6	7,5	8,2	8,7	7,5	6,7
15. s-Gravenhout	8,4	8,6	7,7	7,5	7,7	7,7	7,2	7,4	7,5	7,4	6,9	8,2	8,8	7,0	6,5
16. De Venen Oost	8,0	7,9	7,2	6,9	6,4	8,0	6,6	7,3	7,2	7,2	7,6	8,0	8,6	6,7	6,7
17. De Venen Centrum	7,8	7,7	6,8	6,6	6,5	8,3	6,3	6,7	6,8	6,1	6,8	7,8	8,5	5,0	5,7
18. De Venen Craeyenburch	8,0	8,0	7,2	7,2	7,1	▲ 8,1	6,7	6,9	7,0	7,1	6,8	7,6	8,9	6,3	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,6	6,5	6,9	5,1	7,0	6,7	7,4	7,0	7,3	6,6	7,3	8,3	6,6	5,4
20. Oud Delfgauw	8,1	7,7	6,8	6,9	6,9	7,2	6,8	7,3	7,2	7,5	▲ 7,9	▲ 8,1	8,8	7,3	5,6
21. Emerald Noord	8,2	7,9	7,4	7,3	7,4	7,7	6,6	7,1	7,0	6,9	7,4	7,9	8,7	6,3	7,0
22. Emerald Centrum	8,0	7,8	7,2	7,1	7,3	7,6	6,4	7,0	7,0	6,4	7,1	7,8	8,8	6,3	6,9
23. Emerald Zuid	8,0	7,9	7,4	7,4	7,6	7,4	6,6	7,2	7,1	7,0	▲ 7,4	7,9	8,9	6,3	6,7

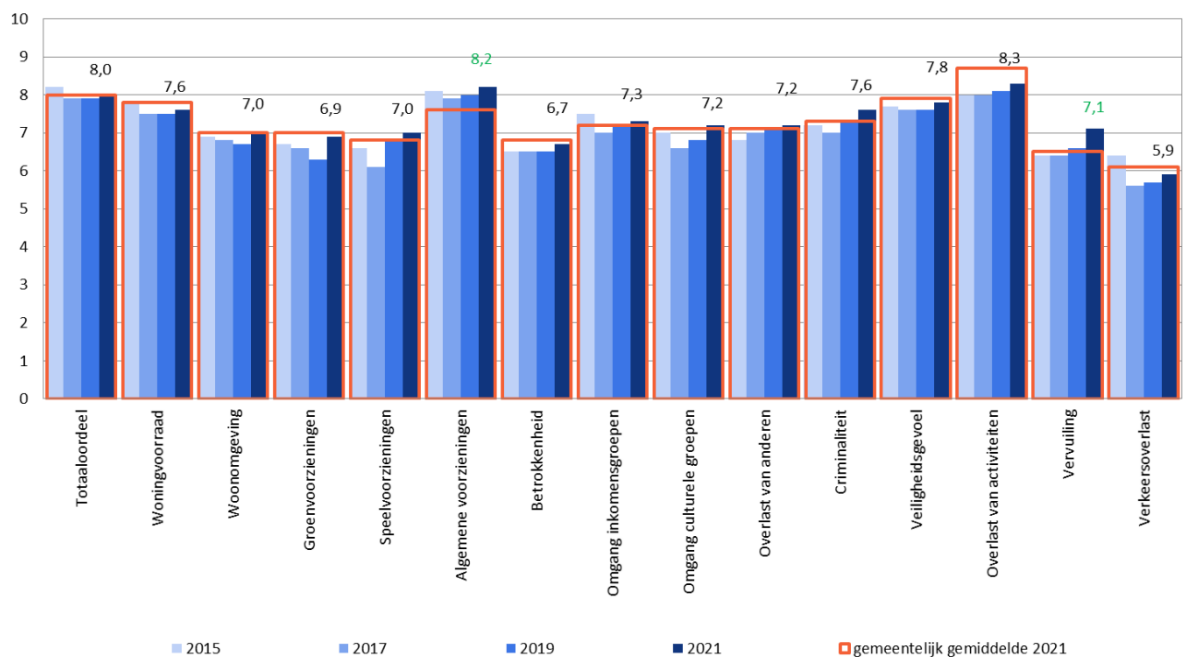
7 Wijkprofielen

In dit laatste hoofdstuk wordt per wijk een beschrijving gegeven van de leefbaarheid. Per onderdeel wordt bovenaan de staafdiagrammen het cijfer van de laatste meting vermeld. Een gekleurd cijfer (rood of groen) geeft aan dat de score afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Wanneer het cijfer **rood** is gekleurd, is het cijfer lager dan het gemiddelde op dit aspect. Een **groene** kleur geeft aan dat de score hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde. Bij elke wijk is tevens het gemeentelijk gemiddelde weergegeven in de figuur. Wanneer de staven rood of groen gekleurd zijn, houdt dit in dat het desbetreffende aspect significante ontwikkelingen laat zien ten opzichte van de vorige meting in 2019.

7.1 Pijnacker-Centrum/dorp

In de wijk Pijnacker-Centrum/Dorp geven de bewoners een totaalcijfer van een 8,0 voor de leefbaarheid in de wijk. Dit cijfer komt overeen met het gemiddelde van de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel. Wat opvalt, is dat de wijkbewoners de algemene voorzieningen in de wijk waarderen met een 8,2. Dit cijfer is daarmee hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook over de mate van vervuiling (7,1) zijn de bewoners bovengemiddeld positief.

Het valt op dat de wijk op alle aspecten hoger heeft gescoord dan in 2019. Deze verbetering is niet significant en kan berusten op toeval.

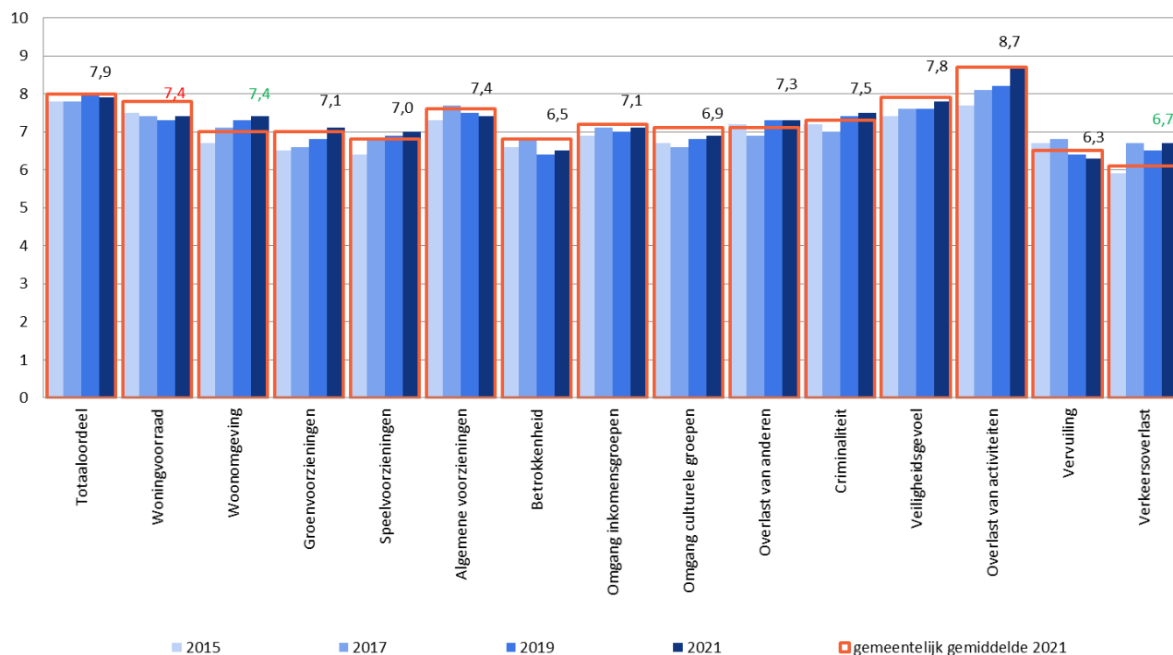

7.2 Pijnacker- Noord

De bewoners van de wijk Pijnacker-Noord beoordelen de leefbaarheid in hun wijk gemiddeld met een 7,9. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande meting in 2019.

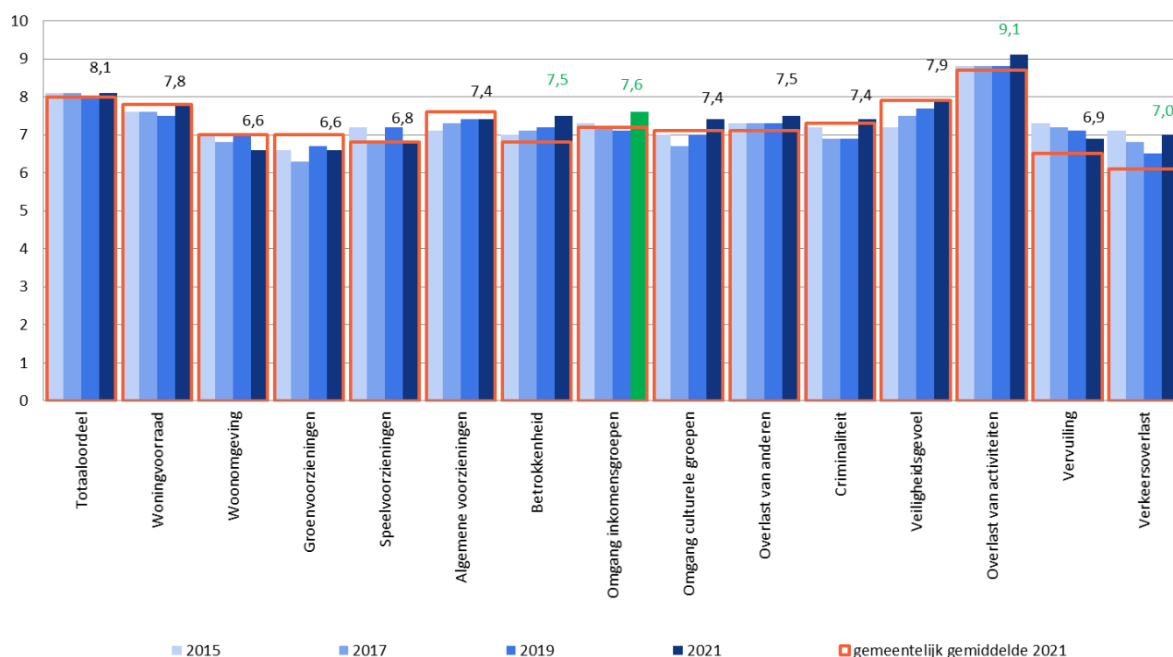
De woningvoorraad wordt minder goed beoordeeld dan in de gemeente als geheel met een 7,4. De woonomgeving (7,4) en verkeersoverlast (6,7) worden bovengemiddeld positief gewaardeerd. Deze cijfers liggen hoger dan in de gemeente als geheel.

Geen van de leefbaarheidsaspecten in deze wijk scoren anders wanneer deze worden vergeleken met de metingen uit 2019.

7.3 Koningshof

In de wijk Koningshof wordt door de bewoners een totaaloordeel gegeven van een 8,1 en scoort daarmee ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Op een paar aspecten scoort de wijk beduidend hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Zo waarderen de bewoners de betrokkenheid van de bewoners in de wijk hoger (7,5) en de omgang met bewoners uit verschillende inkomensgroepen (7,6). Dat laatste aspect is tevens hoger beoordeeld dan in 2019. De bewoners ervaren daarnaast minder overlast van activiteiten (9,1) en overlast van verkeer (7,0) in Koningshof dan het gemiddelde van de gemeente als geheel.

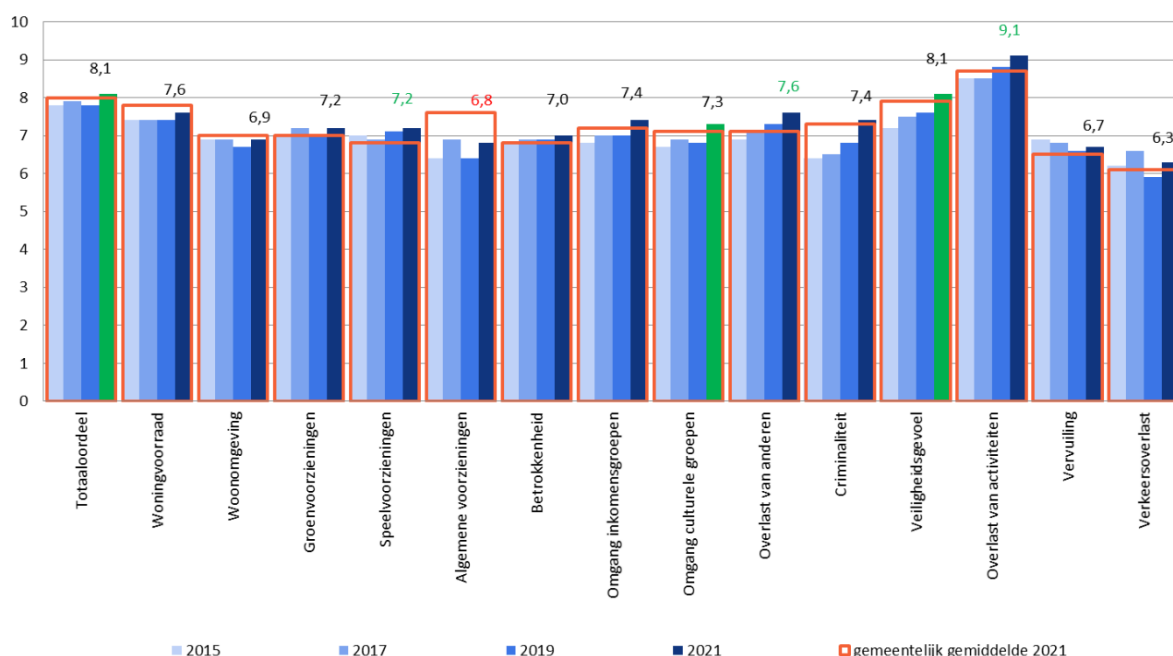

7.4 Klapwijk

Met een totaalcijfer van een 8,1 scoort Klapwijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Het totaaloordeel ligt hoger dan twee jaar geleden.

De algemene voorzieningen scoren lager dan in de gemeente als geheel. Aan de andere kant ervaren de bewoners van Klapwijk minder overlast van anderen (7,6) en activiteiten (9,1) dan in de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Ook worden de speelvoorzieningen (7,2) hoger gewaardeerd dan het gemeentelijke gemiddelde.

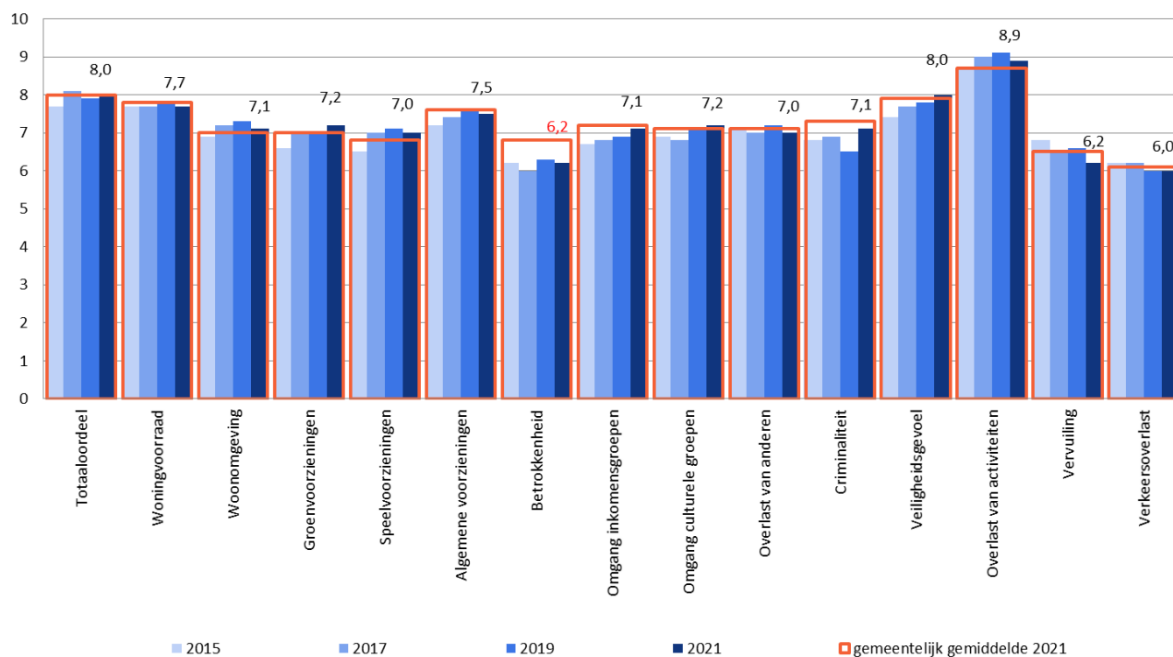
De aspecten omgang met bewoners van verschillende culturele achtergronden en veiligheidsgevoel krijgen van de respondenten gemiddeld een hoger cijfer dan in 2019. Ook valt op dat alle aspecten gemiddeld een hoger cijfer krijgen dan twee jaar geleden, echter zijn deze verschillen niet significant.

7.5 Tolhek

De bewoners van de wijk Tolhek geven een 8,0 voor het totaaloordeel van de wijk, wat overeenkomt met het gemiddelde van de gemeente als geheel. Op alle aspecten scoort Tolhek vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde, behalve de betrokkenheid van bewoners, die is lager beoordeeld met een 6,2.

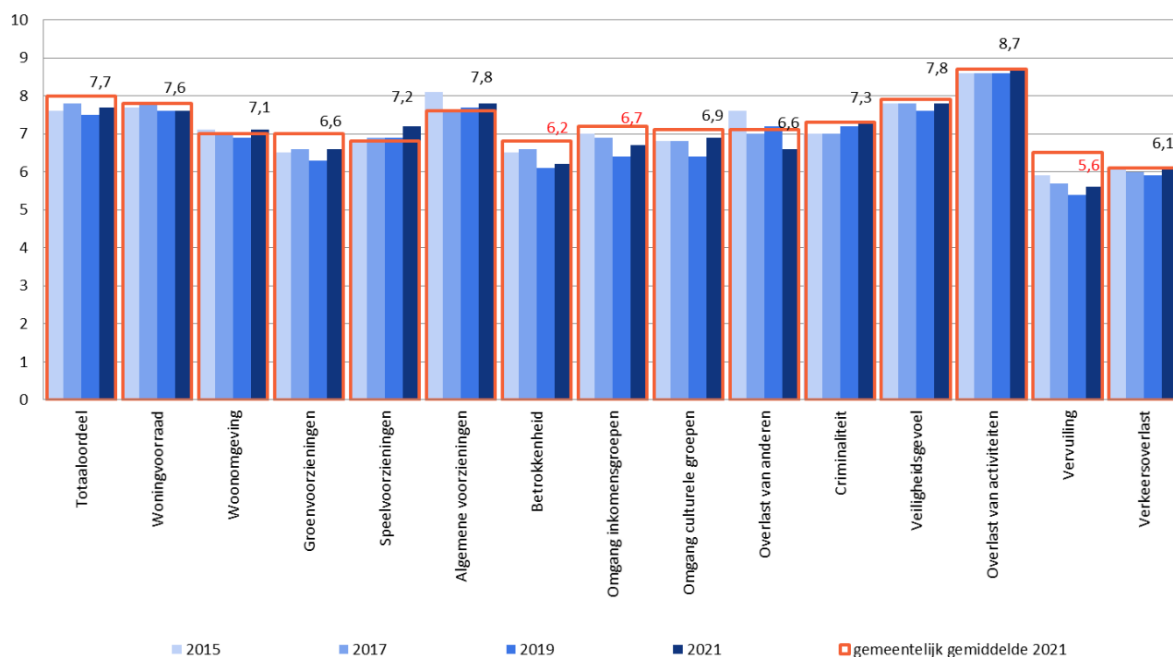
De bewoners van Tolhek beoordelen alle leefbaarheidsaspecten in de wijk vergelijkbaar met de meting uit 2019.

7.6 Keijzershof Erven

Met een 7,7 als totaalcijfer scoort de wijk Keijzershof Erven vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Drie aspecten worden door de bewoners van Keijzershof Erven beneden gemiddeld gewaardeerd, namelijk de betrokkenheid van bewoners (6,2), omgang met bewoners uit verschillende inkomensgroepen (6,7) en vervuiling (5,6).

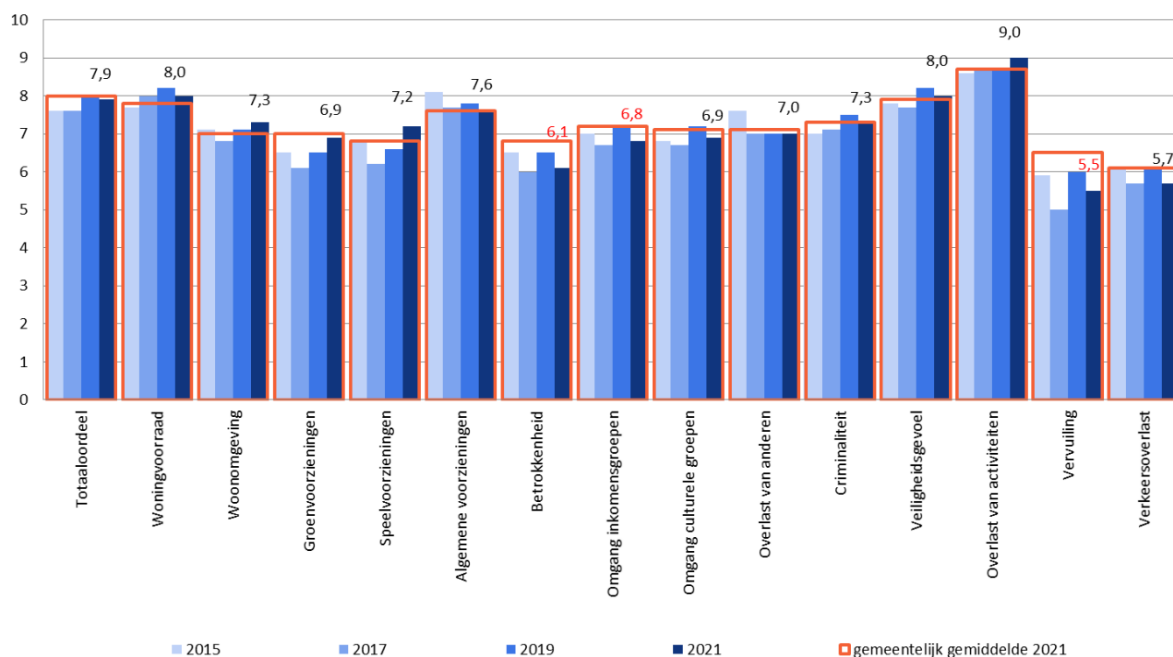
Wanneer er wordt vergeleken met de meting uit 2019, zien we geen grote veranderingen. Wel worden dertien van de vijftien aspecten hoger beoordeeld dan in 2019, echter zijn deze verschillen niet significant.

7.7 Keijzershof Boszoom

De nieuwbouwwijk Keijzershof Boszoom wordt met een 7,9 beoordeeld. Dat is vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde. Op drie aspecten scoort de wijk lager dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. De betrokkenheid van bewoners scoort een 6,1, de omgang met bewoners uit verschillende inkomensgroepen het cijfer 6,8 en vervuiling het cijfer 5,5.

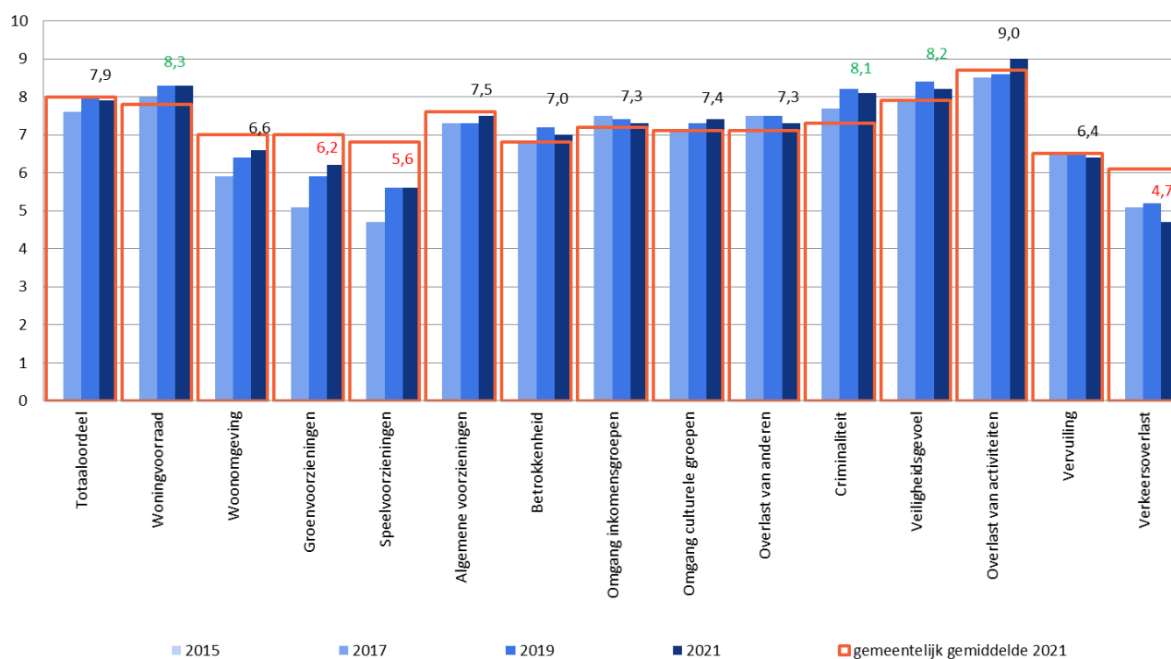
De bewoners van de wijk geven voor alle leefbaarheidsaspecten cijfers die vergelijkbaar zijn ten opzichte van de vorige meting.

7.8 Ackerswoude

De nieuwbouwwijk Ackerswoude scoort met een 7,9 op het totaaloordeel van de wijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Doordat Ackerswoude een nieuwbouwwijk is, scoort de wijk lager ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde wat betreft groenvoorzieningen (6,2), speelvoorzieningen (5,6) en verkeersoverlast (4,7). Op drie aspecten scoort de wijk juist hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Zo scoort de wijk een 8,3 op het aspect woningvoorraad en worden de mate van criminaliteit en het veiligheidsgevoel gewaardeerd met respectievelijk een cijfer 8,1 en 8,2.

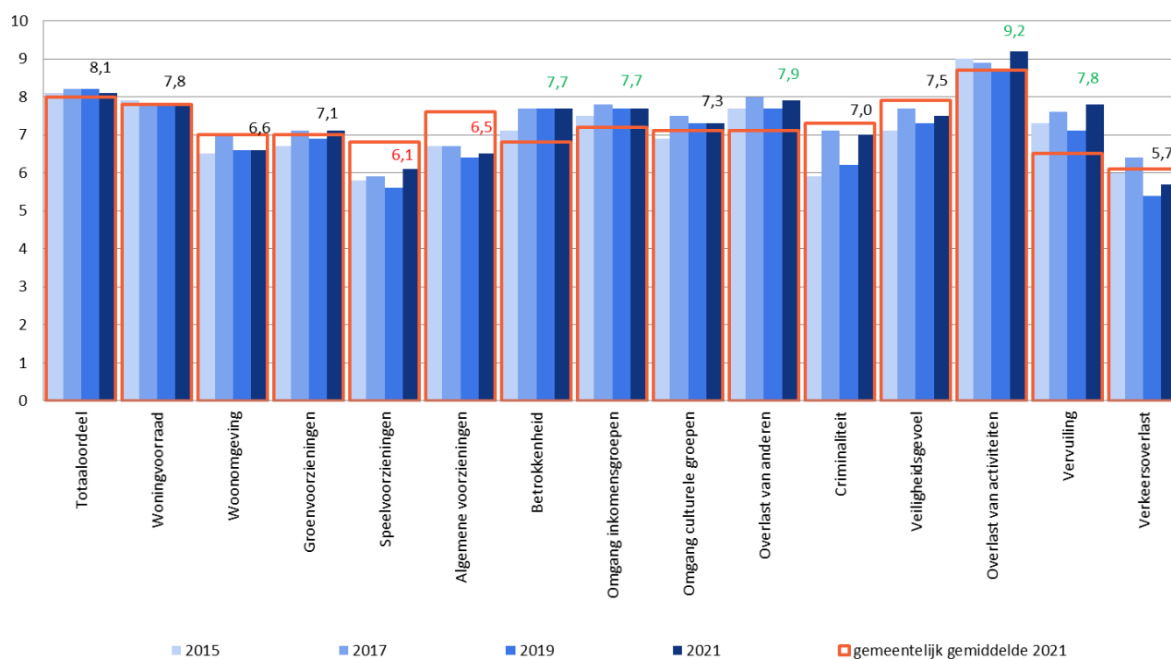
Alle cijfers liggen in lijn met de meting in 2019.

7.9 Oude Leede/Zuidpolder

In Oude Leede/Zuidpolder geven de bewoners de wijk een 8,1, dit cijfer is vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (8,0). Op verschillende leefbaarheidsaspecten scoort de wijk hoger dan gemiddeld in Pijnacker-Nootdorp. Zo wordt de betrokkenheid van bewoners (7,7) bij de wijk hoger gewaardeerd alsook de omgang tussen verschillende inkomensgroepen (7,7) en ervaart men minder overlast van anderen (7,9), overlast van activiteiten (9,2) en vervuiling (7,8). Ook worden diverse aspecten juist minder goed beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. De speelvoorzieningen (6,1) en algemene voorzieningen (6,5) krijgen een lager cijfer.

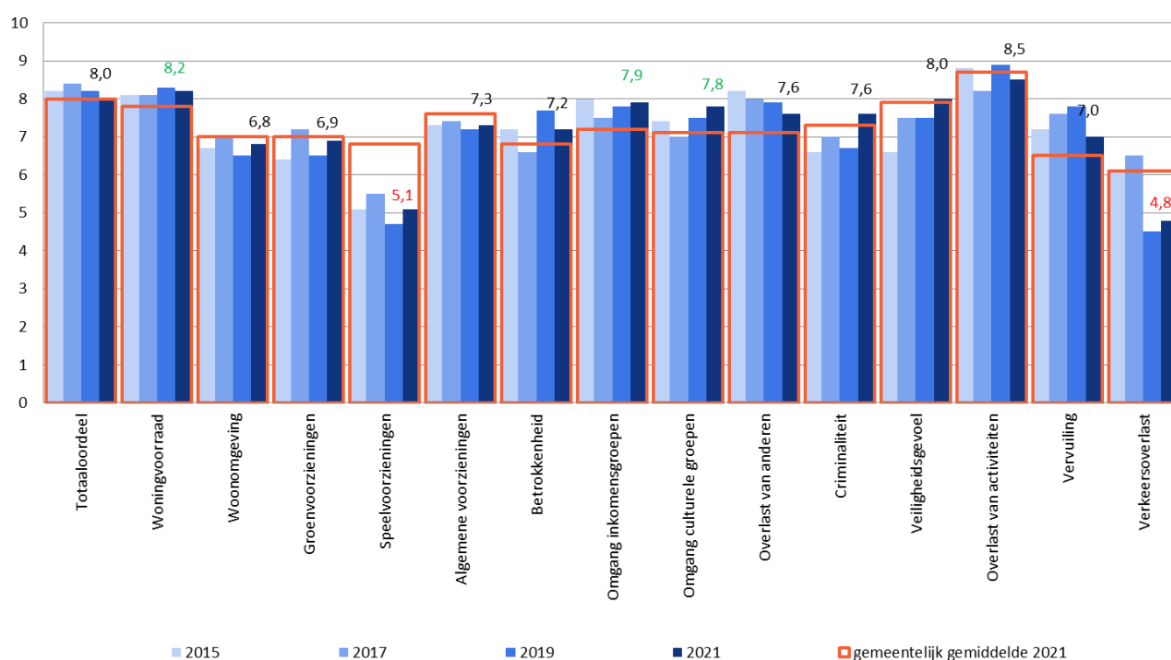
Vergeleken met 2019 zijn geen veranderingen in de scores te zien.

7.10 Pijnacker-Noordpolder

De bewoners van Pijnacker Noordpolder geven het totaaloordeel van de wijk een 8,0, dit is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Op een aantal aspecten scoort de wijk hoger dan de gemeente als geheel, namelijk de woningvoorraad (8,2), de omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen (7,9) en culturele achtergronden (7,8). Andere aspecten scoren beneden gemiddeld in de gemeente. De bewoners van Pijnacker-Noordpolder waarderen de speelvoorzieningen met het cijfer 5,1. Dat cijfer valt te nuanceren, vanwege het feit dat in het buitengebied weinig speelvoorzieningen aanwezig zijn. Tenslotte scoort verkeersoverlast gemiddeld lager met het cijfer 4,8.

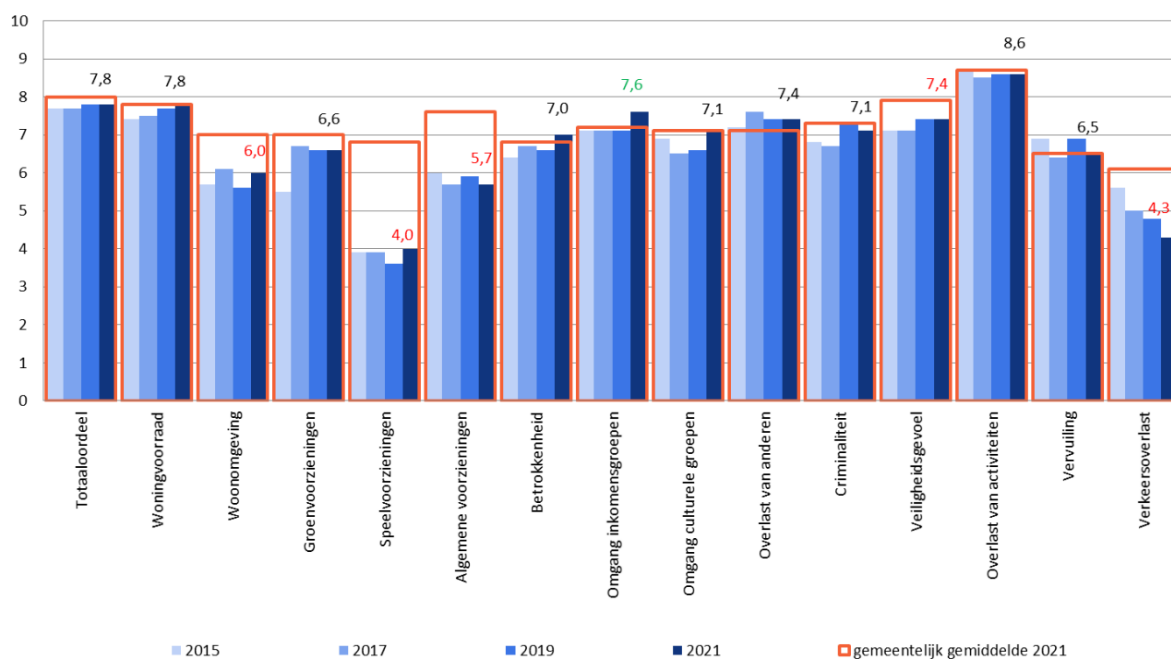
Op bijna alle leefbaarheidsaspecten scoort de wijk vergelijkbaar ten opzichte van de meting in 2019.

7.11 Pijnacker Oost

Het totaalcijfer van buitengebied Pijnacker-Oost wordt door de bewoners van de wijk beoordeeld met een 7,8, wat nagenoeg gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Op vijf leefbaarheidsaspecten scoort de wijk echter lager dan gemiddeld. Begrijpelijk(er)wijs worden de speelvoorzieningen in dit buitengebied beduidend lager beoordeeld met een 4,0. Verder zijn bewoners minder tevreden over de woonomgeving (6,0), algemene voorzieningen (5,7), veiligheidsgevoel (7,4) en verkeersoverlast (4,3). De omgang tussen bewoners wordt bovengemiddeld positief ervaren met het cijfer 7,6.

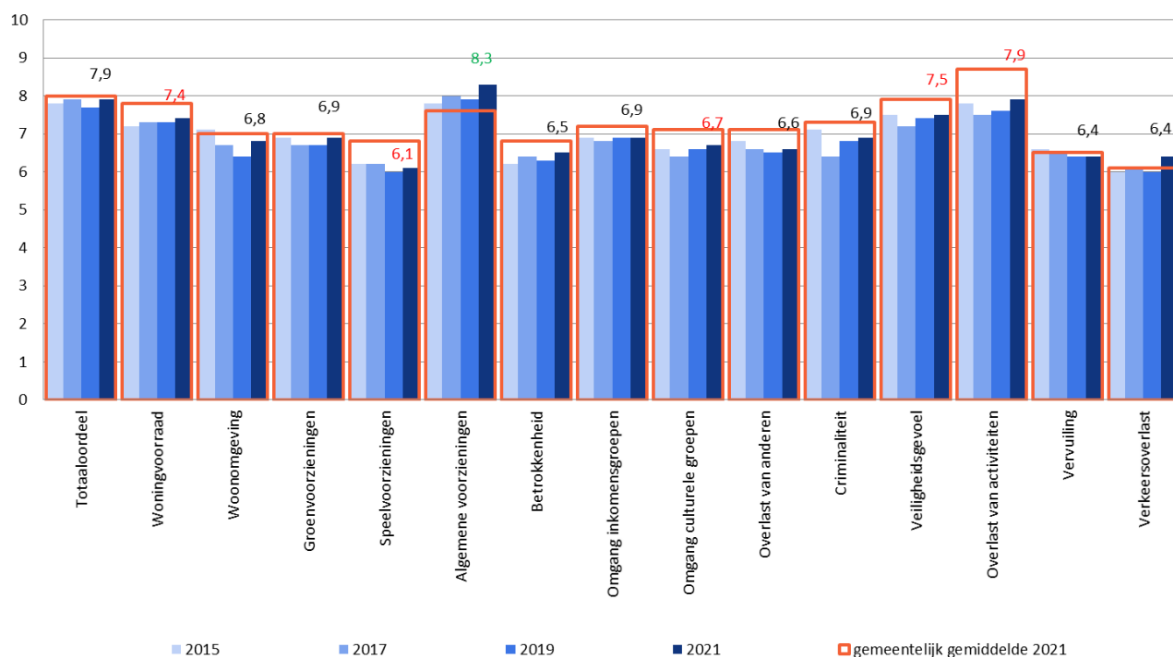
Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met de meting van 2019.

7.12 Nootdorp-Centrum/West

Nootdorp-Centrum/West scoort op het totaaloordeel van de wijk met een 7,9 ongeveer vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (8,0). Toch scoort de wijk op relatief veel aspecten beneden gemiddeld in vergelijking met Pijnacker-Nootdorp als geheel. De bewoners zijn minder tevreden wat betreft de woningvoorraad (7,4), speelvoorzieningen (6,1), de omgang tussen bewoners van verschillende culturele achtergronden (6,7), het veiligheidsgevoel (7,5) en overlast van activiteiten (7,9). De algemene voorzieningen worden wel weer hoger gewaardeerd met een 8,3 in vergelijking met Pijnacker-Nootdorp als geheel.

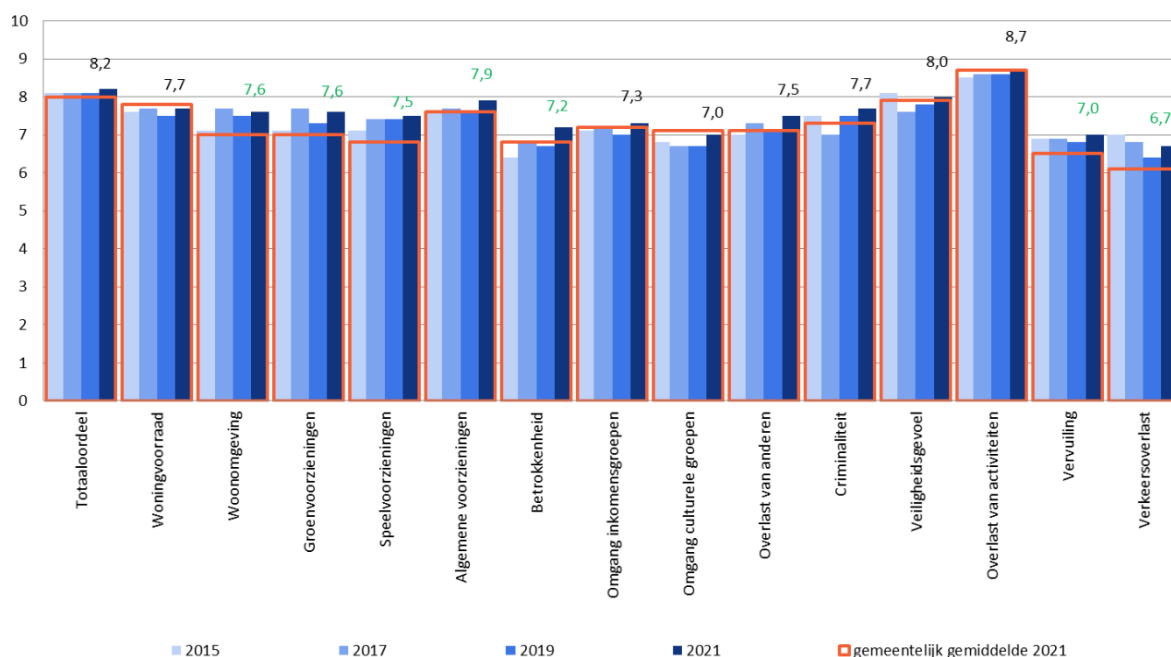
Vergeleken met 2019 zijn er geen significante verschillen waar te nemen, maar wel hebben de bewoners van Nootdorp-Centrum/West dertien aspecten gemiddeld hoger gewaardeerd dan twee jaar geleden. Dat kan echter op toeval berusten.

7.13 Vrouwtjeslant/ Nieuweveen

De bewoners van Vrouwtjeslant/Nieuweveen waarderen de wijk met een 8,2. De wijk krijgt relatief veel boven gemiddelde cijfers voor zeven afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. Zo worden de woonomgeving (7,6), groenvoorzieningen (7,6), speelvoorzieningen (7,5), algemene voorzieningen (7,9), de betrokkenheid van bewoners (7,2), overlast van vervuiling (7,0) en verkeer (6,7) hoger becijferd dan gemiddeld. Voor de andere aspecten liggen de cijfers in lijn met de gemeentelijke gemiddelden

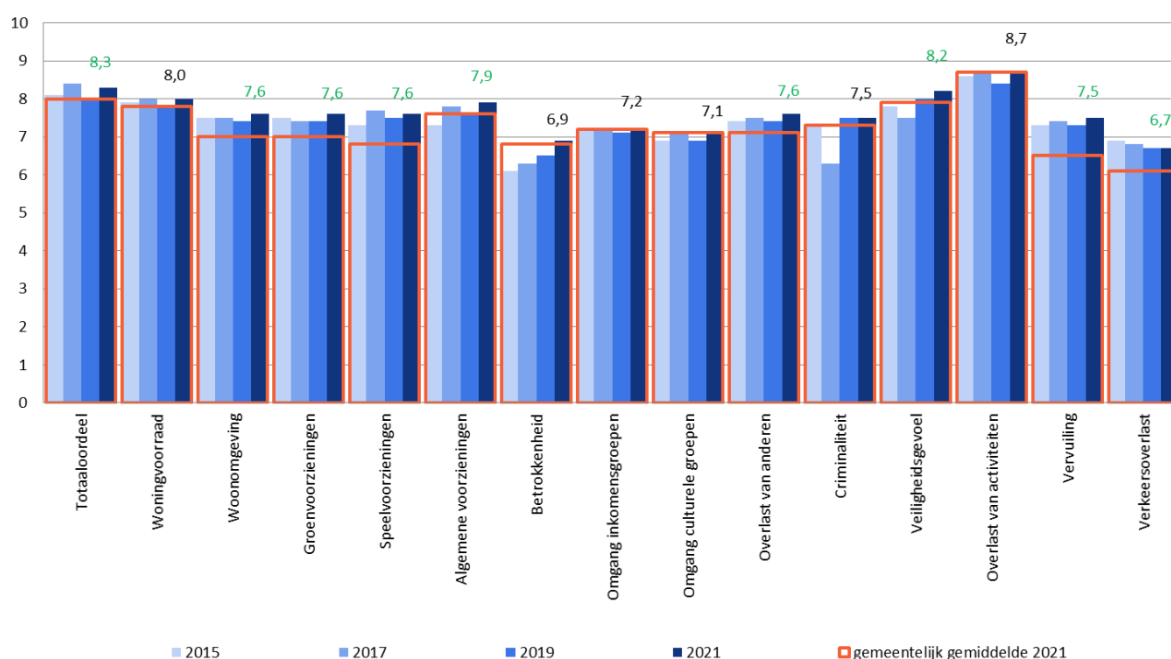
De cijfers voor alle leefbaarheidsaspecten zijn vergelijkbaar gebleven ten opzichte van de meting in 2019. Opvallend is wel dat alle aspecten hoger zijn gewaardeerd dan in het onderzoek van twee jaar geleden. Deze verbeteringen zijn echter niet significant.

7.14 Achter het Raadhuis

Met een 8,3 krijgt Achter het Raadhuis als totaaloordeel een hoger cijfer dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook scoort de wijk op acht aspecten hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Zo worden bijvoorbeeld de voorzieningen bovengemiddeld positief beoordeeld, wordt er minder overlast ervaren door personen en voor verkeer en vervuiling en is het veiligheidsgevoel met een 8,2 hoger dan het gemiddelde in de gemeente.

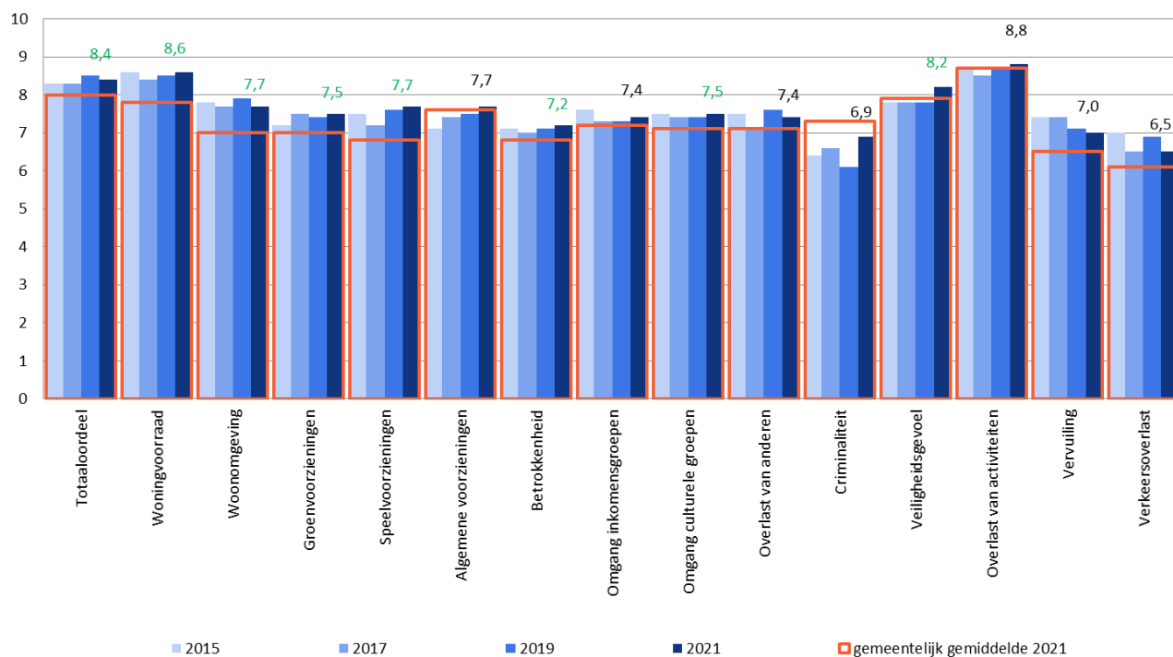
Op alle aspecten scoort Achter het Raadhuis vergelijkbaar ten opzichte van twee jaar geleden. Wel liggen de cijfers op dertien aspecten hoger ten opzichte van 2019. Deze verschillen zijn niet significant.

7.15 S-Gravenhout

De bewoners van 's-Gravenhout waarderen hun wijk met een 8,4 hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook zeven van de aspecten worden bovengemiddeld hoog beoordeeld en geen enkel aspect lager dan het gemiddelde van de gemeente als geheel.

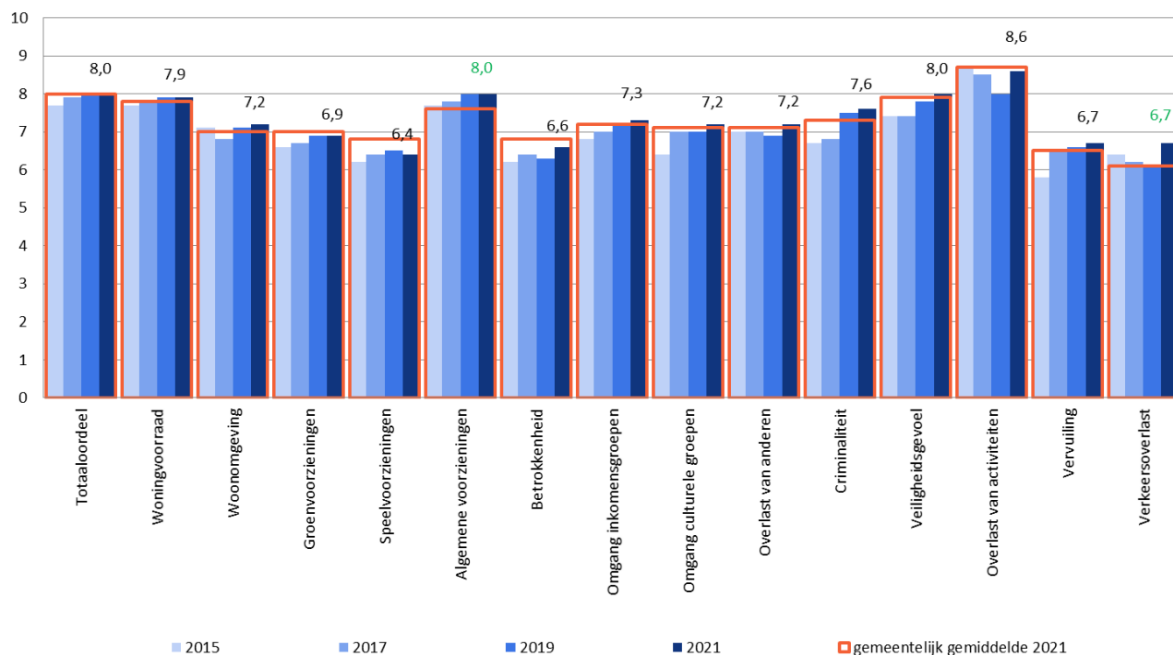
Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers van 's-Gravenhout vergelijkbaar met die van twee jaar geleden.

7.16 De Venen Oost

De Venen Oost krijgt van de bewoners een totaaloordeel van een 8,0. Op de meeste aspecten scoort de wijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. De algemene voorzieningen worden gewaardeerd met een 8,0 en scoren daarmee hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Ook wat betreft verkeersoverlast wordt er bovengemiddeld gescoord met een 6,7.

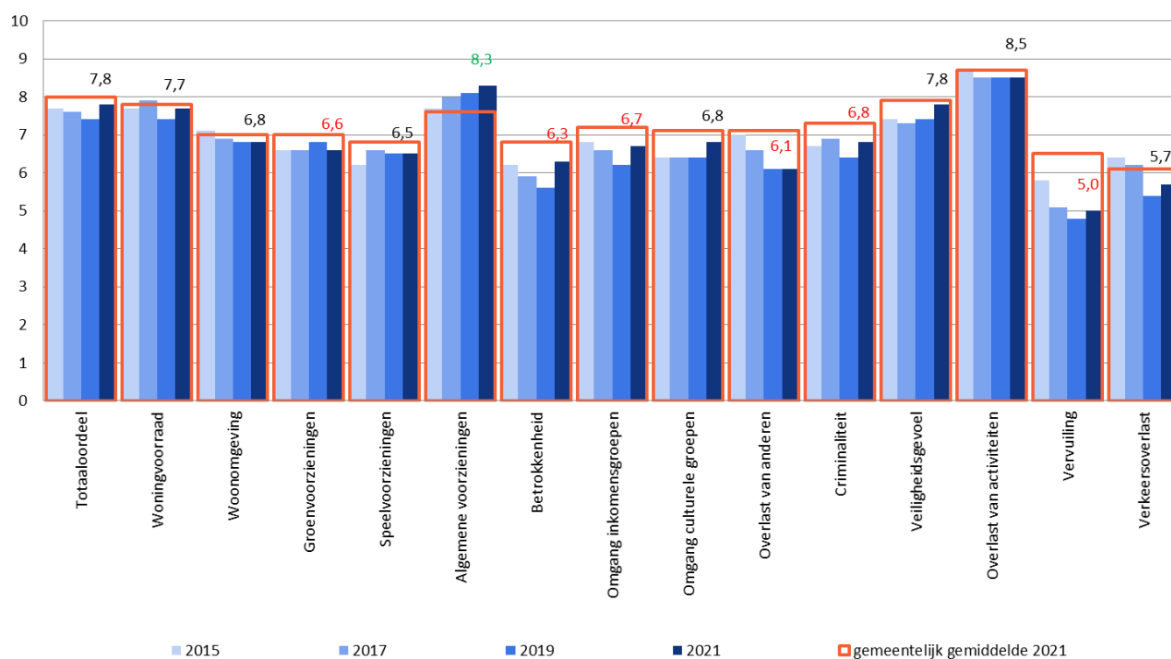
Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van 2019.

7.17 De Venen Centrum

De Venen Centrum scoort met het totaalcijfer van een 7,8 vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Op relatief veel aspecten wordt er minder gescoord, met name wat betreft de sociale aspecten. Dit geldt voor de betrokkenheid van bewoners met de wijk (6,3), de omgang tussen verschillende inkomensgroepen (6,7). Ook op het gebied van veiligheid en ongenoegens scoren een aantal aspecten lager dan in de gemeente als geheel. Zoals de overlast van anderen (6,1), mate van criminaliteit (6,8) en vervuiling (5,0). De algemene voorzieningen wordt als enige aspect bovengemiddeld hooggewaardeerd met een 8,3.

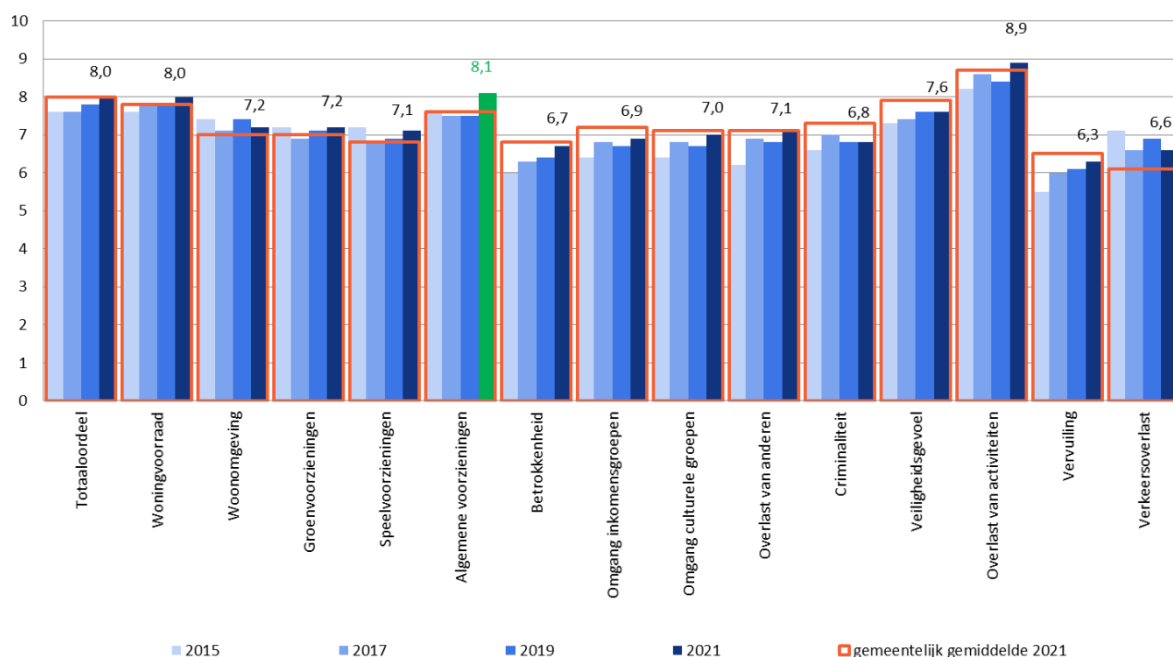
Op basis van dit onderzoek zijn er geen verschillen ten opzichte van 2019 vast te stellen.

7.18 De Venen Craeyenburch

De bewoners van De Venen Craeyenburch waarden het totaaloordeel van hun wijk met een 8,0. Dit cijfer is hetzelfde als het totaal van Pijnacker-Nootdorp. De meeste aspecten scoren vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Alleen het aspect algemene voorzieningen scoort hoger dan gemiddeld in de gemeente en ook hoger ten opzichte van de meting in 2019 met een 8,1.

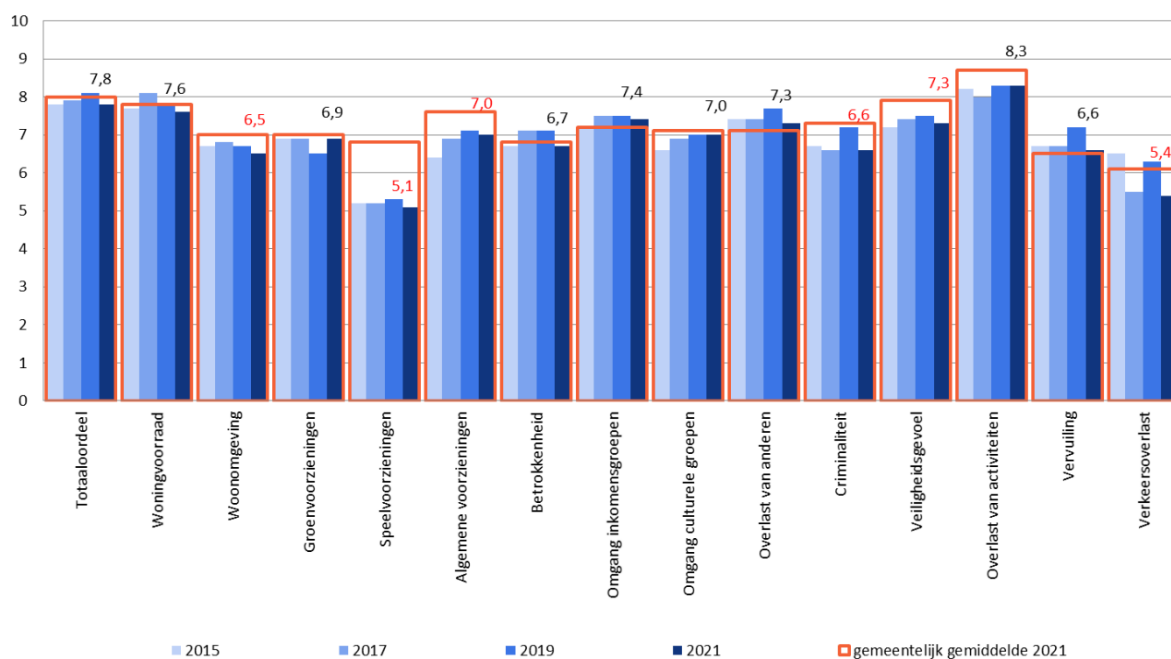
Voor de andere aspecten zijn er geen veranderingen zichtbaar in vergelijking met 2019.

7.19 Buitengebied Nootdorp

De wijk Buitengebied Nootdorp krijgt van haar bewoners een 7,8 als totaalcijfer. De wijk wordt op meerdere aspecten lager dan het gemeentelijke gemiddelde gewaardeerd. Met name als het gaat om de fysieke woonomgeving. Bijvoorbeeld de woonomgeving krijgt van de respondenten uit Buitengebied Nootdorp een 6,5. Ook de mate van criminaliteit (6,6), veiligheidsgevoel (7,3) en verkeersoverlast (5,4) scoren beneden gemiddeld.

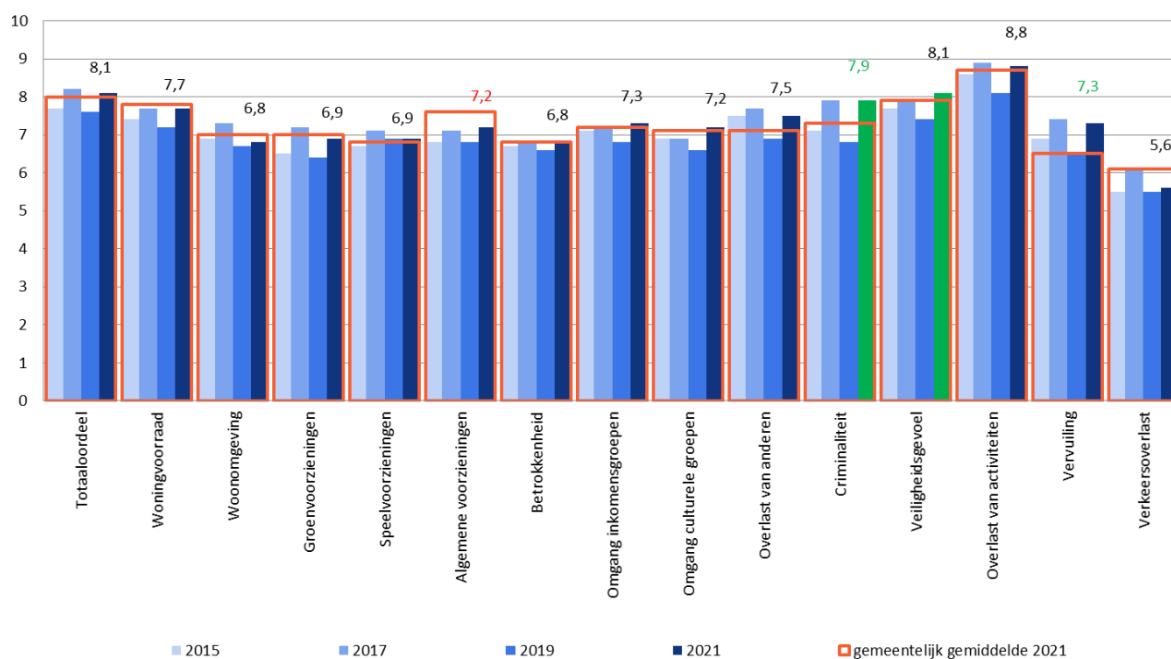
Ten opzichte van 2019 zijn er geen verschillen voor de leefbaarheidsaspecten waar te nemen. Opvallend is dat op twaalf aspecten het cijfer lager ligt dan in 2019, echter zijn deze dalingen niet significant.

7.20 Oud Delfgauw

Oud Delfgauw wordt met een 8,1 door haar bewoners vergelijkbaar beoordeeld met het gemeentelijk gemiddelde. Op bijna alle losse aspecten scoort de wijk verder vergelijkbaar met Pijnacker-Nootdorp als geheel. De algemene voorzieningen scoort de wijk wel lager dan het gemeentelijk gemiddelde, namelijk een 7,2. De mate van criminaliteit (7,9) en vervuiling (7,3) krijgen hogere cijfers dan in de gemeente als geheel.

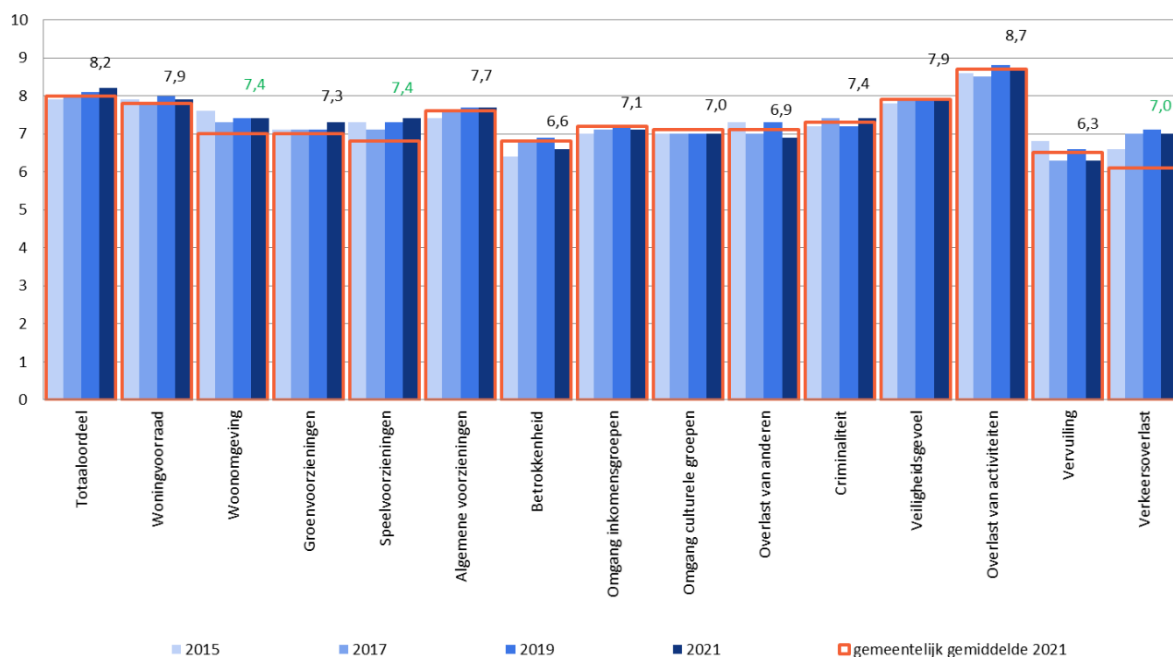
Wanneer de meting wordt vergeleken van die van 2019, scoort Oud Delfgauw op twee aspecten hoger, namelijk voor de mate van criminaliteit en het veiligheidsgevoel. Ook wordt op dertien andere aspecten hoger gescoord dan twee jaar geleden, maar deze stijgingen zijn niet significant.

7.21 Emerald Noord

De bewoners van Emerald Noord geven de wijk gemiddeld een 8,2. Dat is vergelijkbaar met de gemeente als geheel. Daarnaast zijn er een aantal aspecten waar de wijk hoger dan gemiddeld scoort. De woonomgeving en de speelvoorzieningen worden bovengemiddeld gewaardeerd, beide met een cijfer 7,4. Ook ervaren de wijkbewoners minder overlast van verkeer (7,0) dan in Pijnacker-Nootdorp als geheel.

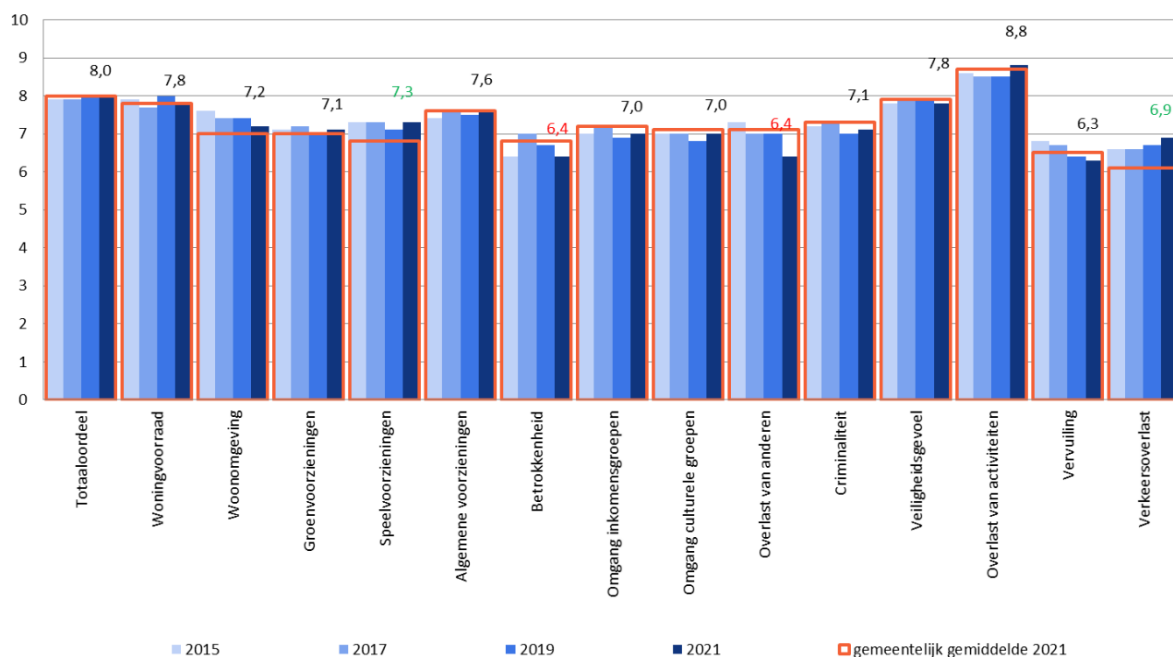
De cijfers van Emerald Noord in 2021 zijn vergelijkbaar met de cijfers van de wijk van de meting uit 2019.

7.22 Emerald Centrum

De bewoners van Emerald centrum waarderen het totaaloordeel van de wijk met een 8,0, dit is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Op twee aspecten scoort de wijk hoger dan gemiddeld. Zo beoordelen de wijkbewoners de speelvoorzieningen met een 7,3 en de verkeersoverlast in de wijk met een 6,9. Daarnaast scoren twee aspecten lager dan gemiddeld in Pijnacker-Nootdorp. De betrokkenheid van bewoners en overlast van anderen scoren beide een 6,4.

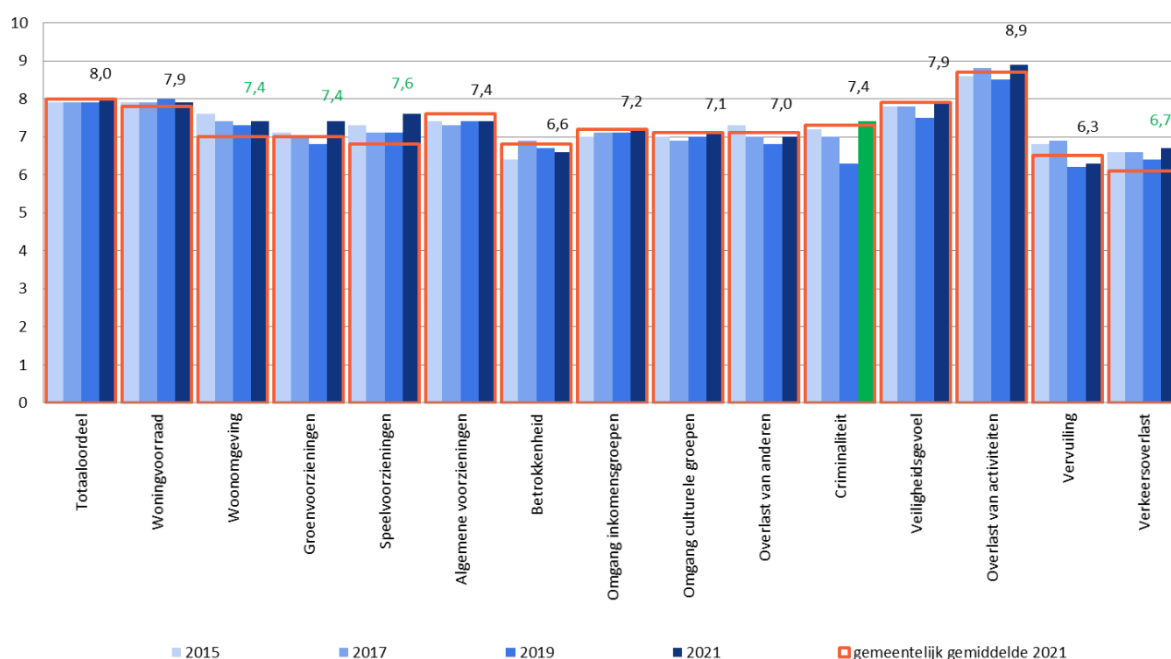
Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van twee jaar geleden.

7.23 Emerald Zuid

Emerald Zuid wordt door haar bewoners gewaardeerd met een 8,0. Dit is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. De woonomgeving (7,4), speelvoorzieningen (7,6) en groenvoorzieningen (7,4) worden door de bewoners hoger gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook ervaren zij minder overlast van verkeer en waarderen dit aspect met het cijfer 6,7.

Daarnaast scoort de mate van criminaliteit in de wijk hoger dan bij de vorige meting in 2019, namelijk een 7,4. Ook elf andere aspecten worden door de respondenten hoger gewaardeerd dan in 2019, echter zijn deze stijgingen niet significant.

7.24 Aandachtspunten per wijk

Als aandachtspunt worden de aspecten benoemd die door de bewoners gemiddeld met een cijfer onder de 6 beoordeeld zijn. Hieronder wordt overzicht gegeven van de betreffende wijken en aspecten. In totaal zijn er volgens deze definitie 17 aandachtspunten. In 2019 waren dat er 20.

Verkeersoverlast is het vaakst een aandachtspunt; in negen wijken. Dat is gelijk aan het aantal wijken in 2019. Gevolgd door de speelvoorzieningen, die in vier wijken onvoldoende beoordeeld worden. Echter, is het goed om te benoemen dat het om drie wijken in het buitengebied gaat. De wijk met de meeste aandachtspunten is Pijnacker-Oost. Deze wijk is gelegen in het buitengebied. De woonomgeving, speelvoorzieningen, algemene voorzieningen en de verkeersoverlast worden in deze wijk negatief beoordeeld. Dit was ook het geval in 2019.

In 2019 werden ook lagere cijfers gegeven aan de aspecten woonomgeving, groenvoorzieningen en betrokkenheid van bewoners. Deze aspecten komen niet meer terug in de aandachtspunten van dit jaar. Wel zijn er in dit onderzoek drie wijken, ten opzichte van twee wijken in 2019, die gemiddelde meer overlast ervaren van vervuiling.

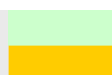
	Speelvoorzieningen		Algemene voorzieningen	Vervuiling		Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp						5,9
6. Keijzershof Erven				5,6		
7. Keijzershof Boszoom				5,5		5,7
8. Ackerswoude	5,6					4,7
9. Oude Leede/Zuidpolder						5,7
10. Pijnacker Noordpolder	5,1					4,8
11. Pijnacker-Oost	4,0	5,7				4,3
17. De Venen Centrum				5,0		5,7
19. Buitengebied Nootdorp	5,1					5,4
20. Oud Delfgauw						5,6

Bijlage 1 Cijfers voorgaande metingen

2003

	totaaloordeel	woningen	woonomgeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtetrokkenheid	sociaal economisch	etnische samenstelling	overlast van anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast van activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	7,8	7,6	6,4	5,6	7,5	5,9	7,2	6,4	7,2	7	7,3	8,3	6,4	5,6
Pijnacker-Noord	7,2	6,8	5,9	5,8	7,3	5,9	6,5	6	6,6	6,5	7	7,9	6,1	6,6
Koningshof	7,8	7,3	6,3	6,7	7,2	6,3	7,2	6,7	6,9	6,9	7,3	8,3	6,7	6,3
Klapwijk	7,6	7,5	6,8	6,7	5,8	6,3	6,9	7	7	6,7	7,3	8,9	6,8	5,8
Tolhek	7,7	7,8	6,9	5,7	5,5	6,8	7,1	7,2	7,5	7,9	8,1	9	6,8	5,6
Nootdorp-Centrum/West	7,4	6,9	5,6	5,4	7,1	6,5	7,1	6,5	7,3	6,5	7,3	7,8	6,9	5,7
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,5	7,5	6,7	6,6	6,8	6,4	7,2	6,8	6,7	6,2	7,2	6,2	6,3	5,7
Achter het Raadhuis	8	8	6,8	6,5	6,9	6,8	7,2	7	7,3	6,6	8	8,6	7,2	5,8
De Venen	7,7	7,5	5,6	5,3	6,9	6,7	7,3	6,8	7,1	7,5	7,8	8,3	7	6,2
Oud Delfgauw	7,5	7,4	5,9	5,4	6,4	6,2	6,8	6,7	7,3	7,3	7,9	8,9	6,3	4,1
Emerald	7,7	7,7	6,7	6	7,4	6,3	6,6	6,7	6,6	6,9	7,6	8,4	6,2	5,2
Oude Leede/ Zuidpolder	8,2	7,5	6	6,2	6,4	7,1	7,3	5,9	7,7	6,5	7,7	9	7,4	5
Buitengebied Noord-West	8	8	6,3	5,8	7,2	6,9	7,3	6,3	7,4	7,2	7,5	8,1	7	6,4
Buitengebied Oost	7,4	7,6	5,3	4	6,6	6,5	7,2	6,6	7,1	6,9	7,6	8,8	6,7	4,1
Totaal	7,7	7,5	6,2	5,9	6,8	6,5	7,1	6,7	7,1	6,9	7,5	8,3	6,7	5,6

ruim voldoende
onvoldoende

hoogste score
laagste score

2005

	totaaloordeel	woningen	woonomgeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociaal-econ. samenst.	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	7,7	6,5	5,9	7,5	6,5	7,3	6,7	7,3	7,2	7,6	8,1	6,4	5,4
Pijnacker-Noord	7,4	6,8	6,1	6,2	7,3	5,7	6,6	5,8	7,2	6,9	7,1	8	6,6	6,1
Koningshof	7,9	7,6	6,5	6,8	7,3	6,7	7,2	6,8	7,2	7,2	7,9	8,8	7,3	6,6
Klapwijk	7,6	7,6	7,1	7	5,4	6,7	7,0	6,9	7,1	7,1	7,7	8,5	6,7	6,2
Tolhek	7,5	7,5	6,6	5,4	6,3	6,4	6,8	6,6	7,2	7,8	8,1	8,9	5,9	5,5
Nootdorp-Centrum/West	7,5	7,0	5,8	5,8	7,3	6,3	7,0	6,6	6,9	7,1	7,4	8,1	6,6	5,6
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,4	6,8	6,5	7	6,3	7,1	6,6	6,6	6,8	7,6	6,6	6,5	6
Achter het Raadhuis	7,9	7,8	7,2	6,9	7,4	6,3	7,0	7,1	7	7,4	7,8	8,2	6,9	5,8
De Venen	7,9	8	6,3	5,4	8,1	6,5	7,2	7,1	7,5	7,8	7,9	8,3	6,8	6,2
's Gravenhout	7,6	8	5,8	4	6,8	6,1	6,6	6,5	6,6	8,4	8,2	8,8	5,8	6,1
Oud Delfgauw	7,2	7,3	5,8	5,2	6,3	6,3	7,2	6,5	7	7	7,8	8,8	6,2	3,8
Emerald	7,5	7,8	6,7	6,2	7,2	6,3	6,6	6,6	7,3	7,3	7,4	8,4	6,1	5,6
Oude Leede/Zuidpolder	7,8	7,6	5,7	5,5	6	7,1	7,2	6,5	7,6	7,3	7,8	8,8	7	4,3
Buitengebied Noord-West	8,4	7,8	6,3	5,9	7,4	7,3	7,7	6,6	7,5	7,8	7,9	8,4	7,6	5,6
Buitengebied Oost	7,4	7,5	5,5	4,5	6,5	6	6,8	6,0	7,3	7,3	7,6	8,4	6,9	4,3
Totaal	7,6	7,5	6,3	5,9	6,9	6,4	7,0	6,6	7,1	7,3	7,7	8,3	6,6	5,6

ruim voldoende
onvoldoende

hoogste score
laagste score

2007

	totaaloordeel	woningkwaliteit	woonomgeving	groenvoorzieningen	speelvoorzieningen	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociale-econ samenstelling	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/ Dorp	8,4	7,5	6,6	6,1	5,7	7,7	6,1	6,8	6,6	6,3	7,0	7,5	8,2	6,2	5,4
Pijnacker-Noord	7,7	7,9	6,3	6,0	5,8	7,2	6,6	7,7	6,4	6,9	7,0	7,5	7,9	6,4	6,1
Koningshof	7,8	7,6	6,3	6,7	6,4	6,7	6,9	7,2	6,9	7,2	7,1	7,6	8,9	7,0	6,2
Klapwijk	7,8	7,6	7,0	6,9	7,0	6,0	6,8	7,1	6,9	6,6	6,6	7,4	8,9	6,9	6,0
Tolhek	7,5	7,6	6,5	5,7	5,2	6,8	6,1	6,6	6,6	7,0	7,5	8,0	8,9	6,6	5,3
Oude Leede/ Zuidpolder	8,0	7,7	6,1	6,7	5,5	5,4	7,4	7,5	7,2	7,6	7,5	7,4	8,8	7,1	5,2
Pijnacker Noordpolder	8,0	8,2	6,9	6,6	4,9	6,5	7,2	7,5	6,7	7,6	7,4	7,8	8,7	7,1	5,4
Pijnacker-Oost/ Klapwijk Noord	7,6	7,4	5,5	5,4	3,3	6,0	6,6	7,4	6,7	7,3	7,3	7,7	8,4	6,6	4,2
Nootdorp Centrum/ West	7,6	7,1	6,1	5,9	5,2	8,0	6,2	7,1	6,8	6,5	7,0	7,5	7,9	6,9	5,3
Vrouwtjeslant/ Nieuweveen	8,5	7,7	7,2	6,9	6,8	7,5	6,2	7,0	6,9	6,8	7,1	7,7	8,1	6,6	6,1
Achter het Raadhuis	8,0	8,0	7,2	7,1	6,8	7,4	6,1	6,9	7,0	7,0	7,2	8,0	8,4	6,8	7,0
s-Gravenhout	7,5	8,3	5,8	4,9	5,0	6,8	6,2	6,9	6,8	6,9	7,9	8,0	8,8	5,8	5,4
De Venen	7,5	7,8	5,9	5,5	5,2	8,1	6,5	6,9	6,9	6,0	6,4	7,4	8,3	6,2	5,0
Buitengebied Nootdorp	8,0	7,9	6,9	7,0	4,8	6,9	6,7	7,5	7,1	7,1	7,2	7,8	7,9	6,9	4,5
Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,2	5,6	5,1	6,3	6,4	7,0	6,7	6,3	7,0	7,7	8,9	6,9	4,1
Emerald	7,8	7,8	6,9	6,1	6,3	7,0	6,4	6,8	6,7	6,6	7,2	7,8	8,4	5,8	5,7
Totaal Pijnacker Nootdorp	7,8	7,7	6,5	6,2	5,7	7,0	6,5	7,1	6,8	6,8	7,1	7,7	8,5	6,6	5,5
Landelijk gemiddelde 2006	7,3	7,1	6,6	6,2	6,1	6,8	6,1	6,9	6,4	6,6	6,9	7,1	8,0	6,3	6,3

Ruim voldoende		Hoogste score	
Onvoldoende		Laagste score	

	Totaaloordeel	Kwaliteit woningen	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Overlast verkeer
1. Pijnacker Centrum/Dorp	7,7 ▼	7,5	6,2 ▼	5,9 ▼	5,2 ▼	7,7	6,1	6,9	6,7	6,5	6,8	7,4	8,1	6,1	5,2
2. Pijnacker Noord	7,3 ▼	7,2 ▼	5,5 ▼	5,7 ▼	5,6	7,0	6,3 ▼	6,7 ▼	6,3 ▼	7,1	6,9	7,2 ▼	8,6 ▲	6,2	6,4
3. Koningshof	7,8	7,4 ▼	6,0 ▼	6,1 ▼	6,7 ▲	6,8	6,7	7,0	6,7 ▼	6,6 ▼	7,0	7,3 ▼	8,9	6,5 ▼	6,0
4. Klapwijk	7,5 ▼	7,5	6,8 ▼	6,9	6,9	6,2	6,4 ▼	6,7 ▼	6,6 ▼	6,1 ▼	5,7 ▼	6,8 ▼	8,9	6,8	5,7 ▼
5. Tolhek	7,4	7,5	6,3	5,5	6,0 ▲	6,5 ▼	5,7 ▼	6,8	6,7	6,8	6,2 ▼	7,5 ▼	9,0	5,8 ▼	5,2
8. Oude Leede/Zuidpolder	7,9	7,7	6,1	6,6	5,4	6,0 ▲	7,3	7,6	6,7 ▼	7,4	6,9	7,3	8,7	6,7 ▼	5,9 ▲
9. Noordpolder	7,8	7,7 ▼	6,4 ▼	6,5	3,9 ▼	6,7	6,5 ▼	7,2 ▼	5,9 ▼	7,7	7,3	7,4 ▼	8,4 ▼	7,2	5,6
10. Pijnacker Oost	7,6	7,4	5,4	5,3	3,4	5,9	6,3	7,1	6,5	7,5	7,2	7,0	8,5	6,1	4,8
12. Nootdorp Centrum/West	7,4 ▼	7,0	6,0	5,7	4,9	7,7 ▼	5,9 ▼	6,9 ▼	6,5 ▼	5,7 ▼	6,3 ▼	6,7 ▼	7,4 ▼	6,2 ▼	5,2
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	7,6 ▼	7,4 ▼	6,3 ▼	6,4 ▼	6,2 ▼	7,4	5,5 ▼	6,7 ▼	6,4 ▼	6,4 ▼	6,8 ▼	7,4 ▼	7,8 ▼	5,7 ▼	5,9
14. Achter het Raadhuis	7,9	7,7 ▼	7,1	6,9	6,8	7,4	6,0	6,9	7,1	7,0	7,5 ▲	7,7 ▼	8,5	6,6	5,8 ▼
15. 's-Gravenhout	8,1 ▲	8,4 ▲	7,4 ▲	6,6 ▲	6,8 ▲	6,9	6,9 ▲	7,1 ▲	7,1 ▲	6,9	7,4 ▼	7,8 ▼	8,7	6,7 ▼	5,8 ▲
16. De Venen	7,3 ▼	7,6 ▼	5,7	5,6	5,0	7,7 ▼	6,3	6,5 ▼	6,7	6,3	7,0	7,3	8,5	5,7 ▼	4,4 ▼
18. Buitengebied Nootdorp	7,9	7,8	6,7	6,9	5,1	7,1	7,1 ▲	7,8 ▲	6,9	7,2	7,2	7,6	8,0	7,2 ▲	5,7 ▲
20. Oud Delfgauw	7,6	7,4	6,3	5,7	5,6 ▲	6,0	6,5	7,1 ▲	6,7	7,2 ▲	7,3 ▲	7,7	8,9	6,2 ▼	5,1 ▲
21. Emerald	7,6 ▼	7,5 ▼	6,8	6,1	6,6 ▲	7,0	6,1 ▼	6,4 ▼	6,5 ▼	6,4	6,5 ▼	7,5 ▼	8,5	5,4 ▼	5,7
Totaal	7,6 ▼	7,5	6,3	6,2	5,8 ▲	6,9	6,3 ▼	6,9 ▼	6,6 ▼	6,7	6,8 ▼	7,4 ▼	8,5	6,3 ▼	5,6
<i>Landelijk cijfer 2008</i>	7,4	7,2	6,6	6,5	6,1	6,8	6,3	6,5	6,4	6,7	7,1	7,4	8,2	6,5	6,1

	TOTAALORDEEL	WONINGVOORRAAD	WOONOMGEVING	GROENVoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	OMGANG INKOMENSGROEPEN	OMGANG ETNISCHE GROEPEN	OVERLAST VAN PERSONEN	CRIMINALITEIT	VEILIGHEIDSGEVOEL	OVERLAST ACTIVITEITEN	VERVUILING	VERKEERSOVERLAST
01. pijnacker-centrum/dorp	7,7	7,5	6,3	5,9	5,7	7,8	6,0	7,0	6,8	6,5	6,5	7,2	7,8	6,4	5,8
02. pijnacker-noord	7,7	7,3	6,1	6,0	5,6	7,1	6,6	7,1	6,6	7,2	6,6	7,2	8,2	6,6	6,2
03. koningshof	7,7	7,2	6,7	6,4	6,7	6,7	6,6	7,0	6,7	7,1	6,0	7,1	8,8	7,0	6,5
04. klapwijk	7,4	7,3	6,7	6,7	6,7	5,9	6,6	6,7	6,5	5,9	5,4	6,6	8,8	6,4	6,2
05. tolhek	7,6	7,5	6,8	6,4	6,3	6,6	6,1	6,5	6,5	6,3	6,1	7,2	8,9	6,4	5,7
06. keijzershof	7,4	7,9	6,7	5,8	6,9	6,3	6,0	6,2	6,5	7,3	7,4	7,8	8,9	5,8	6,0
08. oude leede/zuidpolder	8,1	7,7	6,8	6,6	5,5	6,1	7,2	7,5	6,9	7,7	7,0	7,6	9,2	7,1	6,0
09. pijnacker noordpolder	7,7	7,7	6,7	6,7	5,1	6,6	6,7	7,1	6,5	7,7	7,2	7,4	8,3	7,4	5,3
10. pijnacker-oost	7,5	7,3	5,5	5,6	3,8	6,1	6,5	7,1	6,1	7,3	6,9	7,1	8,6	6,4	5,2
12. nootdorp-centrum/west	7,4	7,1	6,6	6,5	6,0	8,1	6,0	6,6	6,1	5,5	5,6	6,6	7,4	5,9	5,1
13. vrouwvjeslant/nieuweveen	8,0	7,5	6,9	6,7	6,6	7,4	6,0	7,0	6,8	6,9	6,7	7,4	8,0	6,2	6,3
14. achter het raadhuis	8,1	7,9	7,4	7,4	7,4	7,5	6,3	6,9	6,8	7,0	7,2	7,8	8,6	7,0	6,3
15. 's-gravenhout	8,1	8,4	7,5	6,9	7,2	7,3	6,7	7,1	6,8	6,9	6,7	7,8	8,8	7,2	6,2
16. de venen	7,2	7,7	6,1	5,7	5,8	7,7	5,9	6,4	6,2	6,1	6,2	6,9	8,6	5,9	5,4
17. craeyenburch	7,3	7,7	5,7	5,3	6,3	7,4	6,2	6,3	6,3	6,1	6,8	7,4	8,8	5,5	6,2
18. buitengebied nootdorp	7,9	7,6	6,4	6,8	4,0	6,6	6,9	7,7	6,8	7,4	7,0	7,3	8,1	7,3	5,6
20. oud delfgauw	7,7	7,5	6,7	6,5	6,7	6,4	6,7	7,2	6,8	7,6	7,0	7,7	8,8	6,7	5,6
21. emerald	7,5	7,5	6,9	6,6	6,6	6,9	6,1	6,6	6,5	6,2	6,2	7,1	8,4	5,6	5,2
totaal gemeente	7,7	7,6	6,6	6,4	6,2	7,0	6,4	6,9	6,6	6,8	6,5	7,3	8,5	6,5	5,9
<i>Landelijk 2010</i>	7,4	7,1	6,7	6,6	6,2	7,2	6,2	-	6,5	6,5	6,7	7,3	7,8	6,2	6,1

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroep	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,7	6,8	6,2	6,3	7,9	6,5	7,4	7,0	6,9	6,6	7,5	8,0	6,7	6,3
2. Pijnacker-Noord	7,5	7,3	6,3	6,1	5,9	7,4	6,1	6,9	6,3	7,1	7,0	7,3	7,7	6,6	6,6
3. Koningshof	8,0	7,6	7,2	7,2	7,3	7,1	7,1	7,0	6,9	7,5	6,3	7,4	8,5	7,0	7,0
4. Klapwijk	7,5	7,3	6,8	7,0	6,8	6,3	6,4	6,8	6,6	6,7	6,0	7,2	8,0	6,7	6,4
5. Tolhek	7,7	7,7	7,0	6,7	6,8	7,1	6,1	6,9	6,8	6,8	6,2	7,4	8,3	6,2	5,9
6. Keijzershof	7,3	7,6	6,7	6,0	6,5	6,8	6,3	6,5	6,4	7,2	7,1	7,7	8,4	5,4	6,4
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,7	6,9	6,8	5,8	6,4	7,2	7,7	7,1	8,1	7,1	7,4	8,7	7,5	6,4
9. Pijnacker Noordpolder	8,0	7,8	7,0	6,7	5,2	7,4	6,4	7,6	7,2	8,1	7,6	7,8	8,2	7,7	6,2
10. Pijnacker-Oost (+Ackerswoude)	7,9	7,4	5,7	5,8	4,0	6,1	6,7	7,2	6,2	7,6	7,1	7,4	8,5	6,8	5,5
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,3	6,8	6,4	6,0	8,0	6,0	7,0	6,9	6,2	6,1	7,0	7,7	6,4	5,9
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,2	7,1	6,7	6,9	7,5	5,9	6,7	6,4	6,6	6,6	7,2	7,8	6,4	6,5
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,3	7,2	7,3	7,6	6,4	7,3	7,1	7,4	6,3	7,3	8,2	7,0	6,5
15. s-Gravenhout	8,2	8,4	7,6	7,1	7,2	7,5	6,8	7,3	7,2	7,2	5,9	7,5	8,2	7,0	6,6
16. De Venen	7,5	7,5	7,0	6,3	6,2	8,2	6,2	6,6	6,6	6,6	6,3	7,2	8,0	5,3	6,1
17. Craeyenburch	7,2	7,6	6,4	6,2	6,5	7,5	6,1	6,4	6,3	6,5	6,1	7,1	7,9	5,5	6,8
18. Buitengebied Nootdorp	8,2	7,9	6,7	7,0	4,3	6,8	7,1	7,7	6,6	7,3	6,7	7,2	8,2	7,2	5,6
20. Oud Delfgauw	8,0	7,6	7,2	6,7	7,1	6,8	6,9	7,5	7,1	7,9	7,1	7,7	8,3	6,5	5,7
21. Emerald	7,5	7,4	7,0	6,6	7,2	7,1	6,1	6,7	6,7	6,5	6,4	7,0	8,2	5,6	6,1
Totaal gemeente	7,7	7,6	6,8	6,6	6,4	7,2	6,4	7,0	6,7	7,1	6,6	7,3	8,2	6,5	6,3
<i>Landelijk gemiddelde 2011/2012</i>	7,5	7,3	6,8	6,6	6,3	7,2	6,5	-	6,5	6,8	6,9	7,6	8,2	6,7	6,2

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,2	7,8	6,9	6,7	6,6	8,1	6,5	7,5	7	6,8	7,2	7,7	8	6,4	6,4
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,5	6,7	6,5	6,4	7,3	6,6	6,9	6,7	7,2	7,2	7,4	7,7	6,7	5,9
3. Koningshof	8,1	7,6	7	6,6	7,2	7,1	7	7,3	7	7,3	7,2	7,2	8,8	7,3	7,1
4. Klapwijk	7,8	7,4	6,9	7	7	6,4	6,8	6,8	6,7	6,9	6,4	7,2	8,5	6,9	6,2
5. Tolhek	7,7	7,7	6,9	6,6	6,5	7,2	6,2	6,7	6,9	7,1	6,8	7,4	8,7	6,8	6,2
6. Keijzershof	7,6	7,7	7,1	6,5	6,8	8,1	6,5	7	6,8	7,6	7	7,8	8,6	5,9	6,1
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,1	7,9	6,5	6,7	5,8	6,7	7,1	7,5	6,9	7,7	5,9	7,1	9	7,3	6
9. Pijnacker Noordpolder	8,2	8,1	6,7	6,4	5,1	7,3	7,2	8	7,4	8,2	6,6	6,6	8,8	7,2	6,1
10. Pijnacker-Oost (incl. Ackerswoude)	7,7	7,4	5,7	5,5	3,9	6	6,4	7,1	6,9	7,2	6,8	7,1	8,7	6,9	5,6
12. Nootdorp-Centrum/West	7,8	7,2	7,1	6,9	6,2	7,8	6,2	6,9	6,6	6,8	7,1	7,5	7,8	6,6	6
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,6	7,1	7,1	7,1	7,6	6,4	7,1	6,8	7	7,5	8,1	8,5	6,9	7
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,5	7,5	7,3	7,3	6,1	7,2	6,9	7,4	7,3	7,8	8,6	7,3	6,9
15. 's-Gravenhout	8,3	8,6	7,8	7,2	7,5	7,1	7,1	7,6	7,5	7,5	6,4	7,8	8,7	7,4	7
16. De Venen	7,7	7,7	7,1	6,6	6,2	7,7	6,2	6,8	6,4	7	6,7	7,4	8,7	5,8	6,4
17. Craeyenburch	7,6	7,6	7,4	7,2	7,2	7,6	6	6,4	6,4	6,2	6,6	7,3	8,2	5,5	7,1
18. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,7	6,7	6,9	5,2	6,4	6,7	7,2	6,6	7,4	6,7	7,2	8,2	6,7	6,5
20. Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,9	6,5	6,7	6,8	6,7	7,1	6,9	7,5	7,1	7,7	8,6	6,9	5,5
21. Emerald	7,9	7,9	7,6	7,1	7,3	7,4	6,4	7	7	7,3	7,2	7,8	8,6	6,8	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,7	7	6,8	6,6	7,3	6,5	7,1	6,8	7,2	6,9	7,5	8,5	6,7	6,4
<i>Lemon gemiddelde 2013/2014</i>	7,5	7,3	6,9	6,7	6,5	7,2	6,5	-	6,7	6,9	7,1	7,5	8,3	6,5	6,4

2017

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,5	6,8	6,6	6,1	7,9	6,5	7,0	6,6	7,0	7,0	7,6	8,0	6,4	5,6
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,4	7,1	6,6	6,8	7,7	6,8	7,1	6,6	6,9	7,0	7,6	8,1	6,8	6,7
3. Koningshof	8,1	7,6	6,8	6,3	6,8	7,3	7,1	7,2	6,7	7,3	6,9	7,5	8,8	7,2	6,8
4. Klapwijk	7,9	7,4	6,9	7,2	6,9	6,9	6,9	7,0	6,9	7,1	6,5	7,5	8,5	6,8	6,6
5. Tolhek	8,1	7,7	7,2	7,0	7,0	7,4	6,0	6,8	6,8	7,0	6,9	7,7	9,0	6,5	6,2
6. Keijzershof Erven	7,8	7,8	7,0	6,6	6,9	7,6	6,6	6,9	6,8	7,0	7,0	7,8	8,6	5,7	6,0
7. Keijzershof Boszoom	7,6	8,0	6,8	6,1	6,2	7,7	6,0	6,7	6,7	7,0	7,1	7,7	8,7	5,0	5,7
8. Ackerswoude	7,6	8,0	5,9	5,1	4,7	7,3	6,8	7,5	7,1	7,5	7,7	7,9	8,5	6,5	5,1
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,8	7,0	7,1	5,9	6,7	7,7	7,8	7,5	8,0	▲ 7,1	7,7	8,9	7,6	6,4
10. Pijnacker Noordpolder	8,4	8,1	7,0	7,2	5,5	7,4	6,6	7,5	7,0	8,0	7,0	7,5	8,2	7,6	6,5
11. Pijnacker-Oost	7,7	7,5	6,1	▲ 6,7	3,9	5,7	6,7	7,1	6,5	7,6	6,7	7,1	8,5	6,4	5,0
12. Nootdorp-Centrum/West	7,9	7,3	6,7	6,7	6,2	8,0	6,4	6,8	6,4	6,6	6,4	7,2	7,5	6,5	6,1
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,7	▲ 7,7	▲ 7,7	7,4	7,7	6,8	7,2	6,7	7,3	7,0	▼ 7,6	8,6	6,9	6,8
14. Achter het Raadhuis	8,4	8,0	7,5	7,4	7,7	7,8	6,3	7,2	7,1	7,5	▼ 6,3	7,5	8,7	7,4	6,8
15. s-Gravenhout	8,3	8,4	7,7	7,5	7,2	7,4	7,0	7,3	7,4	7,1	6,6	7,8	8,5	7,4	6,5
16. De Venen Oost	7,9	7,8	6,8	6,7	6,4	7,8	6,4	7,0	7,0	7,0	6,8	7,4	8,5	6,5	6,2
17. De Venen Centrum	7,6	7,9	6,9	6,6	6,6	8,0	5,9	6,6	6,4	6,6	6,9	7,3	8,5	5,1	6,2
18. De Venen Craeyenburch	7,6	7,8	7,1	6,9	6,8	7,5	6,3	6,8	6,8	6,9	7,0	7,4	8,6	6,0	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	7,9	8,1	6,8	6,9	5,2	6,9	7,1	7,5	6,9	7,4	6,6	7,4	8,0	6,7	5,5
20. Oud Delfgauw	▲ 8,2	7,7	7,3	▲ 7,2	7,1	7,1	6,8	7,2	6,9	7,7	▲ 7,9	7,9	8,9	7,4	6,1
21. Emerald Noord	8,0	7,8	7,3	7,1	7,1	7,6	6,8	7,1	7,0	7,0	7,4	7,9	8,5	6,3	7,0
22. Emerald Centrum	7,9	7,7	7,4	7,2	7,3	7,6	▲ 7,0	7,2	7,0	7,0	7,3	7,9	8,5	6,7	6,6
23. Emerald Zuid	7,9	7,9	7,4	7,0	7,1	7,3	6,9	7,1	6,9	7,0	7,0	7,8	8,8	6,9	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,8	7,0	6,8	6,6	7,4	▲ 6,7	7,1	6,9	7,2	7,0	7,6	8,5	6,6	6,2

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omvang inkomensgroepen	Omvang culturele groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker Centrum/Dorp	7,9	7,5	6,7	6,3	6,8	8,0	6,5	7,2	6,8	7,1	7,3	7,6	8,1	6,6	5,7
2. Pijnacker-Noord	8,0	7,3	7,3	6,8	6,9	7,5	6,4	7,0	6,8	7,3	7,4	7,6	8,2	6,4	6,5
3. Koningshof	8,0	7,5	7,0	6,7	7,2	7,4	7,2	7,1	7,0	7,3	6,9	7,7	8,8	7,1	6,5
4. Klapwijk	7,8	7,4	6,7	7,0	7,1	6,4	6,9	7,0	6,8	7,3	6,8	7,6	8,8	6,6	5,9
5. Tolhek	7,9	7,8	7,3	7,0	7,1	7,6	6,3	6,9	7,1	7,2	6,5	7,8	9,1	6,6	6,0
6. Keijzershof Erven	7,5	7,6	6,9	6,3	6,9	7,7	6,1	6,4	6,4	7,2	7,2	7,6	8,6	5,4	5,9
7. Keijzershof Boszoom	8,0	8,2	7,1	6,5	6,6	7,8	6,5	7,2	7,2	7,0	7,5	8,2	8,7	6,0	6,1
8. Ackerswoude	8,0	8,3	6,4	5,9	5,6	7,3	7,2	7,4	7,3	7,5	8,2	8,4	8,6	6,5	5,2
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,8	6,6	6,9	5,6	6,4	7,7	7,7	7,3	7,7	6,2	7,3	8,7	7,1	5,4
10. Pijnacker Noordpolder	8,2	8,3	6,5	6,5	4,7	7,2	7,7	7,8	7,5	7,9	6,7	7,5	8,9	7,8	4,5
11. Pijnacker-Oost	7,8	7,7	5,6	6,6	3,6	5,9	6,6	7,1	6,6	7,4	7,3	7,4	8,6	6,9	4,8
12. Nootdorp-Centrum/West	7,7	7,3	6,4	6,7	6,0	7,9	6,3	6,9	6,6	6,5	6,8	7,4	7,6	6,4	6,0
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,5	7,5	7,3	7,4	7,6	6,7	7,0	6,7	7,1	7,5	7,8	8,6	6,8	6,4
14. Achter het Raadhuis	▼ 8,0	7,8	7,4	7,4	7,5	7,6	6,5	7,1	6,9	7,4	▲ 7,5	8,0	8,4	7,3	6,7
15. s-Gravenhout	8,5	8,5	7,9	7,4	7,6	7,5	7,1	7,3	7,4	7,6	6,1	7,8	8,7	7,1	6,9
16. De Venen Oost	8,0	7,9	7,1	6,9	6,5	8,0	6,3	7,2	7,0	6,9	7,5	7,8	8,0	6,6	6,1
17. De Venen Centrum	7,4	7,4	6,8	6,8	6,5	8,1	5,6	6,2	6,4	6,1	6,4	7,4	8,5	4,8	5,4
18. De Venen Craeyenburch	7,8	7,8	7,4	7,1	6,9	7,5	6,4	6,7	6,7	6,8	6,8	7,6	8,4	6,1	6,9
19. Buitengebied Nootdorp	8,1	7,8	6,7	6,5	5,3	7,1	7,1	7,5	7,0	7,7	7,2	7,5	8,3	7,2	6,3
20. Oud Delfgauw	▼ 7,6	7,2	6,7	▼ 6,4	6,9	6,8	6,6	6,8	6,6	▼ 6,9	▼ 6,8	7,4	▼ 8,1	6,5	5,5
21. Emerald Noord	8,1	8,0	7,4	7,1	7,3	7,7	6,9	7,2	7,0	7,3	7,2	7,9	8,8	6,6	7,1
22. Emerald Centrum	8,0	8,0	7,4	7,0	7,1	7,5	6,7	6,9	6,8	7,0	7,0	7,9	8,5	6,4	6,7
23. Emerald Zuid	7,9	8,0	7,3	6,8	7,1	7,4	6,7	7,1	7,0	6,8	6,3	7,5	8,5	6,2	6,4
Totaal gemeente	7,9	7,8	7,0	6,8	6,6	7,4	6,7	7,1	6,9	7,1	7,0	7,7	8,5	6,5	6,1

Bijlage 2 Analyse

De analyse

In dit Lemon-onderzoek wordt op basis van een steekproef uit de bewoners een betrouwbare schatting gegeven van het oordeel (rapportcijfers) van de totale bevolking van de gemeente (of wijk) over de leefbaarheid. Een betrouwbare inschatting houdt in dat wanneer de steekproef meerdere keren wordt uitgevoerd, de uitkomsten gelijklopend zullen zijn. Het is dus van groot belang om toevallige uitkomsten zoveel mogelijk uit te sluiten. De kans op toevalligheden neemt toe naarmate:

- Het aantal respondenten kleiner is
- De spreiding¹ van de antwoorden van de respondenten groter is

De statistische term die in dit kader gehanteerd wordt is significantie. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95% kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans aanwezig dat de uitkomst op toeval berust.

Voor elk aspect in dit onderzoek wordt per wijk en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend.

Rondom elk gemiddelde wordt vervolgens een betrouwbaarheidsinterval (marge) berekend. Deze marge verschilt per gemiddelde. Daarbij geldt:

- Hoe groter de spreiding van de antwoorden, hoe *groter* de marge
- Hoe meer respondenten, hoe *kleiner* de marge

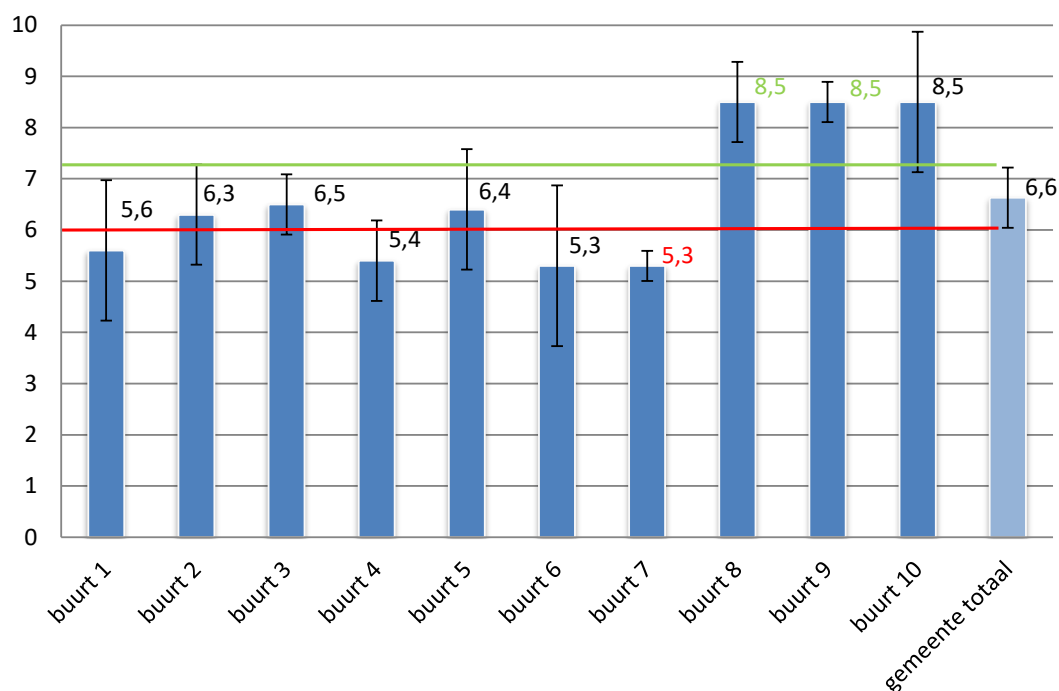
Vergelijking wijken met gemeentelijk gemiddelde

In dit Lemon-onderzoek wordt per aspect beoordeeld of het gemiddelde rapportcijfer in een specifieke wijk significant afwijkt van het rapportcijfer voor de gemeente als geheel. Hoe bepaald wordt of een verschil significant is, wordt hieronder geïllustreerd.

In figuur 1 zijn fictieve wijk- en gemeentegemiddelden weergegeven. De zwarte balken geven de marges rond de gemiddelden weer. Om gemakkelijk te kunnen zien welke wijken significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde zijn de boven- en ondergrens van het gemeentelijk gemiddelde doorgetrokken (respectievelijk de groene en rode lijn). Wanneer de marge rond het wijkgemiddelde geheel boven de groene of onder de rode lijn ligt, wijkt het gemiddelde van deze wijk significant af van het gemeentelijk gemiddelde. In het voorbeeld is dat het geval voor de wijken 7, 8 en 9.

¹ Met de spreiding wordt de verdeling van hoge en lage cijfers bedoeld. Als bijvoorbeeld veel bewoners een 4 geven, maar ook veel bewoners een 10, dan is de spreiding groter dan wanneer alle cijfers tussen de 6 en 8 liggen.

Figuur 1: (fictief) voorbeeld bij vergelijking tussen wijken met gemeentelijk gemiddelde

Omdat zowel het aantal respondenten als de spreiding van de cijfers per wijk anders zijn, zijn ook de marges rondom de wijkgemiddelden verschillend. Hierdoor kan het voorkomen dat wijken wel hetzelfde cijfer hebben, maar toch niet allemaal significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde (zie figuur 1; wijk 8, 9 en 10).

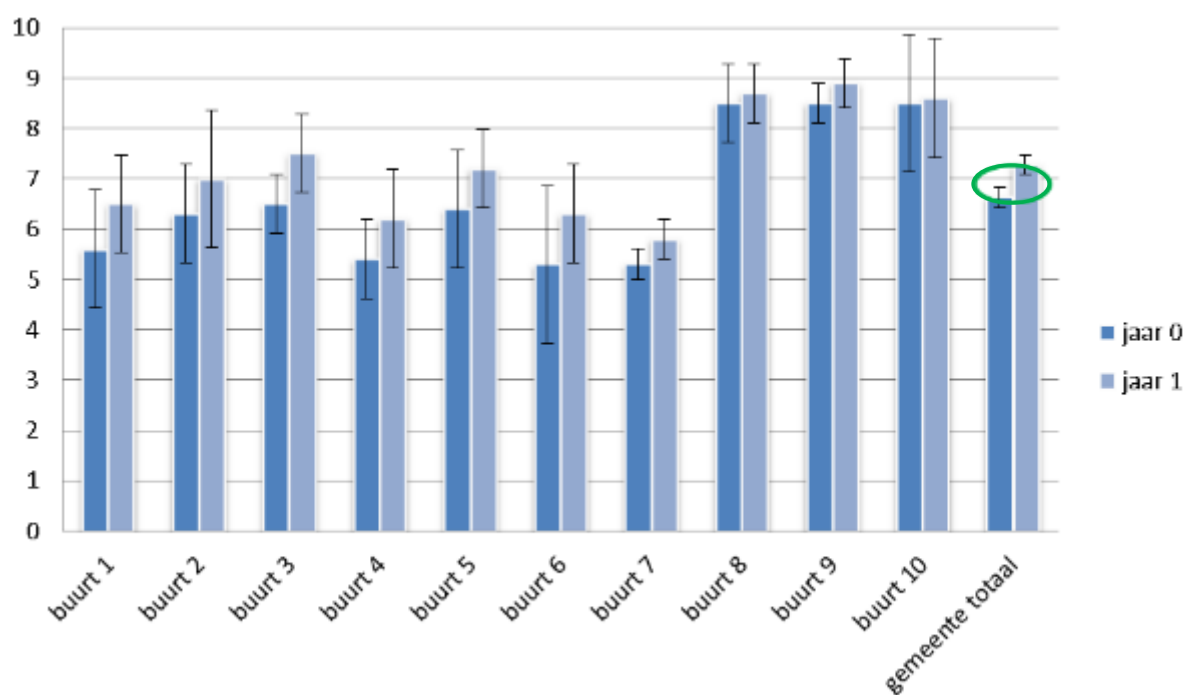
Als er sprake is van significante verschillen wordt dat in de tekst beschreven en in de tabellen met kleuren aangegeven. Indien het cijfer voor een wijk significant hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde is het cijfer **groen** gekleurd (zie figuur 1; wijk 8 en 9). Als het wijkgemiddelde significant lager is dan het gemeentelijk gemiddelde, is het cijfer **rood** gekleurd (zie figuur 1; wijk 7).

Vergelijking met voorgaande meting(en)

De verschillen tussen de jaren worden op dezelfde wijze berekend als de verschillen tussen de wijkgemiddelden en gemeentegemiddelden (zoals hierboven beschreven is).

Omdat de grootte van de groepen die vergeleken worden van invloed is op de betrouwbaarheid van de uitkomsten (en de grootte van de marges) kan het voorkomen dat het gemiddelde voor de gemeente in totaal wel significant verschilt van het gemeentelijk gemiddelde in de voorgaande meting, terwijl de wijken afzonderlijk geen verschillen laten zien ten opzichte van de voorgaande meting. Deze situatie is grafisch weergegeven in figuur 2; de marges van de vorige meting (jaar 0) en de nieuwe meting (jaar 1) overlappen elkaar bij alle wijken, maar voor het gemeentelijk gemiddelde is dat niet het geval. Dit betekent dat er op gemeentelijk niveau wel een significante verbetering heeft plaatsgevonden, maar op wijkniveau niet.

Figuur 2: (fictief) voorbeeld bij vergelijking met voorgaande meting

Bijlage 3 Opmerkingenoverzicht

[illegible]

Bijlage 4 Vragenlijst

Algemeen

Wat is uw leeftijd?

Wat is uw postcode? (bijvoorbeeld: 1234 AB)

Wie is de eigenaar van uw woning?

- ☐ Ikzelf en/of mijn partner
- ☐ RandomWonen
- ☐ Staedion
- ☐ Anders, namelijk:

In wat voor een soort woning woont u?

- ☐ Eengezinswoning
- ☐ Appartement/ beneden- of bovenwoning/ flat
- ☐ Overig

Wat is de samenstelling van uw huishouden?

- ☐ Alleenwonend
- ☐ Tweepersoonshuishouden zonder (thuiswonende) kinderen
- ☐ Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
- ☐ Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder
- ☐ Gezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
- ☐ Gezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder

Totaaloordeel

Hoe prettig vindt u uw wijk in het algemeen?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<i>Zeer onprettig</i>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	<i>Zeer prettig</i>

Fysieke woonomgeving

Wat vindt u van de kwaliteit van de woningen in uw wijk?

Daarbij gaat het niet om de geschiktheid van uw eigen woning voor uzelf, maar om de aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen in de wijk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Zeer slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeergoed**

Wat vindt u van de woonomgeving in uw wijk?

Denk hierbij aan de pleintjes, de bestrating, de manier waarop de straat is ingericht, bankjes, verlichting enz.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeergoed**

Wat vindt u van de groenvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop u er gebruik van kunt maken en de manier waarop de groenvoorzieningen worden bijgehouden.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeergoed**

Wat vindt u van de speelvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop de speelvoorzieningen worden bijgehouden, het gebruik ervan en aan de mogelijkheden voor kinderen om leuk en veilig te spelen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeergoed**

Wat vindt u van de kwaliteit van de voorzieningen in uw omgeving?

Denk hierbij aan scholen, winkels, openbaar vervoer, bibliotheek, buurthuis, sport-, zorg- en medische voorzieningen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Zeer slecht ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeergoed**

Sociale woonomgeving

Wat vindt u van de betrokkenheid van de wijkbewoners bij uw wijk?

Denk hierbij aan de mate waarin mensen zich willen inzetten voor de wijk.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Niet betrokken ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ **Zeer betrokken**

Gaan bewoners van verschillende inkomensgroepen in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

Gaan bewoners met verschillende culturele achtergronden in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

Veiligheid en overlast

Heeft u in uw wijk overlast van (het gedrag van) anderen?

Denk hierbij aan geluidsoverlast, andere overlast van buurtbewoners en overlast door rondhangende jongeren.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

Heeft u in uw wijk last van criminaliteit?

Denk bijvoorbeeld aan vandalisme, inbraak, diefstal en geweldpleging.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

Hoe veilig voelt u zich?

Denk hierbij aan eventuele donkere plekken, overhangend groen en een prettige sfeer.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeeronveilig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer veilig

Heeft u in uw wijk overlast van activiteiten?

Denk hierbij aan horeca, evenementen en markten.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

Heeft u in uw wijk last van vervuiling?

Denk hierbij aan zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatst vuilnis en hondenpoep.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

Heeft u in uw wijk last van verkeer?

Denk aan verkeersdrukke, verkeerslawaaï, rijgedrag, onvoldoende parkeerplaatsen, verkeerd parkeren.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

Opmerkingen

Hieronder kunt u twee aanvullende opmerkingen kwijt met betrekking tot de vragen. Deze ruimte kunt u ook gebruiken om uw score voor een onderwerp nader toe te lichten. Graag ook de eventuele locatie (bijvoorbeeld straatnaam) vermelden waar uw opmerking betrekking op heeft.

Nummer van de vraag:

Opmerking 1:

Nummer van de vraag:

Opmerking 2: